

Ähtärin kaupungin tilinpäätös vuodelta 2016

© Ähtärin kaupunki | www.ahtari.fi

Sisällysluettelo

1 Toimintakertomus.....	5
1.1 Kaupunginjohtajan katsaus 2016	5
2 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	8
2.1 Kaupungin hallinto-organisaatio 31.12.2016	8
2.2 Kaupungin henkilöstöorganisaatio 2016.....	9
2.3 Kaupunginvaltuusto	10
2.4 Kaupunginhallituksen jäsenet puolueittain	10
2.5 Muut valtuuston valitsemat toimeilimet	11
2.6 Tilivelvolliset	11
2.7 Yleinen talouden kehitys	13
2.8 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa.....	14
2.9 Kaupungin henkilöstö	14
2.10 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	15
2.11 Ympäristötekijät.....	17
2.12 Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä	17
2.13 Tilikauden tuloksen muodostuminen	23
2.14 Toiminnan rahoitus	24
2.15 Ähtärin kaupungin tase 31.12.2016 (1000 €).....	25
2.16 Kokonaistulot ja –menot	26
2.17 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä.....	27
2.18 Konsernin toiminnan ohjaus	29
2.19 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	33
2.20 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	33
2.21 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	34
2.22 Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	35
2.23 Konsernitase ja sen tunnusluvut.....	36
2.24 Tilikauden tulosten käsittely	37
2.25 Talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	37
3 Toteutumisvertailu.....	38
3.1 Vaalit.....	38
3.2 Tilintarkastus	38
3.3 Kaupunginvaltuusto	39
3.4 Kaupunginhallitus.....	39
3.4.1 Yleishallinto	39
3.4.2 Henkilöstöhallinto	47
3.4.3 Toimisto- ja talouspalvelut.....	47

3.4.4 Elinkeinoelämän edistäminen	48
3.4.5 Työllisyysmäärärahat.....	48
3.5 Maaseututoimi	49
3.6 Perusturvatoimi	50
3.7 Sivistystoimi	52
3.7.1 Sivistystoimen hallinto	52
3.7.2 Opetustoimi.....	61
3.7.3 Kaupunginkirjasto.....	66
3.7.4 Kulttuuritoimi	68
3.7.5 Nuorisotoimi.....	70
3.7.6 Liikuntatoimi.....	71
3.7.7 Aamu- ja iltapäivätoiminta	73
3.7.8 Varhaiskasvatus.....	74
3.7.9 Joukkoliikenne	76
3.8 Tekninen toimi	77
3.8.1 Teknisen hallinto	77
3.8.2 Rakentamis- ja tekniset palvelut	87
3.8.3 Maankäyttöpalvelut	88
3.8.4 Tilapalvelut	90
3.8.5 Ympäristöpalvelut	92
3.8.6 Yksityistiet	93
3.8.7 Palo- ja pelastustoimi	94
3.8.8 Ruokapalvelut.....	94
4 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	96
4.1 Valtiotulojen erittely	97
4.2 Valtionosuuksien erittely	98
4.3 Investointien toteutuminen.....	99
4.4 Rahoitusosan toteutuminen	103
4.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvion toteutumisesta	104
4.6 Tilinpäätöslaskelmat	105
4.7 Konsernituloslaskelma	108
4.8 Konsernin rahoituslaskelma	109
4.9 Konsernitase (1000 €).....	110
5 Liitetiedot 111	
5.1 Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja – menetelmät sekä jaksotusperiaatteet	111
5.2 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet	111
6 Toimintatuottojen erittely	112

7 Verotulojen erittely	112
8 Valtionosuuksien erittely	113
9 Palvelujen ostojen erittely	113
10 Pakollisten varausten muutokset	116
11 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja –tappiot	116
12 Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	116
13 Arvonkorotukset	117
14 Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	118
15 Maa- ja vesialueet erittely	119
16 Pysyvien vastaavien sijoitukset	120
17 Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt	121
18 Saamisten erittely	122
19 Rahoitusarvopaperit	123
20 Oman pääoman erittely	123
21 Pitkäaikaiset velat	124
22 Joukkovelkakirjalainat	124
23 Pakolliset varaukset (1000 €)	124
24 Vieras pääoma	125
25 Muiden velkojen erittely	125
26 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	126
27 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	126
28 Leasingvastuiden yhteismäärä	126
29 Vastuusitoumukset	126
30 Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista	127
31 Muut taloudelliset vastuut	127
32 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	128
33 Henkilöstön lukumäärä 31.12.	129
34 Henkilöstökulut	129
35 Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	129
36 Tilintarkastajan palkkiot	129
37 Luettelot ja selvitykset	130

Tilastokeskuksen tietojen mukaisesti työttömyysaste vaihteli vuoden 2016 aikana Suomessa 7,2% - 10,8%. Alimmillaan työttömyysaste oli elokuussa (7,2%) ja vastaavasti korkeimmillaan toukokuussa (10,8%), lukeman ollessa vuoden päättyessä 7,4%. Vastaavasti Ähtärin osalta työttömyysaste vaihteli 9,9%– 13,8%. Korkeimmillaan työttömyysaste oli tammikuussa (13,82%) ja alimmillaan elokuussa (9,85%). Vuosi 2016 päättyi 12,4% lukemiin. Ähtärin kaupungin työpaikkamäärä oli yhteensä 2659 kpl ja työllisten määrä 2329 henkilöä, näin ollen työpaikkaomavaraisuus oli 95,4% (2014).

Vuosi 2016 oli taloudellisesti menestys Ähtärin kaupungille. Tulokseksi kirjattiin historian suurin ylijäämä 2 002 025 €. Erinomaista tulosta vauhdittivat hallintokuntien budjettikurin sekä alitusten lisäksi ennakoitua suuremmat valtionosuudet 258 969 €. Myös toimintatuotot ylittivät budjetoidun 392 625 €:lla. Verotuloja kertyi 518 469 euroa odotettua vähemmän. Vuosikate oli 2 982 311 euroa. Lainamäärä vuoden 2016 lopussa oli 16 200 000 euroa, kun se oli vuotta aiemmin 15 300 000 euroa. Asukasta kohden laskettu lainamäärä nousi 2 522 eurosta 2 708 euroon. Kumulatiivinen alijäämä laski 4,010 miljoonaan euroon. Kestävän taloudenhoidon sekä taloudellisen liikkumavaran lisäämiseksi talouden tasapainottamisohjelman sekä talouden tervehdyttämistyöryhmän selvitysten määrätietoinen toimeenpano on edelleen perusteltua.

Erityistä huomiota tulee kiinnittää Ähtärin elinvoimaa ja kaupungin tulovirtoja lisääviin toimenpiteisiin. Vuoden 2016 maaliskuusta alkaen elinkeinopäällikön virkaa hoidettiin määräaikaissäin järjestelyin. Tulevaisuudessa on tärkeää huolehtia riittävästä elinkeinotoimen resurssoinnista. Kuntien toimenpiteet elinvoiman lisäämiseksi korostuvat entisestään sote -palveluiden järjestämis- ja tuottamisvastuiden siirtyessä maakuntien vastuulle.

Väestö ja peruspalvelut

Maaseutumaisten kuntien ja kaupunkien tapaan myös Ähtärin väkiluku on viimeisten vuosien aikana vähentynyt ja ikääntynyt. Vuoden päättyessä (31.12.2016) väkiluvuksemme kirjattiin 5 983 asukasta. Suurimpana selittävänä tekijänä miinusmerkille on syntyneiden määrä suhteessa kuolleisiin. Tärkein asukasmäärään positiivisesti vaikuttava tekijä ovat työpaikat ja niiden lisääminen. Työpaikkojen ohella paikkakunnalle muuttoa edesauttaa laadukkaat palvelut kuntalaisille. Ähtärin peruspalvelut ovat varsin vertailukelpoiset muihin kuntiin suhteutettuna. Sote- järjestelymme jälkeen suurin muutos palveluverkossamme oli kouluverkon tiivistäminen. Inhankosken koulun toiminta päättyi 1.8.2016 pieneksi käyneen oppilasmäärän johdosta.

Talousnäkymät 2017

Suomen Pankin ajankohtaisia artikkeleita taloudesta julkaisevan ”Euro&Talous” mukaan Suomen talous on palannut kasvu-uralle. Vuoden 2016 aikana kasvu on vahvistunut erityisesti yksityisen kulutuksen ja investointien kohenemisen myötä. Vuosina 2017–2019 kasvu jatkuu kotimaisen kysynnän vetämänä, mutta jää aiempiin noususuhdanteisiin nähden vaimeaksi, runsaaseen prosenttiin vuosittain. Riskit painottuvat perusuraa hitaamman kasvun suuntaan

Kilpailukykyopimus hidastaa keskiansioiden ja yksikkötyökustannusten kasvua vuonna 2017. Tämä vauhdittaa investointien, viennin ja BKT:n kasvua. Toisaalta kansainvälisen talouden näkymät ovat kesän 2016 tilanteeseen verrattuna heikommät ja Suomen vientikysyntä jää pienemmäksi. Parantuvan kilpailukykyyn ansiosta Suomen vienti kuitenkin kääntyy kasvuun ja tukee BKT:n suotuisaa kehitystä ennustejakson loppua kohden.

Yksityinen kulutus on merkittävin kasvua tukeva tekijä varsinkin ennustejakson alkupuolella. Kotitalouksien reaalisten käytettävissä olevien tulojen kasvua tukevat työllisyys tilanteen vähittäinen paraneminen sekä hidas inflaatio. Käytettävissä olevien tulojen kasvu hidastuu vuonna 2017 vain hieman, sillä työn verotus kevenee.

Ähtärin kaupungin talousarviossa vuodelle 2017 on kirjattu 1,130 miljoonan euron ylijäämäinen tulos. Tämä tulos on alijäämän kattamiseksi laaditun toimenpideohjelman mukainen ja toteutuessaan tarkoittaisi 2015 vuoden lopulla kertyneen alijäämän (6,011 milj. €) puolittumista. Uskoa myönteiselle talouden kehitykselle antavat myös Ähtärin matkailun ja ylipäättänsä elinkeinoelämän kehitysnäkymät, hallintokuntien budjettikuri sekä kehitysmyönteiset luottamushenkilöt.

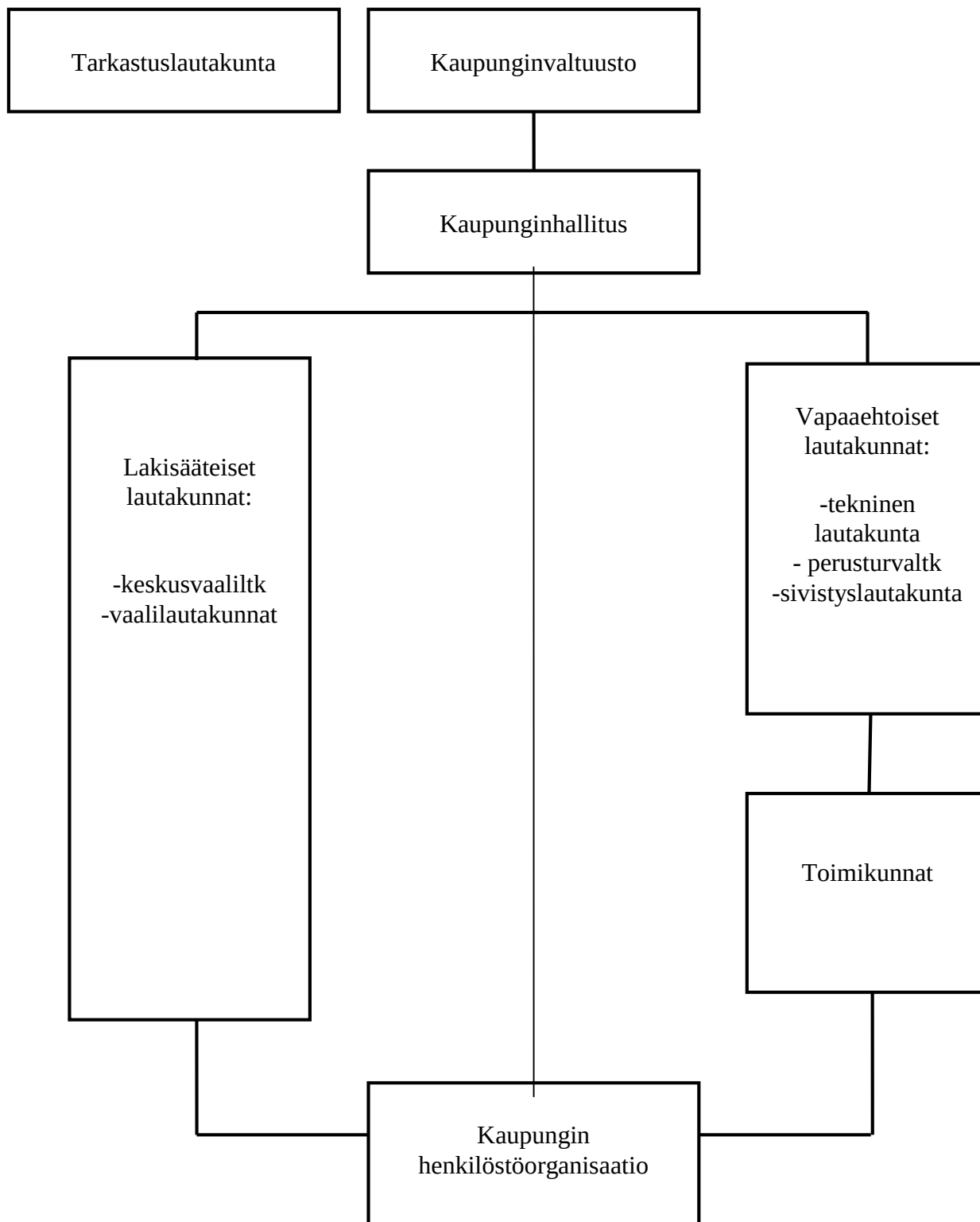
Lopuksi haluan kiittää sekä henkilöstöä että luottamushenkilöitä laadukkaasta ja yhteistyöhakuisesta työstänne Ähtärin hyväksi vuonna 2016!

Jarmo Pienimäki

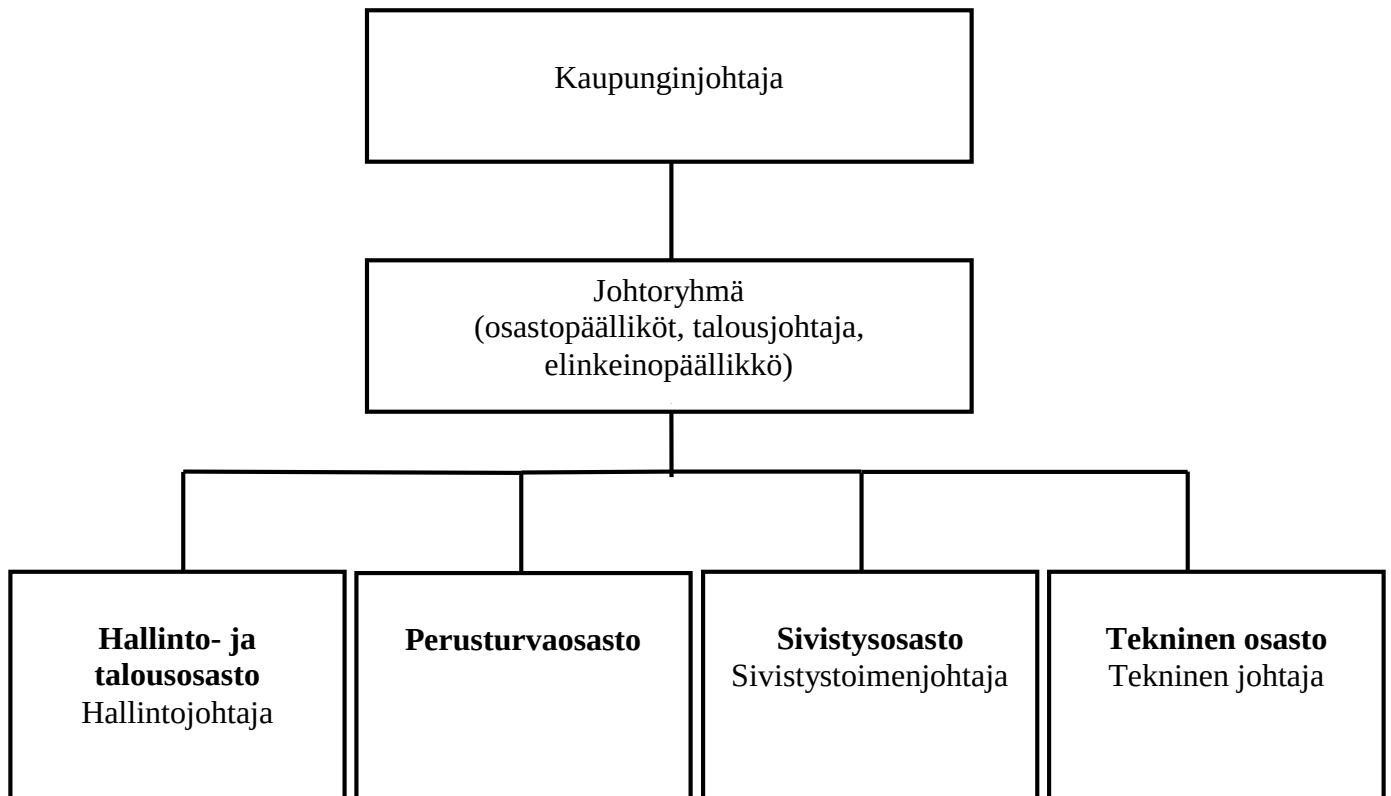
kaupunginjohtaja

2 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

2.1 Kaupungin hallinto-organisaatio 31.12.2016

2.2 Kaupungin henkilöstöorganisaatio 2016

2.3 Kaupunginvaltuusto

Suomen Keskusta r.p. 12 valtuutettua

Annala Mikko
Eloranta Esa
Jytilä Heli
Kangasniemi Unto
Leino Veijo
Luoma Seppo
Oikari Pirkko
Pirttimäki Heimo, pja
Pusaa Elina
Riihimäki Hannu, I vpja
Savola Mikko
Sulkava Iira

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.pr 6 valtuutettua

Hautakangas Helena
Hokkanen Heli
Järvinen Tapio, II vpja
Koiramäki Pirkko
Pajunen Hannu
Sinkko Päivi

Kansallinen Kokoomus r.p. 4 valtuutettua

Harju Risto
Johde Eero, III vpja
Lumiala Timo
Tupamäki Pekka

Suomen Kristillisdemokraatit r.p. 2 valtuutettua

Setälä Reima
Ylä-Pöntinen Tanja

Perussuomalaiset r.p. 2 valtuutettua

Heinänen Esa
Lind Jari

Vasemmistoliitto r.p. 1 valtuutettu

Laine Seppo

2.4 Kaupunginhallituksen jäsenet puolueittain

Suomen Keskusta r.p. 4

Eloranta Esa, I vpja
Luoma Seppo
Oikari Pirkko
Pusaa Elina

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.p. 2

Hautakangas Helena, II vpja
Kivinummi Kari

Kansallinen Kokoomus r.p. 1

Harju Risto, pja

Suomen Kristillisdemokraatit r.p. 1

Ylä-Pöntinen Tanja

Perussuomalaiset r.p. 1

Lind Jari

2.5 Muut valtuuston valitsevat toimielimet

Kaupungin suhteellisten vaalien vaalilautakunta
Perusturvalautakunta
Sivistyslautakunta
Tekninen lautakunta
Keskusvaalilautakunta
Vaalilautakunnat
Käräjäoikeuden lautamiehet
Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystyöntekijäyhtymä
Merikanto-opisto
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä
Etelä-Pohjanmaan liiton maakuntapäivien edustajat
Poliisin neuvottelukunta
Pirkanpohjasäätiön valtuuskunta
Suomen Kuntaliiton kuntapäiväedustajat
Kuusiokuntien seutuneuvosto
Kiinteistötoimitusten uskotut miehet
Tarkastuslautakunta

2.6 Tilivelvolliset

Hallinto- ja talousosasto

Kaupunginjohtaja Jarmo Pienimäki
Hallintojohtaja Seppo Karjala
Talousjohtaja Arja Väliaho
Elinkeinopäällikkö vs. Heikko Makkonen

Sivistysosasto

Sivistystoimenjohtaja Eija Kuoppa-aho
Lakeudenportin kansalaisopiston osastonjohtaja / toimistosihteeri Marke Hirvilampi
Nuoris- ja kulttuuritoimenjohtaja 1.8.2016 alkaen Marika Puntala
Liikuntatoimenjohtaja Osmo Siven
Kirjastotoimenjohtaja Ursula Laitakari
Perhepäivähoidon ohjaaja 1.8.2016 alkaen Suvi Soinila
Varhaiskasvatuspäällikkö Sirpa Mannismäki
Vastaava lastentarhanopettaja Paula Korsumäki
Vastaava lastentarhanopettaja Helena Halla-aho
Inhankosken koulu, Pekka Moisio 31.7.2016 saakka
Myllymäen koulu, Marko Mehtonen 1.8.2016 alkaen Markus Kivistö
Otsonkoulu, Marika Pienimäki
Yhteiskoulu/Lukio, Anne Luodeslampi 1.8.2016 alkaen Markku Juhola

Tekninen osasto

Tekninen johtaja Maija Lehtonen
Kiinteistöpäällikkö Veli-Matti Keski-Nikkola
Siivoustyönjohtaja Tea-Hanna Leino
Puistopuutarhuri Jukka Karén
Ympäristönsuojelusihteeri Minna Hakala
Rakennustarkastaja Jouni Rautio
Ruokapalvelupäällikkö Eija Paavola
Kaavoituspäällikkö Kirsi Haapa-aho

2.7 Yleinen talouden kehitys

Bruttokansantuotteen volyymi kasvoi 1,4 prosenttia vuonna 2016 Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan. Kasvu tarkentui hieman maaliskuun alussa julkaistuista tiedoista (oli 1,6 prosenttia). Kansantalouden tuotantoa kuvaava bruttokansantuote oli viime vuonna 214 miljardia euroa. Kansantalouden tuloja kuvaava kansantulo kasvoi reaalisesti 2,0 prosenttia. Kansantalouden arvonlisäyksen yhteenlaskettu volyymi kasvoi neljännellä neljänneksellä 0,1 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Koko vuonna 2016 arvonlisäystä kertyi 1,3 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna.

Euromääräisesti tarkasteltuna arvonlisäys kasvoi rakentamisessa, etenkin talonrakentamisessa, sekä yksityisissä palveluissa. Teollisuustoimialoista vuonna 2016 selvää kasvua oli käyvin hinnoin tarkasteltuna kaivostoiminnassa, metsä- ja kemianteollisuudessa sekä energia-, vesi- ja jätehuollossa.

Alkutuotannon, eli maa-, metsä- ja kalatalouden arvonlisäyksen volyymi kasvoi loka-joulukuussa 3,7 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Koko vuonna 2016 alkutuotanto kasvoi 0,6 prosenttia. Maatalouden tuotanto väheni volyymiltaan 3,7 prosenttia mutta kasvoi käyvin hinnoin tarkasteltuna 2,0 prosenttia. Metsätalouden tuotannon volyymi kasvoi 1,9 prosenttia.

Teollisuuden (toimialat B–E) arvonlisäys väheni neljännellä neljänneksellä 1,0 prosenttia edellisestä neljänneksestä mutta kasvoi 0,6 prosenttia vuodentakaisesta. Koko vuoden teollisuuden tuotanto kasvoi 1,0 prosenttia. Arvonlisäys pieneni sähkö- ja elektroniikkateollisuudessa lähes kymmenen prosenttia. Muun metalliteollisuuden tuotanto sen sijaan kasvoi 2,0 prosenttia. Metsäteollisuus kasvoi 5,7 prosenttia ja kemianteollisuus 5,0 prosenttia.

Rakentamisessa arvonlisäyksen volyymi kasvoi loka-joulukuussa 1,2 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Koko vuonna 2016 rakentamisen volyymi kasvoi 6,9 prosenttia. Talonrakentaminen lisääntyi voimakkaasti, myös maa- ja vesirakentaminen kasvoi selvästi. Palvelutoimialojen arvonlisäyksen volyymi kasvoi loka-joulukuussa 0,2 prosenttia.

Palvelutoimialat kokonaisuutena kasvoivat 2016 muita päätoimialoja vaisummin, 0,9 prosenttia. Yksityiset palvelut kasvoivat 1,8 prosenttia, mutta julkiset palvelut vähenivät 1,4 prosenttia. Merkittäväntä kasvu oli liike-elämän palveluissa (toimialat M–N), jotka kasvoivat 7,6 prosenttia. Myös majoitus- ja ravitsemistoiminta sekä kaupan toimialat kasvoivat selvästi, ja etenkin autokauppa kävi vilkkaasti. Arvonlisäys pieneni julkisessa hallinnossa, koulutuksessa sekä terveys- ja sosiaalipalveluissa 1,9 prosenttia. (Lähde: Tilastokeskus)

Valtion verokertymä oli vuonna 2016 yhteensä 45 miljardia euroa. Kasvua edellisvuodesta kertyi 3,9 prosenttia. Kuntien verokertymä oli 22 miljardia euroa ja se kasvoi 0,4 prosenttia vuotta aiemmasta. Sosiaaliturvarahastojen pakollisten sosiaaliturvamaksujen kertymä kasvoi 3,9 prosenttia ja yhteensä niitä kerättiin 27,7 miljardia euroa. Verojen ja veronluonteisten maksujen osuus julkisyhteisöjen sulautetuista kokonaistuloista oli 81,6 prosenttia vuonna 2016. (Lähde: Kansantalouden tilinpito, Tilastokeskus)

Tilastokeskuksen Eurostatille raportoimien tarkistettujen ennakkotietojen mukaan julkisyhteisöjen alijäämä oli 2,8 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen vuonna 2015. Alijäämä alitti näin EU:n vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisen viitearvon, joka on kolme prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen. Julkisyhteisöjen EDP-velka eli sulautettu bruttovelka oli vuoden 2015 lopussa 63,6 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen, eli yli 60 prosentin viitearvon.

Kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2016 tilinpäätösarviot osoittavat kuntatalouden etenevän hyvään suuntaan, arvioidaan Kuntaliiton analyysissä tilinpäätösten ennakotiedoista. Samalla lähivuosien tulopohjamuutokset kuntataloudessa vaativat Kuntaliiton mukaan tarkkaa taloudenpitoa jo vuoden 2017 aikana. Vuoden 2016 tilikauden tulos parani ennakkoarvion mukaan lähes puoli miljardia euroa. Tilikauden tulos oli kuitenkin negatiivinen 111 kunnassa, yhteensä 0,2 miljardia euroa. Kaikkiaan kuntia on Manner-Suomessa tällä hetkellä 295. (Lähde: Kuntaliitto)

2.8 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Ähtärin kaupungin tilikauden ylijäämä on 2.002.025 euroa vuonna 2016. Talousarvioon verrattaessa verotulot alittuivat 518.469,88 euroa ja valtionosuudet ylittyivät 258.969 euroa. Rahoitustuotot ja kulut taas ylittyivät 92 196,66 euroa.

Talousarvioon kaupunginvaltuusto vuonna 2016 myöntänyt lisämäärärahan vähennystä 556 500 euroa. Toimintatuotot olivat 6.002.425 euroa, toimintakulut 42.258.309 euroa ja toimintakate -36.255.884,04 euroa (ulkoinen/sisäinen).

Olennainen muutos kaupungin toiminnassa oli vuonna 2015 päätetty SOTE-palveluiden yhtiöittäminen yksityisen Pihlajalinna Oy:n, Alavuden kaupungin, Kuortaneen kunnan sekä Soinin kunnan kanssa. Sote-palveluiden tuotanto siirtyi 2016 vuoden alusta yhteisyritys Kuusioliina Terveys Oy:n vastattavaksi sekä järjestämisvastuu ja sote-viranomaistehtävät Kuusiokuntien sosiaali- ja terveyskuntayhtymän hoitoon.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden tuottamista koskevassa palvelusopimuksessa on sovittu nettokustannus, jolla, sote-palveluiden hinta vuonna 2016 määräytyi vuoden 2015 toteutuman perusteella. Vuosina 2017 ja 2018 hintaa korotetaan 2 % / vuosi. Sote-palveluiden hinta on siis jatkossa paremmin ennustettavissa. Perusturvan osalta toimintatuotot ja toimintamenot eivät ole vertailukelpoisia vuoden 2015 lukuihin nähden johtuen sotemenojen kirjaamisesta nettomenoperusteisesti.

2.9 Kaupungin henkilöstö

Kaupungin palveluksessa olevan henkilöstön lukumäärä vähentyi kokonaismääräisesti 142:lla vuoden 2016 aikana, johtuen sosiaalitoimen muutoksista v. 2016 alussa. Henkilöstön kokonaismäärä vuoden lopussa oli 253, joista miehiä oli 56 kpl ja osa-aikaisia 38 kpl.

Henkilöstön jakauma sektoreittain oli 31.12. seuraava:

	Naisia	%	Miehiä	%	Yhteensä
Hallinto- ja talousosasto	14	77,78	4	22,22	18
Perusturvaosasto	17	94,44	1	5,56	18
Sivistysosasto	117	82,39	25	17,61	142
Tekninen osasto	49	65,33	26	34,67	75
Yhteensä	197	77,87	56	22,13	253

Henkilökunnan keski-ikä oli vuoden lopussa noin 49 vuotta. Keski-ikä on noussut vuodesta 1997 lähtien noin kahdella vuodella. Vakinaisessa palvelussuhteessa olevien keski-ikä oli 51 vuotta.

Sairauspoissaolojen kokonaismäärä vähentyi edellisestä vuodesta jonkin verran, niin absoluuttisesti kuin suhteellisesti yhtä virkaa/tointo kohden laskettuna.

Sairauspoissaoloja oli yhteensä 13,2 työpäivää/yksi virka/toimi. Tulevina vuosina arvioidaan vanhuuseläkkeelle jäävän henkilökuntaa seuraavasti:

2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Yhteensä
11	15	14	10	10	10	11	9	12	102

2.10 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Kaupunginvaltuusto on päättänyt kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista 23.6.2014 § 47. Ähtärin kaupunginjohtaja on viranhaltijapäätöksellä hyväksynyt ohjeen riskienhallinnasta Ähtärin kaupungissa ja kaupunkikonsernissa.

Kaupunginhallitus ja muu konsernijohto vastaavat siitä, että riskienhallinta on asianmukaisesti järjestetty. Kaupunginhallitus määrittää riskienhallintaan liittyvät menettelytavat ja kukin toimintayksikkö ja sen tilivelvollinen johto huolehtii vastuualueensa riittävien ja toimivien menettelytapojen käyttöönotosta.

Kaupunkikonsernin tytäryhteisöissä hallitukset vastaavat yhteisöjen riskienhallinnasta lainsäädännön ja konserniohjeistuksen mukaisesti. Riskienhallintaa toteutetaan hyvällä suunnittelulla ja suunnitelmista johdetuilla käytännön toimenpiteillä sekä toimivalla seuranta- ja arviointijärjestelmällä.

Ähtärin kaupungin tilivelvollisille sekä konserniyhtiöiden toimitusjohtajille lähetettiin ZEF-ohjelmalla riskienhallintakysely (82 kysymystä) riskien analysoimiseksi. Kyselyssä riskit oli jaettu strategisiin riskeihin, taloudellisiin riskeihin sekä toiminnallisiin riskeihin. Riskejä arvioitaessa laskettiin pisteluku riskin todennäköisyyskriteerille sekä riskin vaikuttavuus/merkittävyys arviolle. Näistä kahdesta luvusta saatiin riskin toteutumisen todennäköisyyden ja vaikuttavuuden tuloksena määritettyä riskikohtainen riskitaso.

Riskitasot ovat seuraavat:

- Merkityksetön = Ei aiheuta toimenpiteitä
- Vähäinen = Ei aiheuta toimenpiteitä
- Kohtalainen = Riskiä on seurattava ja valvottava ja riskiä on pienennettävä
- Merkittävä = Vaatii toimenpiteitä, riskiä on pienennettävä
- Sietämätön = Vaatii välittömiä toimenpiteitä, työtä ei pidä aloittaa eikä jatkaa ennen kuin riskiä on pienennetty

Huomioitavaa on, että Ähtärin kaupungin kyselylomakkeessa esitettyjen riskien riskitaso oli yleisesti ottaen kohtalaisessa tasossa.

Johtamisjärjestelmän kehittäminen

MADE IN ÄHTÄRI – Kaupunkistrategia 2020 (KV 8.9.2014 § 74) ohjaa kaupunkikonsernin toimintaa. Ähtärin kaupungin visiota, strategisia päämääriä ja strategiatavoitteita jalkautetaan

kaikille tasoilla ja on otettu huomioon talousarvion 2016 laadinnassa. Kuntastrategia ohjaa toiminnan järjestämistä ja tehostamista. Lisäksi strategiasta johdettujen tavoitteiden laatiminen ja toteuttaminen käytännön tekemisen tasolla ovat edellytys kaupungin organisaation kehittymiselle.

Tieto- ja viestintätekniikan riskit

Tieto- ja viestintätekniikan riskejä on kartoitettu tietoturvan toimintasuunnitelmalla, joka on päivätty 10.6.2014. Kaupungin tietohallintostrategiaa ja tietoturvapoliittikkaa on valmisteltu vuoden 2014 aikana ja ne valmistuvat vuonna 2015. TVT-infrastruktuuri on toiminut pääsääntöisesti luotettavasti.

Ähtärin kaupungin tietohallintostrategia hyväksytty kaupunginvaltuustossa 42 §:ssä 17.6.2015 sekä tietoturvapoliittikan Ähtärin kaupunginhallitus hyväksyi 132 §:ssä 27.4.2015.

Tietohallintotyöryhmä on perustettu (khall 27.4.2015 131 §).

Tietohallintotyöryhmän tehtävänä on

- kaupungin yhteisten tiedonhallinnan pelisääntöjen luominen
- tietohallinnon koordinointi ja ohjaaminen
- kaupungin omien tietohallinnon hyvien käytäntöjen ideointi ja levittäminen käytäntöön
- osastokohtaisten kehittämiskohteiden esiin tuominen
- kaupungin tietohallinnon kehittämissuunnitelman laatiminen ja ylläpito: erityisesti erilaisten kehityshankkeiden organisointi ja aikatauluttaminen huomioiden henkilöstöresurssien riittävyys.

Henkilöstön osaaminen

Tulevaisuudessakin ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus muodostaa kunnissa yhä pahenevan ongelman. Pienissä kaupungeissa / kunnissa on tehtäviä ja toimintoja, jonka osaa vain yksi henkilö. Näihin tehtäviin on vaikea löytää täysipainoisesti tehtävät osaavaa sijaista omasta organisaatiosta. Toistaiseksi avoinna oleviin virkoihin ja toimiin on saatu päteviä hakijoita. Riskiä on pyritty lieventämään mm. järjestämällä alueelle koulutusta.

Rahoitusriskit

Rahoitusriskien osalta arvioidaan korko-, likviditeetti- ja luottoriskejä. Kaupungin lainakanta on 16,2 miljoonaa vuonna 2016 ja on kasvanut edellisestä vuodesta 0,9 miljoonalla eurolla.

Ähtärin kaupungin lainasalkku koostuu 2016 vuoden lopussa lyhytaikaisista kuntatodistuksista. Kaupunki on ottanut kuntatodistusohjelman avulla lyhytaikaista lainaa kilpailukykyiseen päivän hintaan. Kaupungilla on 10 miljoonan euron korkosuojaus. Pohjola Pankki Oyj:n kanssa on korkosuojausta muokattu siten, että koronvaihtosopimus on voimassa vuosina 2019 – 2023 ja kynnyksellinen koronvaihtosopimus vuosina 2023 – 2045. Kassavirtoja koronvaihtosopimuksessa ei ole ennen vuotta 2019. Ratkaisu sisältää break clause-lausekkeen, joka oikeuttaa molemmat osapuolet irtisanomaan sopimuksen 10 vuoden päästä sopimuksen tekohetkestä ja tämän jälkeen 5 vuotta. Kaupungilla on kuitenkin oikeus purkaa sopimus vallitsevaan markkina-arvoon milloin tahansa. Kaupunki on lainoittanut tytäryhtiöitä vuosittaisella kausilainalla 1 500 000 eurolla entiseen tapaan.

Kaupungin lainat ovat euro-valuutassa, joten valuuttariskiä ei ole.

Vahinkoriskit

Omaisuusriskien kartoituksessa on käytetty asiantuntijana vakuutusmeklari Semita Oy:tä.

Vakuutuksien on vähennetty vahinkoriskien taloudellista realisoitumista. Vahinkovakuutukset, lakisääteiset tapaturvavakuutukset ja muut vakuutukset on kilpailutettu vuoden 2014 aikana ja uudet vakuutukset tulivat voimaan 2015 vuoden alussa.

Kiinteistöjen vakuutukset tarkastetaan aina vuoden aikana, mikäli omaisuuteen tai toimintaan tulee muutoksia.

2.11 Ympäristötekijät

Valtakunnalliset alueiden käyttötavoitteet huomioidaan maankäytön suunnittelussa.

Kaupunkistrategiassa on määritelty, että Ähtärin kaupungissa:

- Varmistetaan ympäristön ja vesistöjen puhtaus myös jatkossa
- Hyödynnetään kestävän käytön mukaisesti ympäröivää luontoa asukkaiden ja matkailijoiden viihtyvyyden lisäämiseksi
- Tarjotaan kiinnostavaa ja riittävää tontti- ja tilatarjontaa koko Ähtärissä

2.12 Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kuntalakiin (325/2012) kesällä 2012 lisätyt säännökset kunnan ja kuntakonsernin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta tulevat voimaan vuonna 2014. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kunnan ja kuntakonsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joiden avulla pyritään varmistumaan organisaation tavoitteiden saavuttamisesta ja toiminnan laillisuudesta. Riskienhallinnalla tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan tavoitteiden saavuttamista uhkaavia tekijöitä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen on siten osa kunnan ja kuntakonsernin johtamista. Kaupunginvaltuuston on päättänyt kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista 23.6.2014 § 47. Kuntalain säännöksen tavoitteena on terävöittää kuntien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä ja siitä raportointia. Tästä syystä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tulisi perustua järjestelmälliseen ja dokumentoituun toimintatapaan. Lisäksi Ähtärin kaupunki on hyväksynyt ohjeen riskienhallinnasta Ähtärin kaupungissa ja kaupunkikonsernissa.

Hallintotoimi

1. Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattamista valvotaan johtoryhmytyöskentelyn yhteydessä. Otto-oikeuden toteuttamismahdollisuudet on turvattu sillä, että kaupunginjohtajan, hallintojohtajan ja talousjohtajan päätökset menevät kaupunginhallitukselle tiedoksi. Lautakuntien esityslistat tulevat kaupunginjohtajalle ja lautakuntiin tulevia asioita käsitellään johtoryhmässä etukäteen.

2. Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Tavoitteiden toteutumista seurataan tilinpäätöksen lisäksi myös kuukausiraportoinneilla kaupunginhallitukselle. Vuoden 2016 aikana otetaan käyttöön osavuositarkastus käytäntö.

Kaupungin toiminnassa ja taloudessa pyritään tarkempaan seurantaan ja ennakoitiin, jotta mahdolliset poikkeamat havaitaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa, eikä ylityksiä pääse tapahtumaan. Seurantamenetelmien ja raportoinnin kehittämistä jatketaan.

Ostolaskujen sähköisen kierrätyksen käyttöönprojekti valmisteltiin 2016 ja otettiin käyttöön 2017 vuoden alussa.

Sisäistä valvontaa kehitetään tulevalla suunnittelukaudella uudistetulla talousarviolla sekä tilinpäätöksellä, jossa tavoitteet ja vastuut on määritelty kaupunkistrategian mukaisesti. Osavuositarkastukset on 30.4. ja 31.8. viety kaupunginhallituksen ja -valtuuston käsittelyyn.

3. Riskienhallinnan järjestäminen

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet 23.6.2014 § 47. Lisäksi Ähtärin kaupunginjohtaja on viranhaltijapäätöksellä hyväksynyt ohjeen riskienhallinnasta Ähtärin kaupungissa ja kaupunkikonsernissa. Ohje noudattelee Kuntaliiton suosittelemaa ISO 31000 standardiohjeistusta järjestelmälliseen ja dokumentoituun riskienarviointiin. Ohjetta sovelletaan kaupungin kaikilla organisaatiotasoilla sekä konsernin tytäryhtiöissä.

Riskienhallintaprosessissa määritellään toimintaympäristö, jonka jälkeen riskit tunnistetaan, analysoidaan ja arvioidaan niiden merkitys/vaikuttavuus. Riskianalyysin lopuksi valitaan ne riskit, jotka valitaan riskienhallinnan toimenpideohjelmaan erillisesti seurattaviksi riskeiksi.

Ähtärin kaupungin riskien arvioinnissa käytettiin KuntaZEF-ohjelmistoa. Arviointilomake lähetettiin kaikille tilivelvollisille sekä konserniyhtiöiden toimitusjohtajille.

4. Omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta ei ole tuonut esille epäkohtia tai puutteita. Hankintamenettely on joissakin tapauksissa erittäin vaativaa ja siihen koulutuksella varaudutaan.

5. Sopimustoiminta

Kaupungin sopimusten määrä lisääntyy jatkuvasti ja tuo haastetta sopimuseurannan kehittämiseen. Tweb ohjelmistoon sisältyy sopimustenhallintaosio, jonka käyttöönoton valmistelua jatketaan.

6. Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Toimialojen vastuuviranhaltijat seuraavat oman vastuualueensa tavoitteiden toteutumista jatkuvan seurannan menetelmällä. Osavuositarkastukset talouden ja toiminnan osalta laaditaan vuonna 2016 ohjeistuksen mukaan. Taloudelliset päätökset on tehty toimivallan puitteissa. Ostolaskujen hyväksymismenettely on ohjeistettu ja toimialat ovat pystyneet niitä noudattamaan.

Sivistystoimen sisäisten riskien valvonta

VALVON- NAN ALUE	VALVONTA- KOHDE	YKSIKÖN ERITYISTA- VOITTEET	VALVONTATOIMENPITEET		TUNNISTETUT RISKIT
			TOIMENPIDE	AIKATAULU	
Sivistys- toimi	Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen	Toimitaan yleisten normien mukaisesti Säännösten noudattaminen Sopimukset ja toimintaohjeet Lakisääteisten tehtävien toteuttaminen	Noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä Sopimukset ja ohjeet sekä päätökset tallennetaan ja arkistoidaan Tehtävien toteuttamista arvioidaan osastopalaverissa ja lautakunnassa	Ohjeistukset päivitetään tarpeen mukaan. Päivittäistä	Toiminnan ohjeistus poikkeustilanteissa Tiedottamisen onnistuminen Henkilöstön pätevyys ja riittävyys, osaamisen kehittäminen ja johtajuus
	Tavoitteiden toteutuminen Varojen käytön valvonta Tuloksel-lisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus	Taloutta seurataan kuukausittain. Vaihtoehtoisia tapoja järjestää palvelu kartoitetaan. Laadukkain ja kustannustehokkain tapa valitaan.	Talousarvion ja toteutuman vertailu Hankintojen kilpailutus Kustannusten hallinta Aikataulujen ja toteutettujen toimintojen tarkkailu	Kuukausittain Tarvittaessa Hankintamenojen ja laskujen säännöllinen tarkastus Viikoittain	Poikkeustilanteet kun ongelma tulee ratkaista nopealla aikataululla Talousarviomuutokset ja talousarvion rakenteelliset muutokset kesken vuotta
	Riskien-hallinnan järjestäminen	Riskien kartoitus Riskienhallinta ja seuranta Riskien ennakkointi	Identifioidaan toimintaan kohdistuvat riskit Ennakoidaan riskit ja tunnistetaan toteutuneet riskit sekä kirjataan tehdyt toimenpiteet ja toiminnot	Osastopalaverissa informoidaan ennakoivista riskeistä ja toimenpiteistä toteutuneiden riskien kohdalla	Poikkeustilanteiden hallinta Ihmisten takana oleva tieto

	Omaisuuuden valvonta -hankinta -luovutus -hoito	Noudatetaan ohjeistuksia -kilpailutuksesta -sopimuksissa -toiminnan ylläpidossa	Ohjeiden ja toimintatapojen ajan tasalla pitäminen	Päivitetään säännöllisesti ohjeet ja koulutetaan henkilöstö viimeisten olevien säädösten osalta	Tiedonkulku toimijoiden luotettavuus
	Sopimus-toiminta	Noudatetaan sopimusehtoja Ähtärin kaupungin sisäinen yhteistyö toimii.	Ajan tasalla pysyminen yleisten sopimusehtojen osalta Yhteistyön tiivistäminen ja kokonaisuuden hahmottaminen koko kaupungin näkökulmasta, jotta prosessi onnistuu	Päivittäistä	Sopimusosapuolten luotettavuus Tiedottaminen, tahtotilan löytyminen

Muut mahdolliset sisäiseen valvontaa liittyvät asiat

Sisäisen valvonnan puutteet Toiminnan taloudellisuus Säädösten ja normien noudattaminen Vakuutusturvan voimassa olo ja riittävyys Tuotettu toiminnan oikea-aikaisuus ja laadukkuus Osaamisen kehittäminen ja johtajuus Tiedottaminen Rekrytointi Tietoturva ja tietosuojat Työsuojelu	Ei ole ilmennyt Talousarviossa pysyminen Toimittu ja tehty päätöksiä säädösten mukaisesti Tarkistettava Asiakaspalaute – tyytyväisyysaste-kuntalaisten hyvinvoinnin lisääntyminen Säännöllinen koulutus ja ajan tasalla pysyminen Viestinnän kehittäminen ja säännölliset palaverit Osaavan henkilöstön hankinta Päivitetyt ohjelmistot ja laitteet Ennakoiva toiminta ja tarvittavat suojaukset	Tarkkailtava ja tiedostettava heikoimmat lenkit Tiedostetaan kustannukset -ennakointi Noudatetaan normeja ja säädöksiä Tarkistettava säännöllisesti, vuosittain ja omistustahojen muuttuessa Toimitaan asiakaspalvelijoina- ”Arvostava vuorovaikutus” toimintamalli Tiedotetaan muutoksista Jaetaan uusi tieto
--	---	--

Teknisen toimen sisäinen riskien valvonta

VALVON- NAN ALUE	VALVONTA- KOHDE	YKSIKÖN ERITYISTA- VOITTEET	VALVONTATOIMENPITEET		TUNNISTETUT RISKIT
			TOIMENPIDE	AIKATAULU	
Tekninen osasto	Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen	Toimitaan yleisten normien mukaisesti Säännösten noudattaminen Sopimukset ja toimintaohjeet Lakisääteisten tehtävien toteuttaminen	Noudatetaan voimassa olevia lainsäädäntöjä Sopimukset ja ohjeet sekä päätökset tallennetaan ja arkistoidaan Tilastot, verot ilmoitukset yms. tehdään aikataulujen mukaisesti	Asiat tuodaan säännöllisesti n. kerran kuussa tekniseen lautakuntaan	Toiminnan ohjeistus poikkeustilanteissa
	Tavoitteiden toteutuminen Varojen käytön valvonta Tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus	Tekninen osasto seuraa ennustettuja ja toteutuneita kuluja sekä toteutus-aikatauluja	Talousarvion ja toteutuman vertailu Hankintojen kilpailutus Kustannusten hallinta Aikataulujen ja toteutettujen toimintojen tarkkailu	Kuukausittain Tarvittaessa Hankintamenojen ja laskujen säännöllinen tarkastus Viikoittain	Poikkeustilanteet kun ongelma tulee ratkaista nopealla aikataululla
	Riskien-hallinnan järjestäminen	Riskien kartoitus Riskienhallinta ja seuranta Riskien ennakkointi	Identifioidaan toimintaan kohdistuvat riskit Ennakoidaan riskit ja tunnistetaan toteutuneet riskit sekä kirjataan tehdyt toimenpiteet ja toiminnot	Osastopalave-reissa vähintään kaksi kertaa kuukaudessa, informoidaan ennakoivista riskeistä ja toimenpiteistä toteutuneiden riskien kohdalla	Poikkeustilanteiden hallinta

	Omaisuuuden valvonta -hankinta -luovutus -hoito	Noudatetaan ohjeistuksia -kilpailutuksesta -sopimuksissa -toiminnan ylläpidossa	Ohjeiden ja toimintatapojen ajan tasalla pitäminen	Päivitetään säännöllisesti ohjeet ja koulutetaan henkilöstö viimeisten olevien säädösten osalta	Tiedonkulku toimijoiden luotettavuus
	Sopimus-toiminta	Noudatetaan sopimusehtoja	Ajan tasalla pysyminen yleisten sopimusehtojen osalta	Päivittäistä	Sopimusosapuolten luotettavuus
Muut mahdolliset sisäiseen valvontaa liittyvät asiat					
Sisäisen valvonnan puutteet Toiminnan taloudellisuus Säädösten ja normien noudattaminen Vakuutusturvan voimassa olo ja riittävyys Tuotettu toiminnan oikea-aikaisuus ja laadukkuus Osaamisen kehittäminen ja johtajuus Tiedottaminen Rekrytointi Tietoturva ja tietosuojat Työsuojelu		Ei ole tiedossa Budjetissa pysyminen Toimittu mukaisesti Asiakaspalaute – tyytyväisyysaste Säännöllinen koulutus ja ajan tasalla pysyminen Viestinnän kehittäminen ja säännölliset palaverit Osaavan henkilöstön hankinta Päivitetty ohjelmistot ja laitteet Ennakoiva toiminta ja tarvittavat suojaukset Työyhteisön kehittäminen ja hyvien osaajien sitouttaminen		Tarkkailtava ja tiedostettava heikoimmat lenkit Tiedostetaan kustannukset Noudatetaan normeja ja säädöksiä Tarkistettava säännöllisesti, vuosittain ja omistustahojen muuttuessa Toimitaan asiakaspalvelijoina Tiedotetaan muutoksista Jaetaan uusi tieto Yhteishengen luominen ja osaajien arvostaminen sekä sitouttaminen	

2.13 Tilikauden tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2016 1 000 €	2015 1 000 €
Toimintatuotot	4.317	5.774
Valmius omaan käyttöön		
Toimintakulut	-40.572	-43.414
Toimintakate	-36.255	-37.640
Verotulot	20.635	20.717
Valtionosuudet	18.225	17.009
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	38	50
Muut rahoitustuotot	371	256
Korkokulut	1	-105
Muut rahoituskulut	-33	-186
Vuosikate	2.982	101
Poistot ja arvonalentumiset	-980	-973
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	2.002	-871
Tilinpäätössiirrot		
Tilikauden ylijäämä / alijäämä	2.002	-871

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/toimintakulut, %	10,6	13,3
Vuosikate/Poistot, %	304,0	10,4
Vuosikate, euroa/asukas	498,2	17,0
Asukasmäärä	5985	6066

2.14 Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2016 (1000 €)	2015 (1000 €)
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	+2.982	+101
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjaus erät	-117	-221
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2.051	-2.775
Rahoitusosuudet investointeihin		+133
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	+563	+260
Toiminnan ja investointien rahavirta	+1.377	-2.501
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		-5
Antolainasaamisten vähennykset	+240	+403
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+900	+1.100
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	-2.513	+534
Rahoituksen rahavirta	-1.373	+2.032
 Rahavarojen muutos	 +4	 -469
Rahavarat 31.12.	321	318
Rahavarat 1.1.	317	787

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2016	2015
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-656	-866
Investointien tulorahoitus, %	145	3,8
Pääomamenojen tulorahoitus, %	165	5,0
Lainanhoitokate	1,5	0,1
Kassan riittävyys, päivää	2,7	2,4
Asukasmäärä	5985	6066

2.15 Ähtärin kaupungin tase 31.12.2016 (1000 €)

VASTAAVAA	2016 milj.€	2015 milj.€	VASTATTAVAA	2016 milj.€	2015 milj.€
PYSYVÄT VASTAAVAT	36.752	36.367	OMA PÄÄOMA	20.270	18.268
Aineettomat hyödykkeet	195	220	Peruspääoma	24.280	24.280
Aineettomat oikeudet			Ed.tilik. yli-/alijäämä	-6.012	-5.141
Muut pitkävaik. menot	195	220	Tilikaud. yli-/alijäämä	2.002	-871
Aineelliset hyödykkeet	22.056	21.406	TOIMEKSIANTOJEN		
Maa- ja vesialueet	3.555	3.510	PÄÄOMAT	199	217
Rakennukset	14.022	10.806	Valtion toimeksiannot		1
Kiint. rakenteet ja laitt.	1.494	1.132	Lahjoitusrah. pääomat	31	30
Koneet ja kalusto	255	277	Muut toimeksiannot	168	186
Muut aineet. hyödykkeet	34	34	VIERAS PÄÄOMA	19.383	20.303
Enn. maksut ja kesk. er.hank.	2.695	5.647	Pitkäaikainen	300	300
Sijoitukset	14.501	14.741	Lainat rah.- ja vak.laitok		
Osakkeet ja osuudet	12.413	12.413	Muut velat	300	300
Muut lainasaamiset	2.080	2.321	Lyhytaikainen	19.083	20.003
Muut saamiset	7	7	Lainat rah.- ja vak.lait.	16.200	15.300
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	31	31	Saadut ennakot	15	93
Valtion toimeksiannot		1	Ostovelat	1.501	2.118
Lahj.rah. erityiskatteet	31	30	Liittymism. ja muut velat	168	303
VAIHTUVAT VASTAAVAT	3.069	2.390	Siirtovelat	1.199	2.189
Vaihto-omaisuus	9		VASTATTAVAA		
Saamiset	2.738	2.072	YHTEENSÄ	39.852	38.788
Lyhytaikaiset saamiset					
Myyntisaamiset	500	1.601	TASEEN TUNNUSLUVUT:		
Lainasaamiset	1.663	249	Omavaraisuusaste, %	50,9	47,2
Muut saamiset	542	188	Suht. velkaantuneis., %	44,9	46,5
Siirtosaamiset	32	34	Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	-4.010	-6.012
Rahoitusomais. arvopaperit	2	1	Kertynyt yli-/alijäämä, €/as	-670	-991
Osakkeet ja osuudet	2	1	Lainakanta 31.12., 1000 €	16.200	15.300
Rahat ja pankkisaamiset	319	316	Lainakanta 31.12., €/asukas	2.707	2.522
VASTAAVAA YHTEENSÄ	39.852	38.788	Lainasaamiset, 1000 €	3.743	2.569
			Asukasmäärä	5985	6066

2.16 Kokonaistulot ja –menot

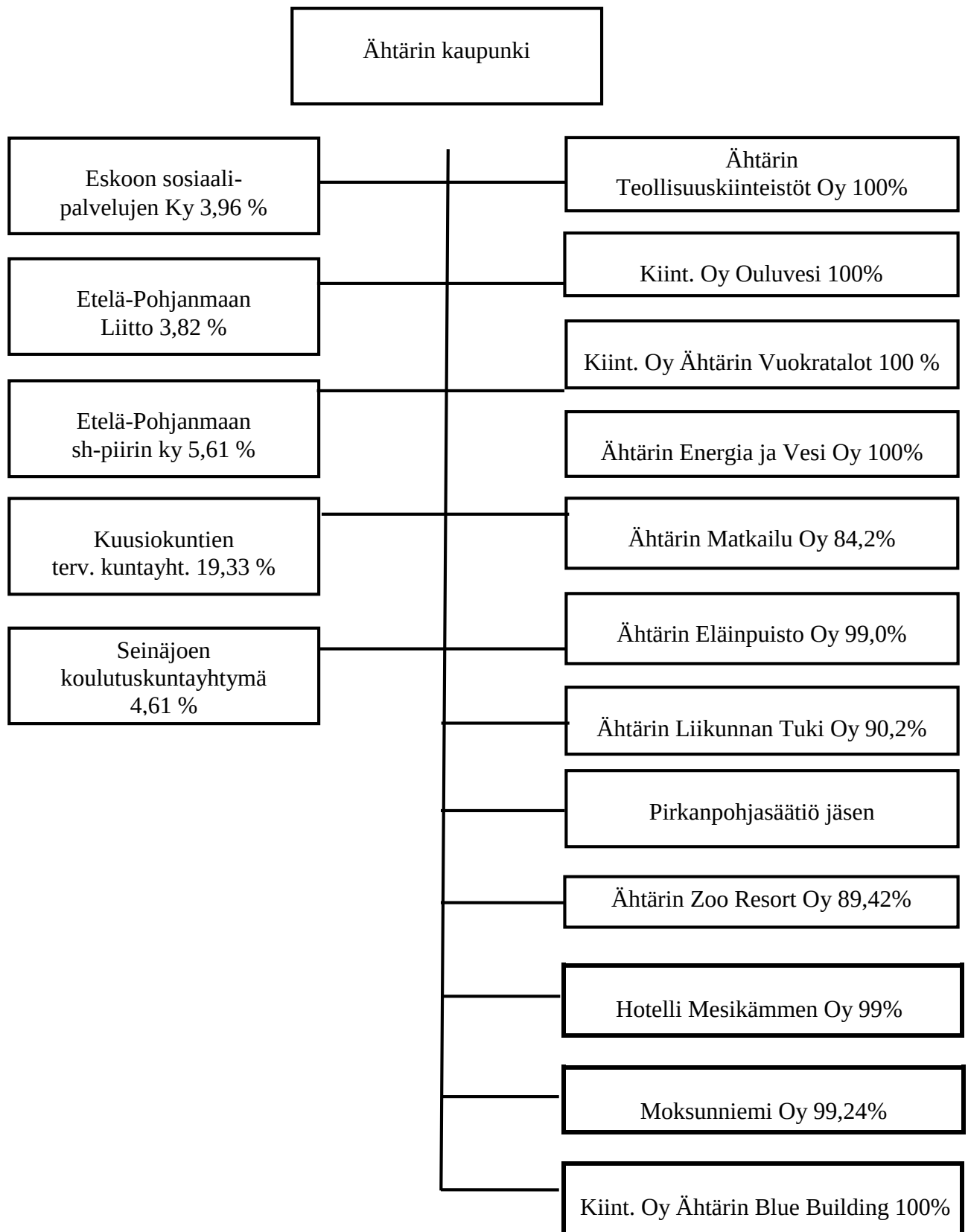
TULOT	1000 €	MENOT	1000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	4.317	Toimintakulut	40.572
Verotulot	20.635	-valmistus om. käyttöön	
Valtionosuudet	18.225		
Korkotuotot	38	Korkokulut	-1
Muut rahoitustuotot	371	Muut rahoituskulut	33
Satunnaiset tuotot		Satunnaiset kulut	
Tulorahoituksen korjauserät		Tulorahoituksen korjauserät	118
-pakollinen varaus +/-		-pakoll. varaus. muutos +/-	
-pysyvien vastaavien hyödykk. luovutusvoitot		-pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustapp.	
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet		Investointimenot	2.051
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutusvoitot	563		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainas. vähenn.	240	Antolainas. lisäykset	
Pitkäaik. lain. lisäys		Pitkäaik. lain. vähennys	
Lyhytaik. lain. lisäys	900	Lyhytaik. lainojen vähenn.	
Oman pääoman lisäykset		Oman pääoman vähenn.	
Kokonaistulot yhteensä	45.289	Kokonaismenot yhteensä	42.773

Rahoituslaskelmassa:

Muut maksuv. muutokset	2.513
Rahavarojen muutos	<u>4</u>
	2.517

2.17 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Konsernirakenne 31.12.2016

Ähtärin kaupunkikonsernin osakkuusyhteisöt	Omistusosuus %	Äänimäärä
As. Oy Alataival	32,4 %	32,4 %
Kiint. Oy Ähtärin Sairaalanmäki	29,0 %	29,0 %
Ähtärin Linja-autoasema Oy	10,4 %	10,4 %

2.18 Konsernin toiminnan ohjaus

Kaupunkikonsernin toimintaa ohjaa konserniohje, joka uudistettiin kaupunginvaltuustossa joulukuussa 2008. Tilinpäätöksen lisäksi tärkeimmät konserniyhtiöt raportoivat kaupunginhallitusta säännöllisesti.

ÄHTÄRIN ELÄINPUISTO OY

	TP 15	TA 16	TP 16	TA 17
Liikevaihto (1000 euroa)	2.198	2.000	2.093	2.200
Tulos (1000 euroa)	258	0	50	0

TAVOITTEET

Eläinpuiston Master Plan kehityssuunnitelman mukaista kehittämistä jatketaan. Osana suunnitelmaa avataan keväällä 2016 Eläinpuiston yhteyteen Zoon kotieläintila, joka keskittyy suomalaisiin alkuperäisrotuihin. Eläinpuiston muiden alueiden kunnostamista ja uudistamista jatketaan resurssien mukaan. Eläinpuiston tulee kiinnittää sekä eläinpuiston että leirintäalueen osalta huomiota yleiseen vaikutelmaan ja asiakasviihtyvyyteen.

TOTEUTUMINEN

Eläinpuiston Master Plan 2030 mukainen uudistuminen jatkui vuonna 2016. Ympäri vuoden avoinna oleva Kotieläintilan avajaisia vietettiin toukokuussa 2016. Kohde oli erittäin suosittu ja ylitti asetetut kävijämäärätavoitteet. Hotelli Mesikämmen siirtyi Eläinpuiston omistukseen 1.4.2016. Toiminnallisesti yhteistyötä Mesikämmenen kanssa on kehitetty ja parannettu eri asiakaspalvelu kohteissa. Tiiviillä yhteistyöllä myynnissä ja markkinoinnissa on saavutettu lisää näkyvyyttä ja tehoa järkevillä panostuksilla. Erilaisten tapahtumien kautta on pyritty lisäämään viipymää alueella varsinaisen kesäsesongin ulkopuolella.

KIINTEISTÖ OY ÄHTÄRIN VUOKRATALOT

	TP 15	TA 16	TP 16	TA 17
Liikevaihto (1000 euroa)	1.188	1.330	1.033	1.280
Tulos (1000 euroa)	-437	0	-39	0

TAVOITTEET

Asuntojen käyttöaste pyritään pitämään lähellä 100 prosenttia ja vuokrataso vakaana. Tavoitteena on nollatulos. Vuokratalojen tulee toteuttaa vuoden 2016 aikana toimenpiteitä, jotka edesauttavat kysynnän ja tarjonnan suhteen tasapainottamista. Lisäksi yhtiön tulee ryhtyä myös muihin toimenpiteisiin, jotka vahvistavat tulosta sekä mahdollistavat yhtiön velkojen maksamisen kaupungille. Velkojen maksamisesta tulee laatia yksityiskohtainen maksusuunnitelma. Olemassa olevien asuntojen osalta laaditaan peruskorjaus/saneeraussuunnitelma. Suunnitelmassa otetaan kannanotto myös uudisasuntojen hankinta-aikatauluun.

TOTEUTUMINEN

Asuntojen käyttöaste on ollut 82-85 prosenttia. Yhtiön omistamien kiinteistöjen ulkonäköön ja kiinteistönhuoltoon on kiinnitetty enemmän huomioita viihtyvyyden ja houkuttelevaisuuden parantamiseksi. Asuntojen peruskorjaus- ja saneeraussuunnitelma valmistuu vuoden 2017 aikana. Kaupungille olevat velat on maksettu Kuntarahoitukselta otetulla lainalla vuoden lopussa.

ÄHTÄRIN ENERGIA JA VESI OY

	TP 15	TA 16	TP 16	TA 17
Liikevaihto (1000 euroa)	3.344	3.538	3.505	3.539
Tulos (1000 euroa)	136	136	15	0

Vuoden 2016 keskeisimpiä tehtäviä oli lämmöntuotannon varavoimalan tarpeen ja kustannusten selvittäminen sekä suunnittelun ja rakentamisen aloittaminen. Ähtärin kaupunginvaltuusto antoi § 25 18.4.2016 periaatteellisen hyväksynnän Ähtärin Energia ja Vesi Oy:n tarveselvityksessä esitetyn 8MW vara- ja huippulaitoksen rakentamiseen Kantalan teollisuusalueelle. Rakentaminen aloitettiin, suunnitelman mukaisesti, syksyllä 2016. Yhtiön keskeinen tavoite, velkamäärän pitkäjänteinen, suunnitelmallinen vähentäminen, ei vaarannu, koska investointiohjelman mukaisesti rakentamiskustannukset jaetaan kahdelle vuodelle 2016 ja 2017. Tällöin lisälainan ottamisen tarvetta ei ole. Samanaikaisesti yhtiö on huolehtinut kilpailukykyisestä hinnoittelusta ja tarkastellut toiminnan tehokkuutta.

KIINTEISTÖ OY OULUVESI

	TP 15	TA 16	TP 16	TA 17
Liikevaihto (1000 euroa)	159	198	174	224
Tulos	-56	0	-41	0

TAVOITTEET

Yhtiön tavoitteena on nollatulos. Yhtiön tulee selvittää markkinatilanteesta riippuen, onko mahdollista ja taloudellisesti järkevää realisoida omistuksia tai hankkia kiinteistöjä. Ouluvesi Oy:n tulee aktiivisesti omalla toiminnallaan edesauttaa kaupungin keskustan kehittämistä sekä tukea toiminnallaan tuloksekasta elinkeinotoimintaa. Yhtiön tulee käynnistää toimenpiteitä, jotka vahvistavat tulosta sekä mahdollistavat yhtiön velkojen maksamisen kaupungille.

TOTETUMINEN

Yhtiön taloudellista tilannetta on pyritty kohentamaan eri toimenpitein ja liikevaihto on sen myötä kasvanut. Yhtiön taloutta rasittaa edelleen entisen S-Marketin kiinteistö, sillä siihen ei ole vielä löydetty uutta vuokralaista. Kaupungille olevat velat on kuitattu Kuntarahoitukselta otetulla lainalla vuoden lopussa.

ÄHTÄRIN LIIKUNNAN TUKI

	TP 15	TA 16	TP 16	TA 17
Liikevaihto (1000 euroa)	58	62	59	62
Tulos	4	0	5	0

TAVOITTEET

Liikunnan Tuki Oy:n tulee käynnistää selvitys Ähtärin Liikunnan Tuki Oy:n muuttamiseksi kiinteistöyhtiöksi ja vuokraamiseksi Ähtärin Kiekko-Haukat ry:lle toiminnan tehostamiseksi. Tavoitteena tulee olla hallin käyttöasteen lisääminen ja tulovirran vahvistaminen.

TOTETUMINEN

Selvityksen jälkeen kaupunginhallitus päätti 13.4.2015 § 127, ettei Ähtärin Liikunnan Tuki Oy:n muuttamiselle kiinteistöyhtiöksi ole tällä hetkellä riittäviä perusteita. Jäähallista valmisteltiin vuokrasopimus Ähtärin Kiekko-Haukat ry:lle. Jäähallin I vaiheen saneeraukseen Kuudestaan ry myönsi hankerahaa.

PIRKANPOHJASÄÄTIÖ

	TP 15	TA 16	TP 16	TA 17
Liikevaihto (1000 euroa)	7	8	4	11
Tulos	-3	-2	-9	-2

TAVOITTEET

Kaupunki avustaa säätiötä välttämättömien kiinteistökulujen ja vakuutusten verran. Tavoitteena on tarjota vastaisuudessaakin laadukkaita kulttuurielämyksiä ähtäriläisten lisäksi maakunnan asukkaille sekä matkailijoille. Matkailijavirrat luovat lisäpotentiaalia kävijämäärien kasvattamiseksi, joten tiivis yhteistyö matkailutoimijoiden kanssa on perusteltua.

ÄHTÄRIN TEOLLISUUSKIINTEISTÖT OY

	TP 15	TA 16	TP 16	TA 17
Liikevaihto	79	127	103	103
Tulos	0	0	7	0

TAVOITTEET

Ähtärin Teollisuuskiinteistöt Oy:n keskeinen tehtävä on edesauttaa kaupungin elinkeinotoimen yritystilajärjestelyissä. Perimmäinen tavoite on kaupungin työpaikkojen ja sitä kautta elinvoiman lisääminen. Yhtiön tulostavoite on nollatulos tai lievästi positiivinen tilinpäätös.

TOTEUTUMINEN

Ähtärin Teollisuuskiinteistöt Oy on hankkinut osakkeet Kiinteistö Oy Ähtärin Yrittäjäntie 16:sta. Milnet Oy on vuokrannut tilat 15.7.2016 lukien viiden vuoden vuokrasopimuksella. Teollisuuskiinteistöt Oy hankki 12 050 neliömetrin tontin (nro 1204) Ähtärin kaupungilta.

ÄHTÄRIN ZOO RESORT OY

	TP 15	TA 16	TP 16	TA 17
Liikevaihto	247	220	263	240
Tulos	9	0	19	0

TOTETUMINEN

Ähtärin Zoo Resortin toiminnan toinen tilikausi toteutui suunnitellusti. Erilaisia markkinointi- ja palvelusopimuksia oli yli 80 yrityksen kanssa. Perustana toiminnalle oli Ähtärin kaupungin palvelusopimus. Sopimuksen mukaisesti Zoo Resort hoiti kaupungin matkailumarkkinoinnin. Majoitustarjonta alueella keskittyi Resortin ylläpitämään keskusvaraamoon, jossa jäsenenä ovat Ähtärin majoitusyrittäjät. Ähtäri-lehden toimittaminen on Zoo Resortin vastuulla.

Syksylle 2016 valmistui ensi-iltaan musikaali Hääkeikka, joka oli Zoo Resortin omaa tuotantoa.

HOTELLI MESIKÄMMEN OY

	TP 15	TA 16	TP 16	TA 17
Liikevaihto (1000 euroa)	2.182	-	2.815	2.200
Tulos (1000 euroa)	-51	-	-181	0

TOTEUTUMINEN

Hotelli Mesikämmen siirtyi Eläinpuiston omistukseen 1.4.2016. Toiminnallisesti hotellin käyttöaste oli aikaisempien vuosien luokkaa. Tuloksen painoi tappiolle kauden aikana tehdyt korjaustoimenpiteet eri puolilla hotellia.

MOKSUNNIEMI OY

	TP 15	TA 16	TP 16	TA 17
Liikevaihto (1000 euroa)	79	-	79	-
Tulos (1000 euroa)	-17	-	13	-

TOTEUTUMINEN

Moksunniemi Oy:stä tuli kaupungin omistama kiinteistöyhtiö, kun Eläinpuisto osti hotellin. Kiinteistöön liittyviä kuntokartoitusta aloitettiin 2016.

KIINTEISTÖ OY ÄHTÄRIN BLUE BUILDING

	TP 15	TA 16	TP 16	TA 17
Liikevaihto (1000 euroa)	-	-	25	-
Tulos (1000 euroa)	-	-	0	-

TOTEUTUMINEN

Ähtärin kaupunginvaltuusto on 16.5.2016 §:ssä 31 hyväksynyt Ähtärin Teollisuuskiinteistöt Oy:n ja Fibercut Oy:n välille aiesopimuksen. Aiesopimuksella linjataan Kantalan teollisuusalueella osoitteessa Ahjokuja 1 sijaitsevan teollisuushallin kiinteistöjärjestelyt. Ähtärin Teollisuuskiinteistöt Oy on perustanut tytäryhtiön Kiinteistö Oy Ähtärin Blue Buildingin toimeenpanemaan tätä aiesopimusta. Ähtärin Teollisuuskiinteistöt omistaa tämän yhtiön 100 prosentin omistusosuudella

2.19 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

- Kaupunginvaltuusto päätti 9.2.2015 § 8 perustaa sote-palveluita tuottavan yhteisyrityksen Kuusiolinnassa Terveys Oy:n yhteistyössä Pihlajalinnassa Terveys Oy:n, Alavuden kaupungin, Kuortaneen kunnan ja Soinin kunnan kanssa. Kuusiolinnassa Terveys Oy aloitti toiminnan vuoden 2016 alussa.
- Ähtärin kaupunginvaltuusto päätti 14.12.2015 § 94 hyväksyä Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystaloyhtymän perussopimuksen, jonka mukaisesti em. tehtävät keskitettiin 1.1.2016 alkaen Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystaloyhtymän hoidettavaksi.
- Vuoden 2016 aikana toteutettiin mittava ilmanvaihto laitteiston uusiminen / peruskorjaus havaittujen sisäilmahaasteiden vuoksi koulujen tiloissa.
- Ähtärin Eläinpuisto Oy hankki omistukseensa Hotelli Mesikämmen Oy:n osakekannan.
- Ähtärin Energia ja Vesi Oy:n investoi varavoimalaan teollisuusalueelle
- Kiinteistö Oy Ähtärin Vuokratalot Oy sopeutti asuntojen ylikapasiteettia purkamalla kaksi asuinkiinteistöä.
- Kaupungin tytäryhtiöiden Ähtärin Eläinpuisto Oy:n, Kiinteistö Oy Ähtärin Vuokratalot Oy:n sekä Kiinteistö Oy Ouluveden taloushallinnon ja palkanlaskennan siirto kaupungin organisaatioon toteutettu vuonna 2016.

2.20 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että

- kuntakonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista
- konsernissa tehtävät päätökset perustuvat riittävään ja luotettavaan tietoon
- konsernin päätöksissä noudatetaan lakia, viranomaisohjeita ja kuntakonsernin toimielinten päätöksiä
- turvata konsernin omaisuus ja muut voimavarat

Selonteko Ähtärin kuntakonsernin valvonnasta:

Konserniohjauksen toimivalta ja vastuunjako on määritelty Ähtärin kaupungin konserniohjeessa, jonka valtuuston on hyväksynyt 16.3.2009 § 39. Konserniohje viedään myöskin hyväksyttäväksi tytäryhteisöjen yhtiökokouksiin tai vastaaviin, jolloin siitä tulee tytäryhteisöjä velvoittava.

Konserniohjeen mukaan ohjeet kunnan edustajille tytäryhteisöissä antaa kaupunginhallitus. Konsernitavoitteet asettaa kaupunginvaltuusto talousarvio- ja taloussuunnitelman käsittelyn yhteydessä. Valtuuston arvioi tavoitteiden toteutumisen tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä.

Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja talouden aseman seuranta kuuluu kaupunginhallitukselle. Tytäryhteisöillä on raportointivelvollisuus kaupunginhallitukselle tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen sekä toiminnan oleellisten muutosten johdosta. Kaupunginjohtaja avustaa seurannassa kaupunginhallitusta ja hänellä on mm. oikeus harkintansa mukaan osallistua tytäryhteisöjen hallitusten kokouksiin.

Keskitettyjä konsernitoimintoja ja –palveluita ei tällä hetkellä ole. Konsernin emoyhteisö tuottaa yksittäisiä palveluja tytäryhteisöille ja tytäryhteisöt sopimusperusteisesti yksittäisiä palveluja emoyhteisöille. Kaupunki hoitaa tytäryhteisöjensä tilapäisen rahoituksen kaupunginhallituksen päättämin ehdoin.

Riskienhallintajärjestelmää konsernissa ollaan yhtenäistämässä.

2.21 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2016	2015
Toimintatuotot	44.362	34.511
Toimintakulut	-79.196	-70.904
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	14	25
Toimintakate	-34.820	-36.368
Verotulot	20.636	20.718
Valtionosuudet	20.408	19.240
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	17	28
Muut rahoitustuotot	177	211
Korkokulut	-252	-413
Muut rahoituskulut	-71	-273
Vuosikate	6.095	3.143
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-3.578	-3.622
Omistuksen eliminointierot		
Tilikauden yli- ja alipariarvot		
Arvonalentumiset		
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	2.517	-479
Tilinpäätössiirrot	22	-14
Tilikauden verot	-9	-32
Laskennalliset verot	-36	-8
Vähemmistöosuudet	-27	-23
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2.467	-556

Konsernituloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	56,0	48,7
Vuosikate/Poistot, %	170,3	86,8
Vuosikate, euroa/asukas	1018,4	518
Asukasmäärä	5985	6066

Vuoden 2015 ja 2016 tiedot eivät ole keskenään vertailukelpoisia, koska konserniin on vuonna 2016 yhdistetty Hotelli Mesikämmen Oy, Moksunniemi Oy sekä Kiinteistö Oy Ähtärin Blue Building.

2.22Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2016	2015
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	6.072	3.143
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot ja laskennalliset verot		-40
Tulorahoituksen korjauserät	-23	-238
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-6.599	-5.926
Rahoitusosuudet investointimenoihin		138
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	641	263
Toiminnan ja investointien rahavirta	91	-2.660
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-430	-6
Antolainasaamisten vähennys	246	409
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3.063	1.520
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1.604	-1.797
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1.778	1.119
Oman pääoman muutokset	136	39
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	2	17
Vaihto-omaisuuden muutos	-24	-31
Saamisten muutokset	-793	833
Korottomien velkojen muutokset	-2.508	1.203
Rahoituksen rahavirta	-134	2.488
Rahavarojen muutos	-43	-172
Rahavarat 31.12	3.589	3.644
Rahavarat 1.1.	3.632	3.816

Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut

	2016	2015
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-1.916	-1.957
Investointien tulorahoitus, %	100,4	53,6
Pääomamenojen tulorahoitus, %	92,0	43,2
Lainanhoitokate	3,41	1,6
Kassan riittävyys	14,2	16,0

2.23 Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2016 1 000€	2015 1 000€	VASTATTAVAA	2016 1 000€	2015 1 000€
PYSYVÄT VASTAAVAT	66.271	61.791	OMA PÄÄOMA	16.372	14.039
Aineettomat hyödykkeet	847	767	Peruspääoma	24.280	24.280
Aineettomat oikeudet	510	461	Arvonkorotusrahasto	347	448
Muut pitkäv. menot	337	306	Muut omat rahastot	532	190
Aineelliset hyödykkeet	61.950	57.263	Edell. tilik. yli-/alijäämä	-11.254	-10.322
Maa- ja vesialueet	4.597	4.358	Tilikauden yli-/alijäämä	2.467	-556
Rakennukset	40.736	35.639	VÄHEMMISTÖOSUUKSET	201	109
Kiint. rakent. ja laitteet	1.770	1.436	PAKOLLISET VARAUKSET	652	544
Koneet ja kalusto	1.915	1.936	Muut pakolliset varaukset	652	544
Muut aineell. hyödyk.	7.588	7.641	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	5.344	6.253	PÄÄOMAT	325	330
Sijoitukset	3.474	3.761	VIERAS PÄÄOMA	57.743	55.531
Osakkuusyhteisöt	2.144	2.487	Pitkäaikainen korollinen	28.138	25.389
Osakkeet ja osuudet	850	851	Pitkäaikainen koroton	2.656	2.616
Muut lainasaamiset	469	412	Lyhytaikainen korollinen	18.362	17.734
Muut saamiset	11	11	Lyhytaikainen koroton	8.587	9.792
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	128	135	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	75.293	70.553
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8.894	8.627	KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
Vaihto-omaisuus	749	693		2016	2015
Saamiset	4.556	4.290	Omavaraisuusaste, %	21,8	19,4
Pitkäaikaiset saamiset	13	2	Suht. velkaantuneis., %	67,4	74,4
Lyhytaikaiset saamiset	4.542	4.288	Kertynyt ylij. (alij.), 1000 €	-8.787	-10.878
Rahoitusarvopaperit	490	519	Kertynyt ylij. (alij.) €/as	-1.468	-1.793
Rahat ja pankkisaamiset	3.099	3.125	Konsernin lainat €/as	7.769	7.109
VASTAAVAA YHTEENSÄ	75.293	70.553	Konsernin lainakanta		
			31.12., 1 000 €	46.500	43.123
			Konsernin lainasaamiset		
			31.12., 1 000 €	469	412
			Kunnan asukasmäärä	5985	6066

Vuoden 2015 ja 2016 tiedot eivät ole keskenään vertailukelpoisia, koska konserniin on vuoden 2016 aikana yhdistynyt Hotelli Mesikämmen Oy, Moksunniemi Oy sekä Kiinteistö Oy Ähtärin Blue Building.

2.24 Tilikauden tulosten käsittely

Ähtärin kaupungin tilikauden tulos vuodelta 2016 on 2.002.025 euroa ylijäämäinen. Kaupunginhallitus esittää, että ylijäämä siirretään taseeseen tilikauden ylijäämä/alijäämä tilille.

2.25 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Ähtärin kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 5.9.2016 pykälässä 67 talouden tervehdyttämishajelman vuosille 2016 – 2022.

Talouden tervehdyttämistyöryhmä on valmistellut asiaa kokouksissaan 4.5.2016, 9.6.2016, 15.8.2016, 27.10.2016 ja 22.11.2016. Valmistelussa olevan valtakunnallisen Sote-uudistuksen vaikutusta vuosien 2019 – 2022 verotuloihin ja valtionosuuksiin on vaikea arvioida vielä tässä vaiheessa. Tervehdyttämissuunnitelmaa päivitetään vuosittain sekä suunnitelman toteutumista seurataan säännöllisesti.

Suunnitelman mukaan vuoteen 2022 mennessä on noin 6 miljoonan alijäämät katettu oheisen taulukon mukaan.

Tervehdyttämissuunnitelma vuosille 2016 – 2022

2016	1 365 000
2017	1 130 000
2018	580 000
2019	790 000
2020	750 000
2021	620 000
2022	780 000
Yhteensä	6 015 000

TERVEHDYTTÄMISSUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN VUONNA 2016

	Tervehdyttämis- suunnitelma	Toteutuma 2016	Tervehdyttämis- suunnitelma muutos	Toteutuma -%
TARKASTUSLAUTAKUNTA	-16 800	-14 801	-1 999	88 %
KAUPUNGINVALTUUSTO	-34 400	-37 588	3 188	109 %
KAUPUNGINHALLITUS	-1 779 300	-1 577 816	-201 484	89 %
MAASEUTULAUTAKUNTA	-59 800	-53 551	-6 249	90 %
PERUSTURVALAUTAKUNTA	-24 218 000	-24 496 981	278 981	101 %
SIVISTYSLAUTAKUNTA	-8 553 200	-8 167 646	-385 554	95 %
TEKNINEN LAUTAKUNTA	-2 239 000	-1 907 501	-331 499	85 %
RAHOITUS	38 265 500	39 238 196	-972 696	103 %
POISTOT	-1 010 000	-980 287	-29 714	97 %
ÄHTÄRIN KAUPUNKI	1 365 000	2 002 026	-637 026	147 %

3 Toteutumisvertailu

3.1 Vaalit

TOIMINNAN YLEISKUVAUS

Vuonna 2017 kuntavaalit, vuonna 2018 presidentinvaalit sekä vuonna 2019 järjestetään eduskuntavaalit ja europarlamenttivaalit. Keskusvaalilautakunta hoitaa em. vaalien sille kuuluvat lakisääteiset tehtävät.

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	0		0	0	0
Toimintamenot	0		0	0	0
Toimintakate				0	0

3.2 Tilintarkastus

TOIMINNAN YLEISKUVAUS

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten. Tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Valtuusto valitsee toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastamista varten yhden tai useamman tilintarkastajan, joka toimii tehtävässään virkavastuulla.

LAATUTAVOITTEET

Lautakunnan keskeisenä tehtävänä on selvittää, onko kaupunkia johdettu valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti ja tuloksellisesti ja tuleeko kaupungin tilintarkastus asianmukaisesti suoritetuksi.

TOTEUTTAMINEN

Tilintarkastus kilpailutettiin vuonna 2015 ja tiintarkastusyhtiöksi valittiin KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy.

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot					
Toimintamenot	-16.800		-16.800	-14.800,65	-1.999,35
Toimintakate	-16.800		-16.800	-14.800,65	-1.999,35

3.3 Kaupunginvaltuusto

TOIMINNAN YLEISKUVAUS

Kaupunginvaltuuston tulosalueelle on varattu määrärahat kaupunginvaltuuston toimintaa varten.

TULOARVOT JA MÄÄRÄRAHAT

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot					
Toimintamenot	-34.400		-34.400	-37.588,20	3.188,20
Toimintakate	-34.400		-34.400	-37.588,20	3.188,20

3.4 Kaupunginhallitus

3.4.1 Yleishallinto

TOIMINNAN YLEISKUVAUS

Yleishallinnon kustannuspaikka käsittää kaupunginhallituksen, muun keskushallinnon, suhdetoiminnan, kh:n käyttövarausmäärärahat, toimikunnat ja väestönsuojelun.

Yleishallintotoimi toimii kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan apuna sekä tukee ja luo edellytyksiä muiden osastojen toiminnalle. Tehtävinä on huolehtia kaupunginhallituksessa ja -valtuustossa käsiteltävien asioiden valmistelusta, sihteeritehtävistä, päätösten täytäntöönpanosta sekä tiedottamisesta. Tehtäviin kuuluu myös arkistotoimen johtaminen ja ohjaus, keskusarkiston ja yleishallinnon arkistotoimen hoito, kaikkien hallintokuntien kirjaaminen ja tiedoksianto, sekä tekstinkäsittely, puhelinvaihteen hoito ja neuvonta, postitus, toimistotarvikehankinnat, monistus sekä vaalien järjestämiseen liittyvät tehtävät ja YPP.

TALOUS

Strateginen päämäärä: Hyvä kuntatalous

Kriittiset menestystekijät: Talouden hallinta, tehokas omistajapolitiikka

MITTARIT	TAVOITETASO	TOIMENPITEET	TOTEUTUMINEN
Puitelain tunnusluvut - Vuosikate/as. - Lainat €/as. - Kumulatiivinen alijäämä € - Tulovero % - Omavaraisuusaste - Suhteellinen velkaantuneisuus	Puitelain tunnuslukumittareiden arvot paranevat. Paremmat kuin kunnilla keskimäärin	Rahoitukseen liittyvät järjestelyt. Rakenteellisia muutoksia ja toiminnan uudelleen järjestelyjä.	Vuosikate/as. 498,41 € / asukas Lainat €/as. 2 708 € Kumulatiivinen Alijäämä € 4 010 000 Tulovero % 22 % Omavar.aste 50,9% Suht. velkaant. 44,9 % Lainojen korkosuojaus- sen ehtoja on muutettu kaupungille edullisemmaksi.
Toimialojen tavoitteet - Toimintatuottojen osuus käyttömenoista - palkkakulujen suhteellinen muutos - toimintakate - kustannusten vertailu verrokkikuntiin - talouden tasapainottamis-ohjelman tavoitteet	Vuosittain talousarviossa asetettavat tavoitteet	Benchmarking Seurataan talouden tasapainottamissuunnitelman toteutumista.	Tytäryhtiöiden (3 yhtiötä) taloushallinnon ja palkanlaskennan siirto kaupungin organisaatioon toteutettu. Tervehdyttämistyöryhmän valmisteleva tervehdyttämissuunnitelma vuosille 2016- 2022 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa hyväksynyt 5.9.2016 pykälässä 67
Taloulosaamisen ja talouden ennustettavuus	Talouden koulutuksen suunnitelma laadittu ja toteutettu koko henkilöstölle. Sisäinen valvontaprosessi kuvattu ja toteutettu prosessin mukaisesti.	Organisaation sisäisenä koulutuksena taloudellisen ajattelun kehittämistä. Käynnistetään koulutus ja prosessityö. Valmistelua jatketaan.	Talouuskoulutus on järjestetty esimiehille ja luottamushenkilöille 30.5.2016.

	Sähköisen hyvinvointikertomuksen käyttäminen. Talousarvion tavoitteiden toteutuminen, paraneminen ja pitkäjänteinen suunnittelu. Budjetin joustavuus.	Raportointi ja nopea reagointi muutoksiin. Selvitetään budjetin sitovuustason määritykset.	Laaja hyvinvointikertomus on hyväksytty valtuustossa 18.4.2016 § 26. Osavuositarkastus 30.4.2016 ja 31.8.2016 laadittu Selvittelyä jatketaan.
Pääoman ja omaisuuden tehokas käyttöpääomien vapauttaminen ja uudelleen kohdistaminen paremmin tuottavasti – kehittävästi	Omistajapoliittisten linjausten tekeminen, seuraaminen ja raportointi vuosittain.	Esitysten tekeminen omistajapolitiikasta ja raportoinnin kehittäminen.	Kaupunginhallitus / valtuusto on ottanut kantaa tytäryhtiöiden omistajapoliittisiin kysymyksiin. – Panda-hanke – Ahjokuja 1 teollisuushalli – Mesikämmen-hotelli – Ähtärin Energia ja Vesi / varavoimala
Omistajaohjauksen tuloksellisuus	Konserniohjausprosessi toteutuu ohjeiden mukaisesti. Tavoitteet asetetaan vuosittain talousarviossa.	Seurataan ohjeiden toteutumista.	Seurantaa jatketaan osavuositarkastuksissa.
Kiinteistöjen käyttöaste	Käyttöaste-% määritellään budjetissa.	Tavoitteiden asettaminen. Tarjonnan sopeuttaminen vastaamaan kysyntää.	Konserniyhtiöissä on sopeutettu asuntotarjontaa.
Konsernitase Kaupungin antamat takaukset -riskitaso	Konsernin tulot kattavat kulut, mukaan lukien lainanhoitokulut Riskitaso mahdollisimman matala.	Seuranta, valvonta ja esitysten teko.	Seurantaa konsernin sisällä jatketaan. Konsernijohto sekä toimitusjohtajat raportoivat säännöllisesti kaupunginhallitukselle toiminnasta. Kaupungin antamat takaukset: Ähtärin Eläinpuisto Oy Kiinteistö Oy Ouluvesi Ähtärin Vuokratalot Oy Kiinteistö Oy Ähtärin Blue Building

HENKILÖSTÖ

Strateginen päämäärä: Hyvä työnantaja

Kriittiset menestystekijät: Osaava, motivoitunut ja vastuullinen henkilöstö, ammattimainen ja innostava esimiestyö, positiivinen työilmapiiri

MITTARIT	TAVOITETASO	TOIMENPITEET	TOTEUTUMINEN
Joka neljäs vuosi toteutettu henkilöstökysely	Henkilöstökysely toteutetaan joka neljäs vuosi. Sen tulosten pohjalta laaditaan suunnitelma henkilöstön ja työyhteisön kehittämiseksi	Toteutetaan kysely, jonka pohjalta laaditaan suunnitelma henkilöstön ja työyhteisön kehittämiseksi.	Kysely on toteutettu.
Henkilöstön osaamistason paraneminen ja paremmat mahdollisuudet vaikuttaa omaan työhön ja kehittymiseen	Kyselyn tulokset henkilöstön omasta osaamisesta, työssä kehittymisestä omaan työhön vaikuttamisesta sekä koulutuksesta osoittavat myönteistä suuntaa.	Laaditaan koulutussuunnitelma.	Valmistelua jatketaan.
Henkilöstösuunnitelma	Henkilöstösuunnitelmas ta tehdään strateginen, osaamisen ja työyhteisön kehittymistä linjaava dokumentti	Laaditaan henkilöstösuunnitelma.	On laadittu talousarviossa.
Sairauspoissaolojen seuraaminen	Sairauspoissaolojen määrän kehittyminen osoittaa myönteistä suuntaa.	Henkilöstötilinpäätöksessä seurataan.	Seurataan.
Tyky- ja työhyvinvoinnin vaikuttavuus	Henkilöstökyselyn henkilöstön työhyvinvointia koskevat tulokset osoittavat myönteistä suuntaa.	Toimintaa kehitetään.	Kyselyn tulokset osoittivat myönteistä kehitystä.
Keskeisten johtamisen välineiden säännöllinen ja systemaattinen käyttö - Osaamiskartoitus - Kehityskeskustelut - Vuorovaikutus, viestintä, avoimuus - Esimiesvalmennus	Kehityskeskustelut toteutetaan vuosittain työyksiköissä. Esimiestyön arviointi toteutetaan kehityskeskustelun yhteydessä. Henkilöstökyselyn osaamisen vahvistumista, viestintää ja vuorovaikutusta	Toteutetaan.	Kehityskeskustelut on pääosin tehty.

Kannustinjärjestelmä	koskevat kysymykset osoittavat myönteistä suuntaa. Esimiesvalmennusta järjestetään lähiesimiesportaalle. Uusia kannustinjärjestelmiä koko henkilöstölle otettu käyttöön - kannustavat terveellisiin elämäntapoihin - lisäävät työmotivaatiota. Toiminnan seurantajärjestelmän käyttöönotto.		Talouuskoulutusta annettu esimiehille.
----------------------	--	--	--

PALVELUIDEN JÄRJESTÄMINEN JA TUOTANTOTAVAT

Strateginen päämäärä: Asiakaslähtöiset ja kustannustehokkaat palvelut

Kriittiset menestystekijät: Innovatiivinen palveluiden järjestäminen, tuottavuuden parantaminen, hallintokuntien välinen yhteistyö

MITTARIT	TAVOITETASO	TOIMENPITEET	TOTEUTUMINEN
Peruspalvelut järjestetään ja tuotetaan - Ähtärin kaupunki - Seudullinen - Maakunnallinen - Yksityinen	Laadukas ja kustannustehokas palvelujen järjestäminen - Ähtärin kaupunki - Seudullinen - Maakunnallinen - Yksityinen	Toteutetaan säännöllistä kustannusten seurantaa. Analyysin pohjalta tarvittavat jatkotoimenpiteet.	Kustannusten seuranta ollut haasteellista, koska ongelmia ollut ajantasaisen tiedon saamisessa. Instacare –toiminnanohjausjärjestelmä saatu käyttöön vuonna 2017 .
Prosessien kuvaaminen ja kehittäminen	Hallintokuntien välisen yhteistyön lisääminen. Tarkastellaan olemassa olevaa palvelurakennetta, poistetaan päällekkäisyydet	Prosessien ja palvelurakenteiden läpikäynti ja kehittäminen.	Kehitystyötä jatketaan.
Vertailu verrokkikuntiin; aiempiin vuosiin: sähköinen hyvinvointikertomus	Kustannustehokas ja laadukas palvelutaso.	Suunnitelmallinen ja säännöllinen vertailu.	Vertailua jatketaan.

Sähköisten järjestelmien hyödyntäminen	Sähköisten järjestelmien ja palveluiden tehokas hyödyntäminen vuosittaisten tavoitteiden mukaisesti. Parhaiden käytäntöjen käyttöönotto.	Kehitetään.	Kehitystyötä jatketaan. Ostolaskujen kierrätysjärjestelmä otettu käyttöön.
Asiakaspalaute	Käyttäjäkyselyn tulokset osoittavat myönteistä suuntaa	Koulutusta.	Koulutusten suunnittelua jatketaan.

ASUKKAIDEN OSALLISUUS JA HYVINVOINTI

Strateginen päämäärä: Tyytyväinen asiakas ja käyttäjä, hyvinvoiva kuntalainen ja yhteisö

Kriittiset menestystekijät: Käyttäjälähtöiset, laadukkaat palvelut, terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, ennaltaehkäisevien palveluiden vahvistaminen, positiivinen väestönkehitys, kaupungin elinvoimaisuuden lisääminen

MITTARIT	TAVOITETASO	TOIMENPITEET	TOTEUTUMINEN
Järjestetyt osallistumis- ja vaikuttamis-mahdollisuudet sekä foorumit.	Määrällinen tavoite asetetaan talousarviossa.	Yleisötapaaaminen torilla. Netin vaikuttamis-mahdollisuuksien selvittäminen	Tietohallintotyöryhmä on valmistellut asiaa.
Asiakastyytyväisyysmittaukset	Asiakastyytyväisyysmittauksien pääsuunta kehittyy myönteiseen suuntaan	Koulutus ja palautekeskustelu henkilöstön kanssa.	On valmisteltu asiakastyytyväisyyskyselyä esim. Riikun markkinoille
Sähköisten palvelujen määrä ja niiden käyttökelpoisuus	Sähköiset palvelukonseptit lisääntyvät ja käyttäjäystävällisyys parantuu	e-Ähtäri hanke ja Tweb kehittäminen.	Videovisitt palveluista jatkosopimus. Ostolaskujen kierrätysjärjestelmä kilpailutettu
Kulttuurin ja liikunnan harrastajien määrän arviointi, käytön vaikuttavuuden arviointi	Harrastajien määrä kasvaa, asukkaiden hyvinvointi lisääntyy. Aktiiviset järjestöt jatkavat toimintaa.		Pirkanpohjasäätiön kiinteistön huoltomenoissa avustetaan.
Sosiaali- ja terveystalouden vaikutusten arviointi	Sosiaali- ja terveystalouden vaikutukset näkyvät asukkaissa ja kustannusten pienenemisenä.		
Koulutuksen ja opiskelijoiden määrä	Koulutuksen ja opiskelijoiden määrä on nouseva.		

Varhaisen tuen määrän jatkuva arviointi	Erikois- ja erityispalveluiden tarve vähenee.		
Moniammatillisen työn määrän arviointi	Hallintokuntien välinen yhteistyö lisääntyy.		
Kaupungin imago vetovoimaisena asuinpaikkana	Asukasmäärä lisääntyy.	Työpaikkojen lisäämistä edesauttavien toimenpiteiden toteuttaminen.	Kaupunki on tehnyt yhteistyötä yrittäjien kanssa. Investoitu uuden vetovoimaisen asuinalueen infraan.

YMPÄRISTÖN HYVINVOINTI

Strateginen päämäärä: Kestävä kehitys

Kriittiset menestystekijät: Ekologinen ja elävä kaupunki luonnon äärellä

MITTARIT	TAVOITETASO	TOIMENPITEET	TOTEUTUMINEN
Vesistöjen hyödyntäminen	Ympäristön ja vesistön kestävä virkistyskäyttö.	Suunnitelmallinen ja pitkäjännitteinen kehittämistyö.	Ähtärin matkailun ranta-alueen kehittämissuunnitelma.
Keskustan ja matkailualueen kehittäminen	Vetovoimaisten asuinalueiden kaavoittaminen. Monipuolinen tonttitarjonta	Keskustan kehittämishanke, Matkailun kehittämishankkeet, Osayleiskaava	Keskustan kehittämishanke Etelä-Pohjanmaan liitin Panda-hanke. VT18 osayleiskaava
Asukkaiden, vapaa-ajan asukkaiden ja matkailijoiden viihtyminen puhtaassa ympäristössä	Toimivat lähipalvelut. Asukkaiden, vapaa-ajan asukkaiden ja matkailijoiden määrä kasvaa.		Valmisteltu keilahalli hanketta. Valmisteltu liikuntahalli hanketta.
Puhdas luonto ja vesistöt -vedenlaadun mittarit	Säilytetään puhdas luonto ja vesistöt.	Seuranta.	Seurantaa jatketaan.
Ympäristöystävälliset energiamuodot	Uusiutuvan energian lisääminen.	Uusiutuvan bioenergian käytön lisääminen.	Alan hankkeissa ollaan mukana.
Jäteaseman käyttö	Jätteen määrän väheneminen.	Tiedottaminen	Valmistelua jatketaan.

YRITYSTEN JA YHTEISÖJEN HYVINVOINTI JA KILPAILUKYKY

Strateginen päämäärä: Elinvoimainen kaupunki

Kriittisen menestystekijät: Hyvä maine, elinkeinoelämän vahvistuminen ja monipuolistuminen, kansainvälistyminen, yhteistyö

MITTARIT	TAVOITETASO	TOIMENPITEET	TOTEUTUMINEN
Matkailutoimintojen monipuolistaminen ja syveneminen	Ähtärin asema paranee valtakunnallisissa tutkimuksissa.	Laaja-alainen toimijoiden yhteistyö, kehittämistoimien	Valtuusto on linjannut matkailuun vaikuttavia kehittämistoimia.

		jatkotyöstäminen ja toimeenpano.	
Kotimaisten ja ulkomaisten matkailijoiden ja myynnin volyymin kasvu.	Matkailijoiden määrä lisääntyy ja he käyttävät alueen palveluita, viipymä pitenee.	Matkailuyhtiön toiminnan edesauttaminen, myönteisen kaupunkikuvan vahvistaminen.	Pandojen mahdollisen saapumisen vaikutusten selvittäminen.
Matkailua tukevat tuotteet ja palvelut kehittyvät	Tarjotaan tuotteita ja palveluita, jotka houkuttelevat turisteja kotimaasta ja ulkomailta.	Kaupunki luo toimintaedellytyksiä laadukkaalle toiminnalle. Uusien yrittäjien saaminen kaupunkiin.	Ähtäriin kaupunki- tuotteiden myyntipiste Honkaniemen kirjakaupassa. Tuotteisiin hankittu mm. Ähtäri-huivi ja - solmio, Ähtäri-lapaset. Ähtäri-solki, Ähtäri - tarjottimet jne.
Mainetutkimukset	Imago on hyvä. Made in Ähtäri-sloganin vahvistaminen ja laaja käyttöönotto.	Toteutetaan tarvittaessa suunnitelmallisesti.	Ei tehty kaupungin toimesta tarkastelukautena.
Monipuolinen kulttuuri- ja vapaa-aika palvelujen tarjonta.	Tapahtumien ja kävijöiden määrä kasvaa, Ähtäri tunnetaan tasokkaasta kulttuuritarjonnasta.	Osallistutaan kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen tapahtumien mahdollistamiseen.	Juhlavuoden 2017- valmistelu.
Viestinnän kehittäminen	Ähtäri-brändin rakentamista tukevan viestintäohjelman toteuttaminen - ähtäriläisyys esille!	Viestintäsuunnitelman toteuttaminen.	Jatketaan toteuttamista.
Metalliteollisuuskeskittymän kasvaminen ja yritystoimintaa tukevien alihankintaketjujen löytäminen ja rakentaminen.	Uusia yrityksiä syntyy. Maaseutu pysyy asuttuna, viljeltynä ja tuottajat toimivina.	Suunnitelmallinen, määrätietoinen ja pitkäjänteinen elinkeinotoiminta.	Työtä on jatkettu. Mukana Fibercut Oy:n toiminnan aloittamisen edellytysten luomisessa.
Maa- ja metsätalouden kehittyminen	Raaka-aineiden jalostusaste on nouseva.		
Kauppa- ja matkakeskus toteutuu.	Uusien toimijoiden lisääntyminen.		Valmistelu jatkuu.
Ostolantien kehittäminen	Tori- hanke onnistuu	Ostolantie käyntikortti vireästä kuntakeskuksesta. Keskustan kehittämishanke. Haetaan uusia toimintamalleja.	Keskustan kehittämishanke toteutettu.

Työpaikkojen määrä	Työpaikkojen lisääntyminen ja olemassa olevien työpaikkojen säilyttäminen.	Suunnitelmallinen, määrätietoinen ja pitkäjänteinen elinkeinotoiminta.	Yritysaihioiden kehittämistyössä oltu mukana.
Yhteistoiminnan määrän lisääminen kaupungin ulkopuolisten yhteisöjen kanssa.	Aktiivinen ja molemmin puoleinen vuorovaikutus yrittäjien, yritysten, yhteisöjen ja kaupungin välille.	Haetaan yhteistyö tapoja. Yritysvierailut ja aktiivinen kanssakäyminen.	Yrittäjä-aamiainen sekä yritysvierailut.

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1.000		1.000	3.288,78	-2.288,78
Toimintamenot	-463.500		-463.500	-322.035,70	-141.464,30
Toimintakate	-463.500		-463.500	-318.746,92	-143.753,08

3.4.2 Henkilöstöhallinto

TOIMINNAN YLEISKUVAUS

Henkilöstöhallinto käsittää työsuhtehallinnon, työterveyshuollon, työpaikkaruokailun ja kahvituksen kustannuspaikat.

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	99.200		99.200	72.764,09	26.435,91
Toimintamenot	-249.800		-249.800	-204.401,19	-45.398,81
Toimintakate	-150.600		-150.600	-131.637,10	-18.962,90

3.4.3 Toimisto- ja talouspalvelut

TOIMINNAN YLEISKUVAUS

Taloussasto hoitaa kaupungin rahaliikenteen, laskentatoimen, taloussuunnittelun, riskienhallinnan koordinoimisen, henkilöstöhallinnon, palkanlaskennan sekä atk-hallinnon ja -suunnittelun. Kiinteistö Oy Ähtärin Vuokratalojen ja Kiinteistö Oy Ouluveden kirjanpidot siirtyvät 1.1.2016 taloustoimistoon sekä Ähtärin Eläinpuisto Oy:n taloushallinto ja palkkahallinto 1.4.2016 alkaen.

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	91.400		91.400	71.783,55	19.616,45
Toimintamenot	-946.500		-946.500	-933.768,44	-12.731,56
Toimintakate	-855.100		-855.100	-861.984,89	6.884,89
Poistot ja arvonalentumiset				-9.785,45	-9.785,45
Tilikauden tulos	-855.100		-855.100	-871.770,34	16.670,34

3.4.4 Elinkeinoelämän edistäminen

TOIMINNAN YLEISKUVAUS

Elinkeinokeskus sijaitsee kaupungin omistamissa tiloissa Ostolantie 11:ssä tai muissa tarkoituksenmukaisissa tiloissa. Elinkeinopäällikkö neuvoo yrittäjiä liiketoimintasuunnitelman tekemisessä, yrityksen perustamisessa, rahoitushakemusten täyttämisessä ja toimitilavaihtoehtojen selvittämisessä, huolehtii kehittämishankkeiden koordinoinnista ja uusien yritysten aktiivisesta hankin-nasta sekä toimeenpanee elinkeino-ohjelman sisältöä käytäntöön.

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot				140.627,88	-140.627,88
Toimintamenot	-266.900		-266.900	-377.825,61	110.925,61
Toimintakate	-266.900		-266.900	-237.197,73	29.702,27

3.4.5 Työllisyysmäärärahat

TOIMINNAN YLEISKUVAUS

Tulosalue sisältää määrärahavaraukset velvoitetyöllistämiseen, koululaisten kesätyöseteleihin ja työttömien yhdistyksen vuokratukeen.

MÄÄRÄTAVOITTEET JA TOTEUTUMINEN

	TP 2015	TA 2016	TP 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Hankinnanvarainen työllistyminen		6 (hall.kunnat)		6 (hall.kunnat)	6 (hall.kunnat)	6 (hall.kunnat)

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	16.000		16.000	8.954,70	7.045,30
Toimintamenot	-60.200		-60.200	-37.204,05	-22.995,95
Toimintakate	-44.200		-44.200	-28.249,35	-15.950,65

3.5 Maaseututoimi

TOIMINNAN YLEISKUVAUS

Maaseututoimen tehtävänä on hoitaa kunnassa maatilataloutta koskevat viranomaisasiat, joita mainittavampia ovat viljelijöiden EU-tukien hakemiseen ja hallinnointiin liittyvät toimet, tukien hakuun liittyvä valvonta, tukien maksatukset, vahinkojen arvioinnit ja lausuntojen antaminen sekä maatalousyrittämisen kehittäminen. Ähtärin kaupungin maaseututoimi kuuluu Alavuden yhteistoiminta-alueeseen, jota hallinnoi Alavuden kaupunki.

Laatutavoitteet

Maaseututoimen tavoitteena on säilyttää maaseutu asuttuna ja mahdollisimman hyvin hoidettuna.

MÄÄRÄTAVOITTEET

	TP 2015	TA 2016	T31.8.2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Asiakastilat	123	125	115	113	120	115
Tukihakemukset	885	900	816	800	850	800
Maksetut EU-tuet yht.	2500000	4000000	3300000	3200000	3900000	3700000
Tuki €/tila	20325	32000	28696	28319	32500	32174

TOTEUTUMINEN

Asiakastilat: 116

Tukihakemukset: 820

Maksetut Eu-tuet: 3.450 600

Tuki/tila: 29.746

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot					
Toimintamenot	-59.800		-59.800	-53.551,22	-6.248,78
Toimintakate	-59.800		-59.800	-53.551,22	-6.248,78

3.6 Perusturvatoimi

Ähtärin kaupunki on päättänyt järjestää sosiaali- ja terveyspalvelut Kuusiolinna Terveys Oy:n ja Kuusiokuntien sosiaali- ja terveyskuntayhtymän kautta niin, että järjestämisvastuu on kuntayhtymällä. Talousarvion 2016 laadintaa ohjaa osaltaan laadittu palvelusopimus, jossa tilinpäätös 2015 toimii talousarvion 2016 pohjana. Palvelusopimuksen mukaan tuotettavien palveluiden vuosihinta on kiinteä. Hinta ensimmäiselle sopimusvuodelle, alustavasti 1.1.-31.12.2016 muodostuu siten, että tilaajatahojen sote-menojen, palveluntuottajien laskutuksen sekä mahdollisten muiden tulojen jälkeen vuosihinta on vuoden 2015 nettomeno (sis. Sosiaalitoimen, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon nettokustannukset). Selvyydenvuoksi todetaan, että lopullinen hinta tarkennetaan vuoden 2015 toteutumien perusteella, viimeistään tilinpäätöksen vahvistuttua.

Yhteisyrityksen toiminnan ydin on tuottaa sosiaali- ja terveyspalvelut aidon kumppanuuden periaatteen mukaisesti. Tämä tarkoittaa yksityisen ja julkisen toimijan läpinäkyvää yhteistyötä, jonka tavoitteena on laadukkaat ja taloudellisesti tuotetut palvelut.

Ähtärin kaupunki on päättänyt antaa järjestämis- ja tuottamisvastuun sosiaali- ja terveyspalveluiden alueelliselle toimijalle, koska alueen kunnat eivät voi kasvattaa sosiaali- ja terveystoimen menoja tulevaisuudessa. Kuusiolinna Terveys Oy:n tulee tehostaa huomattavasti sosiaali- ja terveyspalveluita. Tärkeimmät kehittämisen alueet ovat erikoissairaanhoidon kulujen alentaminen, kuntoutuksen lisääminen, kotiin annettavien palveluiden lisääminen (kotisairaala), ennaltaehkäisevin palveluiden lisääminen ja alueellisesti laitoshoidon purkaminen. Pitkän aikavälin strategisena tavoitteena on, että yhtiön- ja kuntayhtymän toiminta tuottaa Ähtärin kaupungille taloudellista hyötyä.

Yhteisyritys tuottaa jäsenkuntien (Ähtäri, Kuortane ja Alavus sekä 1.1.2017 alkaen Soini) puolesta erikoissairaanhoidon, kehitysvammaistenhuollon, perusterveydenhuollon, vanhuspalvelut, sosiaalihuollon sekä ehkäiseviä sosiaali- ja terveyspalveluita. Terveyskuntayhtymän vastuulla on sosiaali- ja terveyspalveluiden viranomaispalvelut, palvelusopimuksen seuranta, taloushallinto, tietohallinto ja tietojärjestelmiä (ITC), ja apteekki- ja hoitotarvikepalvelut. Ympäristöterveydenhuolto, ravinto- ja siivouspalvelut sekä eräät muut kulut, kuten eläkemenoperustainen maksu jäävät kuntien vastuulle.

TALOUS

Strateginen päämäärä: Hyvä kuntatalous

Kriittiset menestystekijät: Talouden hallinta, tehokas omistajapolitiikka, sosiaali- ja terveystennojen ennustettavuus

MITTARIT	TAVOITETASO	TOIMENPITEET	TOTEUTUMINEN
Sosiaali- ja terveyspalveluiden talouden ennustettavuus.	Kuusiolinna Terveys Oy ja Kuusiokuntien sosiaali- ja terveyskuntayhtymä tuottaa palvelut tehokkaasti, vaikuttavasti ja tuloksellisesti.	Sitova nettomeno vuodelle 2016.	Perusturvan kustannusten nettomeno on vahvistettu syyskuussa.
Ähtärin kaupunki on aktiivinen omistaja/toimija	Yhtiön vaikutuskanavien Advisory board,	Päätöksenteossa varmistetaan, että yhtiön ja kuntayhtymän	Valmistelutyö jatkuu.

Kuusiolinna Terveys Oy:ssä ja Kuusiokuntien sosiaali- ja terveyskuntayhtymässä.	ohjausryhmä ja yhtiönhallitus hyödyntäminen. Aktiivinen kuntayhtymäpolitiikka.	resurssit käytetään tehokkaalla ja parhaalla mahdollisella tavalla Ähtärin ja alueen asukkaiden sosiaali- ja terveyspalveluiden kehittämiseen sekä tuottamiseen.	
---	---	--	--

PALVELUIDEN JÄRJESTÄMINEN

Strateginen päämäärä: Asiakaslähtöiset ja kustannustehokkaat palvelut, tyytyväinen asiakas
Kriittiset menestystekijät: Sosiaali- ja terveyspalvelujen saatavuus, paikalliset sosiaali- ja terveyspalvelut lähipalveluperiaatteella, laadukkaat palvelut, ennaltaehkäisevien palveluiden vahvistaminen

MITTARIT	TAVOITETASO	TOIMENPITEET	TOTEUTUMINEN
Sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuus.	Hankintasopimuksessa on määritelty palveluiden tuottamisen laatutasot. (esim. välitön hoidon tarpeen arviointi, lääkärin kiireellinen vastaanotto, suunterveydenhuollon saatavuusaika)	Palvelun tuottaja ja tilaaja valitsevat yhdessä 10-20 mittaria, jotka kuvaavat palveluntuottamista. Palvelun tilaaja seuraa palvelulupausten toteutumista reaaliaikaisesti. Mittaritietoa käydään läpi yhteisissä seurantakokouksissa (ohjausryhmä).	Valmistelutyö jatkuu
Ähtäriläiset ovat tyytyväisiä sosiaali- ja terveyspalveluihin.	Suurin osa sosiaali- ja terveyspalveluiden käyttäjistä palvelutyytyväisyyden mittaaminen. Nk. lähtötila-analyysiä paremmat tulokset.	Asiakastyytyväisyyden mittaaminen vuosittain. Tulokset osoittavat myönteistä suuntaa.	Työ on käynnistynyt.
Järjestetyt asiakas- ja potilas foorumit.	Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien kasvattaminen.	Sosiaali- ja terveyspalveluista ja niiden muutoksista tiedotetaan aktiivisesti kuntalaisia. Asiakasraatien palaute huomioidaan asioiden valmistelussa ja tiedottamisessa.	Kuulemiset asiakasraatitoimintaan on käynnistynyt.

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	401.700	14.200	415.900	414.518,02	1.381,98
Toimintamenot	-25.469.700	605.800	-24.863.900	-24.911.498,81	47.598,81
Toimintakate	-25.068.000	620.000	-24.448.000	-24.496.980,79	48.980,79

3.7 Sivistystoimi

3.7.1 Sivistystoimen hallinto

Kaupunkistrategia huomioidaan sivistyslautakunnan eri tulosalueilla

- opetustoimi
- muut oppilaitokset, Lakeudenportin opisto
- kirjasto
- kulttuuritoimi
- nuorisotoimi
- liikuntatoimi
- ammatillinen koulutus
- aamupäivä- ja iltapäivätoiminta
- varhaiskasvatus
- joukkoliikenne

seuraavien taulukoiden mukaisesti:

TALOUS

Strateginen päämäärä: Hyvä kuntatalous

Kriittiset menestystekijät: Talouden hallinta, tehokas omistajapolitiikka

MITTARIT	TAVOITETASO	TOIMENPITEET	TOTEUTUMINEN
Puitelain tunnusluvut • Vuosikate/as. • Lainat €/as. • Kumulatiivinen alijäämä € • Tulovero % • Omavaraisuusaste • Suhteellinen velkaantuneisuus	Puitelain tunnuslukumittareiden arvot paranevat. Paremmat kuin kunnilla keskimäärin	Sivistystoimessa pyritään pitämään talous myös tulevilla tilikaudella annetussa raamissa.	Taloutta seurataan kuukausittain ja pyritään toimimaan kustannustehokkaasti.
Toimialojen tavoitteet • Toimintatuottojen osuus käyttömenoista • palkkakulujen suhteellinen muutos	Vuosittain talousarviossa asetettavat tavoitteet	Talouden tasapainottamisohjelmaa noudatetaan tulevilla tilikaudella tehtävissä päätöksissä.	Talouden tasapainottamisryhmä on kokoontunut. Sivistystoimessa on tarkasteltu tulevien vuosien kustannuksia ja pohdittu rakennetta.

• toimintakate • kustannusten vertailu verrokkikuntiin • talouden tasapainottamisohjelman tavoitteet		Tapahtumatuotanto rakennetaan taloudellisesti kestäväälle ja tuottavalle pohjalle. Toteutetaan vertailu verrokki-kuntiin.	
Taloulosaamisen ja talouden ennustettavuus	Talouden koulutuksen suunnitelma laadittu ja toteutettu koko henkilöstölle. Sisäinen valvontaprosessi kuvattu ja toteutettu prosessin mukaisesti. Sähköisen hyvinvointikertomuksen käyttäminen. Talousarvion tavoitteiden toteutuminen, paraneminen ja pitkäjänteinen suunnittelu. Budjetin joustavuus.	Talouden koulutuksen suunnittelu aloitetaan; ensiksi vuorossa ovat osastojen päälliköt. Sisäisen valvonnan kehittäminen. Sähköisen hyvinvointikertomuksen kautta voidaan vertailla lukuja toisiin kuntiin; sivistystoimen osalta aloitetaan sähköisen hyvinvointikertomuksen rakentaminen. Sivistystoimessa talousarvion tavoitteet ovat toteutuneet, mutta pitkäjänteistä suunnittelua ja parantamista tehdään järjestelmällisesti. Se näkyy muun muassa eri toimialojen asiakirjojen päivittämisellä.	Toteutunut 30.5.2016.
Pääoman ja omaisuuden tehokas käyttöpääomien vapauttaminen ja uudelleen kohdistaminen paremmin tuottavasti – kehittävästi	Omistajapoliittisten linjausten tekeminen, seuraaminen ja raportointi vuosittain.	Sivistystoimi seuraa budjetin toteutumista ja mahdolliset ylitykset käsitellään päättävissä elimissä.	Sivistystoimi on pysynyt kokonaisuudessaan budjetissa.
Omistajaohjauksen tuloksellisuus	Konserniohjausprosessi toteutuu ohjeiden mukaisesti. Tavoitteet asetetaan vuosittain talousarviossa.		

Kiinteistöjen käyttöaste	Käyttöaste-% määritellään budjetissa.	Kiinteistöjen käyttöastetta tarkastellaan ja toimintaa kehitetään. Pirkanlinna profiloituu nuoriso- ja kulttuurikeskuksena, kouluilla on toimintaa myös iltaisin, esim. kansalaisopistojen kursseja. Edistetään Ähtäri-hallin käyttöasteen nostamista tapahtumatuotantoon myös ulkopuolisten tuottajien osalta.	Kiinteistöjen käyttöastetta on nostettu. Kouluilla lukuvuosi on sujunut osittain väistötiloissa kouluremonttien vuoksi.
Konsernitase Kaupungin antamat takaukset -riskitaso	Konsernin tulot kattavat kulut, mukaan lukien lainanhoitokulut Riskitaso mahdollisimman matala.		

HENKILÖSTÖ

Strateginen päämäärä: Hyvä työnantaja

Kriittiset menestystekijät: Osaava, motivoitunut ja vastuullinen henkilöstö, ammattimainen ja innostava esimiestyö, positiivinen työilmapiiri

MITTARIT	TAVOITETASO	TOIMENPITEET	TOTEUTUMINEN
Joka neljäs vuosi toteutettu henkilöstökysely	Henkilöstökysely toteutetaan joka neljäs vuosi. Sen tulosten pohjalta laaditaan suunnitelma henkilöstön ja työyhteisön kehittämiseksi	Tehdään henkilöstökysely ja analysoidaan siitä saatavat vastaukset sekä tehdään suunnitelma työyhteisön kehittämiseksi.	Henkilöstökysely on toteutettu.
Henkilöstön osaamistason paraneminen ja paremmat mahdollisuudet vaikuttaa omaan työhön ja kehittämiseen	Kyselyn tulokset henkilöstön omasta osaamisesta, työssä kehittymisestä omaan työhön vaikuttamisesta sekä koulutuksesta osoittavat myönteistä suuntaa.	Henkilöstön mielipidettä kuunnellaan. Vastuuta jaetaan ja annetaan henkilöstön osaamistason mukaan	Henkilöstökyselyn mukaan pääosin ollaan tyytyväisiä. Tiedottamista ja osallistamista toivotaan enemmän. Resurssivähennykset näkyvät myös henkilökunnassa.
Henkilöstösuunnitelma	Henkilöstösuunnitelmasta tehdään strateginen, osaamisen	Osallistutaan yhteistyössä	Henkilöstö on osallistunut oman

	ja työyhteisön kehittymistä linjaava dokumentti	henkilöstöhallinnon kanssa.	alansa täydennyskoulutuksiin.
Sairauspoissaolojen seuraaminen	Sairauspoissaolojen määrän kehittyminen osoittaa myönteistä suuntaa.	Sairauspoissaoloja pyritään vähentämään, kiinnitetään huomiota enemmän työhyvinvointiin ja – viihtyvyyteen. Mietitään esimiesten kanssa keinoja sairauspoissaolojen vähentämiseen.	Sairauspoissaolot ovat pysyneet samalla tasolla.
Tyky- ja tyhy-toiminnan vaikuttavuus	Henkilöstökyselyn henkilöstön työhyvinvointia koskevat tulokset osoittavat myönteistä suuntaa.	Kehitetään yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.	Kyselystä saatujen tulosten mukaan työhyvinvointiin tulisi keskittyä nykyistä enemmän.
Keskeisten johtamisen välineiden säännöllinen ja systemaattinen käyttö Osaamiskartoitus Kehityskeskustelut Vuorovaikutus, viestintä, avoimuus Esimiesvalmennus Kannustinjärjestelmä	Kehityskeskustelut toteutetaan vuosittain työyksiköissä. Esimiestyön arviointi toteutetaan kehityskeskustelun yhteydessä. Henkilöstökyselyn osaamisen vahvistumista, viestintää ja vuorovaikutusta koskevat kysymykset osoittavat myönteistä suuntaa. Esimiesvalmennusta järjestetään lähiesimiesportaalle. Uusia kannustinjärjestelmiä koko henkilöstölle otettu käyttöön - kannustavat terveellisiin elämäntapoihin - lisäävät työmotivaatiota.	Kehityskeskustelut käydään jokaisessa yksikössä vuosittain. Esimiesvalmennusta järjestetään esimiehille. Kannustetaan ja palkitaan terveistä elämäntavoista ja aktiivisesta osallistumisesta kulttuuri- ja liikuntapalveluiden käyttäjänä. Kehitetään edelleen kulttuurikorttijärjestelmää.	Kehityskeskusteluja on pidetty. Viestintää ja tiedottamista tulee edelleen lisätä.

	Toiminnan seurantajärjestelmän käyttöönotto.		
--	--	--	--

PALVELUIDEN JÄRJESTÄMINEN JA TUOTANTOTAVAT

Strateginen päämäärä: Asiakaslähtöiset ja kustannustehokkaat palvelut

Kriittiset menestystekijät: Innovatiivinen palveluiden järjestäminen, tuottavuuden parantaminen, hallintokuntien välinen yhteistyö

MITTARIT	TAVOITETASO	TOIMENPITEET	TOTEUTUMINEN
Peruspalvelut järjestetään ja tuotetaan - Ähtärin kaupunki - Seudullinen - Maakunnallinen - Yksityinen	Laadukas ja kustannustehokas palvelujen järjestäminen - Ähtärin kaupunki - Seudullinen - Maakunnallinen - Yksityinen	Palveluiden järjestämisessä otetaan huomioon tehokkuus ja pyritään tekemään yhteistyötä jos se on järkevää. Palveluiden järjestämisen muotoa selvitetään muun muassa varhaiskasvatuksessa.	Neuvotteluita on käyty seudullisesti ja Ähtärin kaupungin sisällä laadukkaiden tulevaisuuden toimintojen järjestämiseksi
Prosessien kuvaaminen ja kehittäminen	Hallintokuntien välisen yhteistyön lisääminen. Tarkastellaan olemassa olevaa palvelurakennetta, poistetaan päällekkäisyydet	Lakeudenportin kansalaisopiston kautta tehdään yhteistyötä. Lisätään ja kehitetään moniammatillista yhteistyötä läpi hallintorajojen	Tiivistä yhteistyötä tehdään Kuusiolinnan kanssa mm. opetuspuolella. Teknisen toimen kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä tilasuunnittelussa.
Vertailu verrokkikuntiin; aiempiin vuosiin: sähköinen hyvinvointikertomus	Kustannustehokas ja laadukas palvelutaso.	Tarkastellaan omaa toimintaa kriittisesti, etsitään erilaisia toimintamalleja. Suoritetaan vertailua.	Uusia toimintamalleja on haettu ja haetaan parhaillaan mm. väestökehityksen tuomiin haasteisiin.
Sähköisten järjestelmien hyödyntäminen	Sähköisten järjestelmien ja palveluiden tehokas hyödyntäminen vuosittaisten tavoitteiden mukaisesti. Parhaiden käytäntöjen käyttöönotto.	Oppilaitokset panostavat tieto- ja viestintätekniikan käytön lisäämiseen. e-Ähtäri hankkeen kautta sähköisten toimintojen kehittäminen. E-hankkeen hyödyntäminen mm. kansalaisopiston ja koulun kanslian asiakaspalvelussa.	Oppilaitokseen on hankittu sähköisiä opetusvälineitä. Täydennyskoulutusta on järjestetty. Sähköinen asiointikalenteri on avattu, tarvittaessa videoneuvottelua on hyödynnetty neuvotteluissa ja rekrytoinnissa. Wilmaa käytetään aktiivisesti koulussa. Wilma on otettu käyttöön myös

		Päivähoitoon suunnitellaan sähköistä asiointia. Wilma on linjattu koulun ensisijaiseksi tiedotuskanavaksi, joka on lisännyt viestinnän tehokkuutta ja helppoutta ja täten myös kasvattanut ja lähentänyt kodin ja koulun yhteistyötä ja tiedonkulkua. Wilman entistä tehokkaampi käyttö etenkin lukiopuolella tärkeää.	esiopetuksessa. Pedanet on otettu käyttöön koulussa sekä varhaiskasvatuksessa.
Asiakaspalaute	Käyttäjäkyselyn tulokset osoittavat myönteistä suuntaa	Asiakaspalautetta kysytään sivistystoimen jokaisella sektorilla ja tulokset analysoidaan.	Asiakaspalautetta on kysytty mm. koulujen tila-asioissa.

ASUKKAIDEN OSALLISUUS JA HYVINVOINTI

Strateginen päämäärä: Tyytyväinen asiakas ja käyttäjä, hyvinvoiva kuntalainen ja yhteisö

Kriittiset menestystekijät: Käyttäjälähtöiset, laadukkaat palvelut, terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, ennaltaehkäisevien palveluiden vahvistaminen, positiivinen väestönkehitys, kaupungin elinvoimaisuuden lisääminen

MITTARIT	TAVOITETASO	TOIMENPITEET	TOTEUTUMINEN
Järjestetyt osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet sekä foorumit.	Määrällinen tavoite asetetaan talousarviossa.	Sivistystoimen eri sektoreilla järjestetään keskustelutilaisuuksia, joissa on mahdollista antaa kehittämisideoita.	Keskustelutilaisuuksia on järjestetty muutamia, lähinnä opetuspuolella.
Asiakastyytyväisyysmittaukset	Asiakastyytyväisyysmittauksien pääsuunta kehittyy myönteiseen suuntaan	Panostetaan erityisesti palvelun laatuun, ystävällisyyteen ja aitoon vuorovaikutukseen asiakaspalvelutilanteissa.	Asiakaspalvelua pyritään kehittämään koko ajan.
Sähköisten palvelujen määrä ja niiden käyttökelpoisuus	Sähköiset palvelukonseptit lisääntyvät ja käyttäjäystävällisyys parantuu	Sähköisiä palvelukonsepteja hyödynnetään etenkin kouluissa, mutta mahdollisuuksien mukaan myös muilla sektoreilla.	Sähköisiä palveluita on hyödynnetty.
Kulttuurin ja liikunnan harrastajien määrän arviointi, käytön	Harrastajien määrä kasvaa, asukkaiden hyvinvointi lisääntyy.	Kolmannen sektorin toimintaa pyritään tukemaan, yhteistyön	Kolmannen sektorin toimintaa on tuettu, ja sitä on osallistettu

vaikuttavuuden arviointi	Aktiiviset järjestöt jatkavat toimintaa.	mahdollisuuksia pyritään kartoittamaan.	mukaan aktiivisesti mm. liikuntahallin suunnittelu.
Sosiaali- ja terveystalveluiden vaikutusten arviointi	Sosiaali- ja terveystalveluiden vaikutukset näkyvät asukkaissa ja kustannusten pienenemisenä.	Kouluterveyskyselyllä mitataan oppilaiden terveystottumuksia.	
Koulutuksen ja opiskelijoiden määrä	Koulutuksen ja opiskelijoiden määrä on nouseva.	Erityisesti toisen asteen koulutuksen opiskelijamäärää pyritään kasvattamaan.	Lukion aloitti 42 uutta opiskelijaa.
Varhaisen tuen määrän jatkuva arviointi	Erikois- ja erityistalveluiden tarve vähenee.	Kuusioikuntien ja E-P:n alueella oppilashuoltotyö syksyllä 2014 voimaan tulleen lain puitteissa --> nuorten ongelmien ennaltaehkäisy	Varhaiseen tukeen pyritään panostamaan edelleenkin. Tiivistä yhteistyötä tehdään Kuusiolinnan kanssa.
Moniammatillisen työn määrän arviointi	Hallintokuntien välinen yhteistyö lisääntyy.	Moniammatillisuus lisääntyy varsinkin opetuspuolella lakimuutosten myötä.	Moniammatillinen yhteistyö on toiminut.
Kaupungin imago vetovoimaisena asuinpaikkana	Asukasmäärä lisääntyy.	Tavoitteena sivistystoimessa on järjestää kulttuuri-, liikunta ja vapaa-ajan tapahtumia ja kehittää laadukasta perustalvelua niin, että se palvelee kaikkia asukkaita ja kiinnostaa uusia asukkaita.	Palvelujen taso on pyritty pitämään tyydyttävänä vähentyneistä resursseista huolimatta.

YMPÄRISTÖN HYVINVOINTI

Strateginen päämäärä: Kestävä kehitys

Kriittiset menestystekijät: Ekologinen ja elävä kaupunki luonnon äärellä

MITTARIT	TAVOITETASO	TOIMENPITEET	TOTEUTUMINEN
Vesistöjen hyödyntäminen	Ympäristön ja vesistön kestävä virkistyskäyttö.		
Keskustan ja matkailualueen kehittäminen	Vetovoimaisten asuinalueiden kaavoittaminen Monipuolinen tonttitarjonta	Tarjotaan liikunta-, kulttuuri-, kirjasto- sekä muiden vapaa-ajan palveluiden avulla asukkaille, vapaa-ajan asukkaille sekä matkailijoille sopivaa ajanvietettä.	Palveluja on pyritty kehittämään toiveiden mukaisesti.

Asukkaiden, vapaa-ajan asukkaiden ja matkailijoiden viihtyminen puhtaassa ympäristössä	Toimivat lähipalvelut. Asukkaiden, vapaa-ajan asukkaiden ja matkailijoiden määrä kasvaa	Tarjotaan elämyksiä ja aktiviteetteja monipuolisten vapaa-ajanpalveluiden muodossa asukkaille. Esimerkkinä kulttuurireitti Ähtärin keskustassa. Kulttuuriympäristöohjelman hyödyntäminen.	Kolmannen sektorin kanssa on tehty tiivistä yhteistyötä.
Puhdas luonto ja vesistöt -vedenlaadun mittarit	Säilytetään puhdas luonto ja vesistöt.	Kouluilla ja varhaiskasvatuksessa annetaan ympäristö-, ja tapakasvatusta, johon kuuluu osana omien jälkien siivoaminen ja ympäristöstä huolehtiminen.	Toteutettu OPS:n mukaan.
Ympäristöystävälliset energiamuodot	Uusiutuvan energian lisääminen.		
Jäteaseman käyttö	Jätteen määrän väheneminen.	Kouluruokailu toimii periaatteella, että otetaan lautaselle sen verran kuin jaksaa syödä. Asiaa käsitellään myös oppitunneilla.	Ähtärin kouluissa kouluruokailu toimii erinomaisesti.

YRITYSTEN JA YHTEISÖJEN HYVINVOINTI JA KILPAILUKYKY

Strateginen päämäärä: Elinvoimainen kaupunki

Kriittisen menestystekijät: Hyvä maine, elinkeinoelämän vahvistuminen ja monipuolistuminen, kansainvälistyminen, yhteistyö

MITTARIT	TAVOITETASO	TOIMENPITEET	TOTEUTUMINEN
Matkailutoimintojen monipuolistaminen ja syveneminen	Ähtärin asema paranee valtakunnallisissa tutkimuksissa.	Kehitetään ja tarjotaan sivistystoimen soveltuvia palveluja myös matkailijoille ja kesäasukkaille.	Mm. liikunta- kulttuuri - sekä kirjastopalvelut ovat avoinna kaikille.
Kotimaisten ja ulkomaisten matkailijoiden ja myynnin volyymin kasvu.	Matkailijoiden määrä lisääntyy ja he käyttävät alueen palveluita, viipymä pitenee.	Edesautetaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.	Lukion ja Haaga-Helian yhteiset kurssit painottavat matkailua ja asiakaspalveluosaamista.
Matkailua tukevat tuotteet ja palvelut kehittyvät	Tarjotaan tuotteita ja palveluita, jotka houkuttelevat turisteja kotimaasta ja ulkomailta.	Lukiolla vieraiden kielten tarjonta ja toteutuminen säilyy vahvana (espanja, venäjä, saksa, A-ruotsi) → vieraiden kielten etäopetuksesta kyetään	Etäopetusta on järjestetty.

		tekemään myyntibrändi sekä E-P-alueen toisiin lukioihin, että myös maakuntarajojen ulkopuolelle.	
Mainetutkimukset	Imago on hyvä. Made in Ähtäri-sloganin vahvistaminen ja laaja käyttöönotto.	Edesautetaan hyvän imagon kehittymistä ja säilymistä.	
Monipuolinen kulttuuri- ja vapaa-aika palvelujen tarjonta.	Tapahtumien ja kävijöiden määrä kasvaa, Ähtäri tunnetaan tasokkaasta kulttuuritarjonnasta.	Kulttuuri-, liikunta sekä kirjastopalvelut palvelevat myös kesäasukkaita ja matkailijoita.	On toteutunut; frisbee-golf rata on saatu toteutumaan sekä urheilukenttää on kunnostettu. Erilaisia liikunta- ja kulttuuritapahtumia on järjestetty.
Viestinnän kehittäminen	Ähtäri-brändin viestintäohjelman rakentamista tukevan toteuttaminen - ähtäriläisyys esille!	Ähtäriläisten tuotteiden kehittäminen. Viestinnän kehittämiseen ja toteuttamiseen osallistuminen.	Ähtäri-tuotteita on tullut; Ähtäri-solki, tarjotin, solmio ja huivi.
Metalliteollisuuskeskittymän kasvaminen ja yritystoimintaa tukevien alihankintaketjujen löytäminen ja rakentaminen.	Uusia yrityksiä syntyy. Maaseutu pysyy asuttuna, viljeltynä ja tuottajat toimivina.	Hankkeet.	
Maa- ja metsätalouden kehittyminen	Raaka-aineiden jalostusaste on nouseva.		
Kauppa- ja matkakeskus toteutuu.	Uusien toimijoiden lisääntyminen.	Yhteydet mahdollisiin toimijoihin.	
Ostolantien kehittäminen	Tori- hanke onnistuu		
Työpaikkojen määrä	Työpaikkojen lisääntyminen ja olemassa olevien työpaikkojen säilyttäminen.	Koululaisten kesätyöpaikat turvataan palkkaamalla nuoria kaupungin työkohteisiin ja tukemalla ähtäriläisiä yrityksiä nuorten kesätyöseteleillä.	Kesätyöntekijöitä on palkattu eri sektoreille.
Yhteistoiminnan määrän lisääminen kaupungin ulkopuolisten yhteisöjen kanssa.	Aktiivinen ja molemmin puoleinen vuorovaikutus yrittäjien, yritysten, yhteisöjen ja kaupungin välille.	Pyritään tuomaan Ähtäriin kolmannen asteen täydennyskoulutusta, joka vastaa työelämän tarpeisiin.	Kolmannen asteen täydennyskoulutuksen saamista Ähtäriin selvitetään koko ajan.

3.7.2 Opetustoimi

TOIMINNAN YLEISKUVAUS

Tulosalueeseen kuuluvat tulosityksiköt

1. Esi- ja perusopetus
2. Vammaisopetus
3. Lukio

Esi- ja perusopetus

Ähtärissä esiopetusta annetaan Ollinkulman päiväkodissa ja tarpeen mukaan myös kyläkoulussa resurssien sallimissa puitteissa. Reppulan perusparannushankkeen myötä esioppilailla on asianmukaiset ja yhtenäiset tilat.

Perusopetusta antavia kouluja ovat 1.8.2016 jälkeen Otsonkoulu, Myllymäen koulu ja Yhteiskoulu.

Esiopetus ja perusopetuksen vuosiluokat 1–6 siirtyvät uuden tuntijaon ja uusien opetussuunnitelmien mukaiseen opetukseen lukuvuonna 2016–2017. Vuosiluokat 7–9 siirtyvät vuosiluokka kerrallaan uuden tuntijaon ja uusien opetussuunnitelmien mukaiseen opetukseen 2019 mennessä.

Tavoitteet	Mittari	Mittarin tavoitearvo
Henkilöstön ammattitaito	Pätevien opettajien osuus opettajista	100 %
9. luokan oppilaat saavat päättötodistuksen	Oppivelvollisuuden suorittaminen	100 %
Opetusryhmien koko pidetään kohtuullisena perusopetuksessa	h/oppilas (tuntikehys)	1,8
Laadukas opetus perusopetuksessa	Valtakunnallisissa kokeissa arvosanojen keskiarvo	Vähintään keskitasoa
Hyvä opinto-ohjaus	Peruskoulun jälkeisen opiskelupaikan löytyminen	100 %

Esi- ja perusopetuksen toteuma

Pätevien opettajien osuus koko opettajakunnasta oli 100%. Kaikki 9. luokan oppilaat saivat päättötodistuksen sekä pääsivät jatko-opiskelupaikkaan. Opetusryhmät pystyttiin pitämään kohtuullisina; tuntikehys oli 1,64 h/oppilas. Loppuvuoden leikkaukset vaikuttivat mm. koulunkäynninohjaajien lukumäärän vähenemiseen.

	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Peruskoulutus		
-Henkilöstön ammattitaito	Pätevien opett. osuus 100 %	100%
-9. luokan oppilaat saavat päättötodistuksen	100 %	100%
-Opetusryhmien koko pidetään kohtuullisena perusopetuksessa	1,8 h/oppilas	1,64 h/oppilas
-Laadukas opetus perusopetuksessa	Jatkokoulutus-paikka 100 %	100%
-Hyvä opinto-ohjaus		

Suoritteiden määrä

20.9.2015

20.9.2016

Esioppilaat

- kouluilla

9

5

- päiväkodissa

53

44

Perusopetus 1.-9. lk yht

594

597

joista 11 v- oppivelv.oppil.

6

11

Yhteensä oppilaita

656

646

Myllymäki

Esiopetus järjestettiin lukuvuonna 2016-2017 yhdessä 5-6 luokan kanssa. Koulua kehitettiin uuden opetussuunnitelman hengessä turvalliseksi ja innostavaksi oppimisympäristöksi ympäristön luonto- ja liikuntamahdollisuuksia hyödyntäen. Vanhempain- ja kyläyhdistyksen kanssa tehtiin aktiivista yhteistyötä.

Otsonkoulu

Reppulan remontin valmistuttua muuttivat kaksi ensimmäistä luokkaa pois ison ruokalan yläkerrasta entisen Ollinkulman tiloihin

.
Vanhempainyhdistys teki aktiivista ja tärkeää työtä kevään aikana järjestäen mm. Keijo Tahkokallion yleisöluennon.

Luokkaretkien ja leirikoulujen lisäksi keväällä koulun arkea piristi Teatteri Eurooppa Neljän vierailu ja esitys koululla koko varhaiskasvatuksen ikäryhmälle sekä perusopetuksen alakoululaisille.

Otsonkoululla opiskeltiin väistötiloissa ilmastointiremontin ollessa käynnissä. Opetusta siirrettiin mahdollisuuksien mukaan paljon ulos. Luokat retkeilivät kotiseudulla ja työskentelivät sekä opiskelivat paljon projektien ja ilmiöiden ympärillä. Ilmastointiremontti saatiin valmiiksi vuoden loppuun mennessä

Yhteiskoulu

Ilmastointiremontti saatiin valmiiksi. Edelleen tilanahtaus on jatkunut käyttökiellossa olevan rakennuksen vuoksi ja osa opetuksesta järjestetään Pirkanlinnan sekä Sedun tiloissa.

Lukio

Lukioverkko ja toisen asteen koulutus kokonaisuudessaan on valtakunnallisesti tarkastelun kohteena.

Ähtärin lukiossa painottuu perusopetuksen lisäksi neljä tärkeää osa-aluetta:

- kansainvälisyyden ja matkailun painotus sekä talousosaaminen
- kuvataidelinjan opetuksen sujuva jatkaminen
- SEDU Koulutien ja Tuomarniementien kahden tutkinnon suorittajien ja aineopiskelijoiden joustava kurssitarjonta. Kaksoistutkinnon järjestämisen sekä markkinoinnin osalta lukio tekee läheistä yhteistyötä SEDU Koulutien ja Tuomarniementien kanssa. Lukiokoulutuksen järjestämisessä läheisiä kumppaneita ovat Haaga-Helia sekä Opinlakeus -projektin oppilaitokset. Seutukunnallinen lukioyhteistyö toteutetaan Alavuden, Kuortaneen, Virtain ja Keuruun lukiodien kanssa.
- yrittäjyys osana opinto-ohjausta ja lukion toimintaa.

Haaga-Helian kanssa yhteistyö jatkuu, kaksi kurssia alkaa; KMT1:27 opiskelijaa, KMT5- kurssille ilmoittautuneita on 23.

Yhteistyötä jatketaan Sedun sekä Virtain lukion kanssa.

Lukion aloittavia opiskelijoita aloitti 42. Kaksoistutkinnon aloitti 12 opiskelijaa.

TVT-jeejee hanke on loppunut 30.6.2016. Hankkeeseen opetushallitukselta on saatu 27 000 euroa. Hankkeella on saatu langaton verkko kiinteistöön. Tämä helpottaa oppilaita ja opiskelijoita käyttämään omia laitteita opetuksen tukena. Samoin on hankittu lisää tietokoneita koululle.

Ähtärin lukio sekä Sedu Ähtäri aloittivat toisen asteen selvitystyön tekemisen.

Lukiokoulutus; tavoite

Korkealaatuinen opetus	yo-kirjoitusten valtakunnallinen vertailu	väh. valtakunnallinen ka
	mahdollisuus lukiodiplomien suorittamiseen	useissa oppiaineissa
Tehokas opiskelijahuolto	Keskeyttäneiden määrä	mahd. vähäinen

Lukiokoulutus; toteuma

Ähtärin lukiossa ovat vuonna 2016 toteutuneet suunnitellut painotukset. Ähtärin lukio menestyi erinomaisesti STT:n lukiovertailussa. Sen mukaan Ähtärin lukio on Suomen paras keväällä 2016 ja toiseksi paras syksyllä 2016. Vertailussa otettiin huomioon muun muassa oppilaiden sisäänpääsykeskiarvo, ylioppilaskokeen tulos, muutos sisäänpääsykeskiarvon ja ylioppilastuloksen

välillä, kirjoittajien määrä ja reputusprosentti. Vuonna 2016 lukiokoulutuksen keskeytti 8 opiskelijaa. Lukiodiplomeita ei vuonna 2016 tehty lainkaan.

Lukion oppilaat 20.9.2016

alkajat, jatkajat, abit, 4 v, aik.opisk.	109
aineopiskelijat	32

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	115.600		115.600	255.120,96	-139.520,96
Toimintamenot	-5.776.300		-5.776.300	-5.593.486,56	-182.813,44
Toimintakate	-5.660.700		-5.660.700	-5.338.365,60	-322.334,40
Poistot ja arvonalentumiset				-12.095,82	12.096,82
Tilikauden tulos	-5.660.700		-5.660.700	-5.350.461,42	-310.238,58

Muut oppilaitokset

TOIMINNAN YLEISKUVAUS

Kansalaisopisto Ähtärissä on osa Lakeudenportin kansalaisopistoa (Alavus, Kuortane ja Ähtäri).

LAATUTAVOITTEET

Painopistealueita:

1. Aikuisväestölle suunnattuja monipuolisia koulutus- ja kulttuuripalveluja uusien asioiden oppimiseen ja itsensä kehittämiseen; tietoyhteiskunnan perusvalmiuksia parantavaa koulutusta, terveyttä edistävää kurssitoimintaa, kansalaistaitoja kehittävää opetusta, laadukasta harrastus-toimintaa.
2. Yhteistyön vahvistaminen maakuntakorkeakoulun kanssa.
3. Lasten ja nuorten taiteen perusopetuksen vahvistaminen.

TOTEUTUMINEN

Tietotekniikan perusopetusta toteutettiin neljällä pitkällä kurssilla. Opetusta annettiin myös internetin ja tablettitietotokoneen käyttöön sekä kuvankäsittelyyn. Lisäksi käynnistettiin kaksi tietotekniikkaryhmää yksilöopetusryhminä, joissa asioita opeteltiin kunkin osallistujan henkilökohtaisen tarpeen mukaan. Syyskaudella 2016 yksilöopetusryhmien tarjontaa lisättiin, etenkin älylaitteiden käyttöopastukselle on kysyntää. Tietotekniikka koulutuksia toteutettiin myös myyntipalvelukoulutuksina, jolloin opisto vastaa koulutuksen suunnittelusta ja toteutuksesta ja tilaajataho kustannuksista. Tärkeänä kumppanin tässä toimi mm. kirjasto, jonka kanssa yhteistyössä järjestettiin senioreiden tabletinkäyttökoulutuksia, tablettiklinikka. Senioreiden tablettikoulutuksille suunniteltiin jatkoa, koska koulutustarve on suuri.

Avoimen yliopiston opintokokonaisuuksista käynnistyi gerontologian perusopinnot ja psykologian perusopinnot. Ryhmät keräsivät osallistujia kaikkien kolmen kunnan alueelta. Opetus toteutettiin yhteistyössä Jyväskylän yliopiston kanssa. Syyskauden Aikuiskasvatustieteen perusopinnot sekä viestinnän ja media perusopinnot eivät käynnistyneet vähäisen osallistujamäärän vuoksi, joten yliopisto-opintojen tarjontaa suunnitellaan uudelleen.

Vesijumppia toimi 6 ryhmää, osallistujia kursseilla yli 130. Lisäksi järjestettiin omat vesijummat ja kuntosaliryhmät Veljeskodilla. Keskustassa toimi omat jummat miehille ja naisille sekä lisäksi toimi jumpparyhmät Alastaipaleella, Ähtärinrannalla, Peränteellä ja Myllymäellä. Lisäksi ryhmät käynnistyivät joogassa, tai-jissa, kahvakuulassa ja shindossa. Lavatanssikurssi ja itämaisen tanssin ryhmät jatkoivat toimintaansa.

Lasten kuvataidekoulu (taiteen perusopetus) käynnistyi kahdella suunnitellulla kurssilla, ikäryhmille 7-9 vuotiaat sekä yli 10-vuotiaat. Ryhmissä oli yhteensä 16 osallistujaa.

Järjestettiin toinen Ensiapu 1 kurssi sekä järjestyksen valvojan kertauskurssi. Kertauskurssin suoritti jo aikaisemmin kortin hankkineet, joilla kortti oli vanhentumassa. Osallistujissa oli mm. kyläseurojen edustajia.

Musiikin yksilöopetusta annettiin lauluun, pianon, kitaran, basson, rumpujen soittoon. Soittimien opetuksessa oli mukana etenkin lapsia ja nuoria. Lisäksi oli ryhmät mieskuorossa ja naiskuorossa, jotka toimivat esiintyvinä ryhminä alueen eri tapahtumissa. Vuoden aikana saatiin käyntiin opistotoiminnan kautta myös kahden suuren näytelmän työstäminen ja harjoitukset: Inhan ruukinpatruuna ja Hääkeikka musikaali yhteistyössä kaupungin ja Ähtäri Zoon kanssa. Syksyllä 2016 alkoivat näytelmäryhmän harjoitukset Kotirintama- näytelmän parissa, joka on mukana juhluvuoden ohjelmistossa.

Tanssiryhmissä jatkoivat suosittuina itämainen tanssi ja latinotanssi, joissa toimi sekä alkeis, edistyneempien että senioriryhmä. Tanssiryhmät toimivat myös esiintyvinä ryhminä.

Käsityöryhmien sisältötarjontaa monipuolistettiin, ja lisäksi rinnalla toteutettiin erikoisempia lyhytkursseja, mm. lasihelmikurssi, sisustusvalot. Kielikursseista ryhmät käynnistyivät jälleen englannin (alkeis- ja jatkokurssit), venäjän (jatkokurssi), italian (jatkokurssi), espanjan (alkeis- ja jatkokurssit) ja suomen (alkeis- ja jatkokurssit) kielissä. Uutena ryhmänä syksyllä 2016 aloitti saksan kielen keskusteluryhmä, jolle suunniteltiin jatkoa ryhmän toivomuksen mukaan.

Maakuntakorkeakoulun kanssa mietittiin alueen koulutustarjonnan kartoittamista. Maakuntakorkeakoulu toteutti yrittäjille suunnatun koulutustarvekyselyn, jonka tuloksia myös kansalaisopisto pystyi hyödyntämään tulevan koulutustarjonnan suunnittelussa. Maakuntakorkeakoulun kanssa suunniteltiin myös avoimen yliopisto-opetuksen tarjontaa.

KANSALAIPOISTO

	TP 2015	TA 2016	TP 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Tunnit	4067	4100	4121	4100	4100	4100
Osall. opiskelijoita	2398	2700	2307	2700	2700	2700
Yht. toim.korv.	71 300€					
Op.tunnin hinta	17,42€					
Netto	107 700€					

MERIKANTO-OPISTO

Merikanto-opisto tuottaa taiteen perusopetuksen laajanoppimäärän mukaisia opetuspalveluja (musiikki ja tanssi) Mänttä-Vilppulan, Virtain ja Ähtärin kaupungeille sekä Ruoveden ja Juupajoen kunnille.

Merikanto-opisto on jatkanut laadukasta toimintaa Ähtärissä entiseen malliin. Varsinaisia oppilaita lukuvuonna 2015-2016 oli Ähtärissä 65. Musiikin varhaiskasvatukseen osallistui 42 lasta. Tanssijoita Ähtärissä oli 27. Kaikkiaan Merikanto opiston toimintaan osallistui 134 oppilasta. Pääosa Merikanto opiston oppilaista on 7-16-vuotiaita. Koko opiston alueella oppiainejakauma on seuraava: piano 28%, jouset 35%, puhallimet 15% ja muut 22%.

	TP 2015	TA 2016	TP 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Opetustunnit/Ähtärin osuus	3180	3100	3178	3100	3100	3100

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	17.300		17.300	18.691,48	-1.391,48
Toimintamenot	-208.700		-208.700	-194.763,40	-13.936,60
Toimintakate	-191.400		-191.400	-176.071,92	-15.328,08

3.7.3 Kaupunginkirjasto

TOIMINNAN YLEISKUVAUS

Ähtärin kaupunginkirjasto tarjoaa asiakkailleen maksuttomat, ajanmukaiset kirjastopalvelut sekä mahdollisuuden käyttää muidenkin Oiva-kirjastojen (Alavuden kaupunginkirjasto, Töysän kirjasto) palveluita.

TOTEUTUMINEN

Loppuvuodesta 2016 myös Ähtärin kaupunginkirjasto liittyi suurempaan, pääosin maakunnalliseen kirjastokimppaan. Kimppaan kuuluu 23 kirjastoa ja asukkaita alueella on n. 215 000.

Ikäihmisten verkko-osaamista on lisätty hankeavusteisesti vuonna 2016. AVI:lta saatiin 6000 euron avustuksen Ikäihmiset osaksi verkkoyhteiskuntaa -hankkeeseen. Hankerahalla on toistaiseksi hankittu 9 tablettitietokonetta ja sillä on toteutettu kolme ikäihmisille suunnattua tablettikoneiden koulutusjaksoa.

Syksyllä 2015 AVI:n hankeavustuksella uusitussa kirjaston lasten satunurkkauksessa on vuonna 2016 järjestetty satutuokioita ja muita tapahtumia lapsille.

Kouluyhteistyötä eri luokka-asteiden kanssa on jatkettu syksyllä luokkakäynnein mahdollisuuksien rajoissa.

Kirjastosalissa on pidetty kuluvana vuonna myös taidenäyttelyitä. Esim. Aseeton Suomi -näyttely helmikuussa.

Lokakuun lopussa 2016 haettiin AVI:lta 30 000 euron valtionrahoitus omatoimikirjastohankkeeseen. Rahoitus ratkeaa maaliskuun lopussa 2017. Hankeaika on 2018 vuoden loppuun.

Joulukuussa kirjastossa oli Näppi-käsityökoulun tonttunäyttely lasivitriineissä nähtävillä.

2016 vuoden lopussa Oiva-kirjastokimppa (Alavus, Ähtäri ja Töysän kirjasto) lakkasi sellaisenaan toimimasta. 2017 alusta myös Ähtäri on osa suurempaa, maakunnallista Eepos-kirjastokimppaa.

Kirjastoauton kulttuurikierrokset vaihtuvin teemoin jatkuivat 2016 loppuun saakka. Teemakierrokset ovat saavuttaneet eri-ikäisten kaupunkilaisten suosion.

MÄÄRÄTAVOITTEET

Tavoite	Mittarit	Kriteeri
Ajan tasalla oleva, monipuolinen aineisto	Kirjojen hankinta: kpl/1000 asukasta Muun aineiston hankinta: kpl/1000 asukasta Lainauskierto paikallislainat/kokoelmat yhteensä	400 kpl 45 kpl 1,5
Tavoitettavuus	Käyntejä/aukiolotunti Lainajia % kunnan as.luv.	24 kpl 40 %
Osaava ja riittävä henkilökunta	kirjastoammatillisesti pätevien osuus henkilökunnasta htv/asukasluku täydennyskoulutus	100 % henkilökunnasta ammattipätev. 0,7 htv/1000 as 3 pv/htv
Tietoliikenneyhteydet	Internet-yhteyksiä asiakkaille	1 työasema / 1600 asukasta
	2012	2013
Kävijämäärä vuodessa/asukas	9,2	10,5
Lainat vuodessa/asukas	15,2	16
	2014	2015
	10	10
	15	15
	2016	

TOTEUTUMINEN

	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TP 2016	TA 2017	TS 2018
Kävijämäärä vuodessa/asukas	8,9	8,7	10		10	10
Lainat vuodessa/asukas	13,7	13,2	15		15	15
Kirjojen hankinta: kpl/1000 as	414	370	450		450	450
Muun aineiston hankinta: kpl/1000 as	65	41	60		60	60

Lainauskierto:paikallis-lainat/kokoelmat	0,6	0,5	1,4		1,4	1,4
Käynnit/aukiolotunti	20	19	20		20	20
Lainaaajia kunnan asukasta %	34,0 %	33%	35,0%		35%	35%
Pätevien osuus henkilökunnasta %	100 %	100 %	100%		100%	100%
Htv/as	0,7	0,7	0,7		0,7	0,7
Täydennyskoulutus pv/htv	2,5	4	4		4	4
Internetyhteyksiä asiakkaille	1/1700	1/1600	1/1700	1/1700	1/1700	1/1700

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	16.000		16.000	11.910,08	4.089,92
Toimintamenot	-320.500		-320.500	-305.061,13	-15.438,87
Toimintakate	-304.500		-304.500	-293.151,05	-11.348,95

3.7.4 Kulttuuritoimi

TOIMINNAN YLEISKUVAUS

Kulttuurilla on vahva näkyvyys Ähtärin kaupungissa. Kulttuuri on monipuolista ja tavoittaa tavalla taikka toisella lähes kaikki kuntalaiset.

Vuoden 2016 teemoja kulttuurille ovat olleet:

1. Kulttuuriympäristöohjelman päivitysosio on valmis ja kuntalaisille jaossa
2. Näytelmä Inhan Ruukinpatruuna tulee helmikuussa ensi-iltaan ja näytelmää esitetään talvella ja kesällä yhteensä 20 esitystä.
3. Pirkanpohjan taidekeskuksen Punaisessa talossa avautuu helmikuussa puolen vuoden ajaksi kultakauden taiteilijoiden näyttely ja Sinisessä talossa nuorten ähtäriläissyntyisten taiteilijoiden näyttely. Näyttelyt järjestetään yhdessä Pirkanpohjasäätiön kanssa.
4. Kulttuuribussikierrokset kylillä tehdään yhdessä kirjastotoimen ja muiden hallintokuntien kanssa.
5. Kehitetään kulttuurikorttijärjestelmää myös viestintävälineenä.
6. Juhlat ja tapahtumat järjestetään teemavuoden mukaan (itsenäisyyspäivä, kansallinen veteraanipäivä, Tammisunnuntain juhla jne.).
7. Tehdään yhteistyötä Ähtäri-Seuran kanssa uusien hankkeiden, kotiseutuarkiston ja kotiseututyöhön liittyvissä asioissa.
8. Konsertteja järjestetään tarpeen mukaan.
9. Valmistellaan juhluvuotta 2017 (tapahtumia, teatteria, konsertteja, juhlia ja tuotteita).

TOTEUTUMINEN

Kulttuuribussi

- Teemoina tammikuussa ”Kotiseutu”, helmikuussa ”Herkuja talvikalasta”, maaliskuussa ”Lastenpäivä”, huhtikuussa ”Käsitöitä ja askartelua” ja toukokuussa ”Liikunnan riemua”.
- Teemoina syyskuussa ”Sienestys”, lokakuussa ”Himmelit”, marraskuussa ”Tablettien, etäyhteyksien ja verkkopankin käyttö” ja joulukuussa ”Jouluiset tarinat ja runot”.

Näyttelytoiminta/ Pirkanpohjan taidekeskus

1. Näyttelykauden avajaiset kutsuvierastilaisuudella 27.2.2016, kausi päättyi 28.8.2016.
2. Kultakauden taiteilijoita -näyttely yhteistyössä Ateneumin/ Suomen Kansallisgallerian ja Pirkanpohjasäätiön kanssa sekä professori Eero Hiironen vesiaiheisten teosten näyttely.
3. Ähtäriläislähtöisen nuorten taiteilijoiden Maria Matikan ja Jarkko Rantasen yhteisnäyttely.
4. Oheistapahtumat: Äitienpäivän kakkukahvila 8.5., Lava on vapaa -puistokonsertti 7.7. ja Kummitusten yö 28.7.

Teatteritoiminta

5. Inhan Ruukinpatruuna -musiikkinäytelmästä 10 talvi- ja 10 kesäesitystä Ähtäri-hallissa.
6. Mooses Viinanen ja Luojan mieliharmi -näytelmästä kuusi kesäesitystä Moksussa.

Juhlat ja muistamiset

- Tammisunnuntain muistojuhla 31.1., yhteistyössä järjestämässä Ähtärin kaupunki ja seurakunta, Vapaussodan ja Itsenäisyyden E-P:n Perinneyhdistys, Ähtärin reserviläisjärjestöt ja Ähtärin sotilaskotiyhdistys.
- Kansallisen veteraanipäivän juhla 24.4. yhteistyössä Ähtärin sotaveteraanit ry:n kanssa.
- Ähtärin kaupungin kulttuuripalkinto v. 2015 Ari Niemelle ja Harri Sandborgille
- Itsenäisyyspäivän juhla 6.12.2016. Yhteistyössä Ähtärin kaupunki ja seurakunta sekä Ähtärin veteraani- ja maanpuolustusjärjestöt.

Kulttuuriympäristötyö

- Kulttuuriympäristöohjelman päivitysosa valmistui keväällä 2016.
- Ähtärin vanhan keskusta-alueen kulttuurireitin päivitys, muutokset valmiita syksyllä 2016.
- Ähtärin vanhan keskusta-alueen kulttuurireitin päivitys siirtyy keväälle 2017

Kokousedustukset ja yhteistyötahot

- Juhlavuosi 2017: edustus päätoimikunnassa, valmistelevassa työryhmässä sekä alatyöryhmissä. Lisäksi edustus E-P Liiton organisoimissa Suomi100-tiedotustilaisuuksissa.
- Ähtärin kulttuuriympäristötyöryhmä
- Veteraani- ja maanpuolustustyöryhmä
- Etelä-Pohjanmaan Liitto
- Arkeologinen perintömme -esiselvityshanke

MÄÄRÄTAVOITTEET JA TOTEUTUMINEN

	TP 2015	TA 2016	TP 2016	TA 2017	TS 2017	TS 2018
Kulttuuritapahtumien määrä	41	38	44	38	38	40
Teatterinäytökset	35	17	26	20	20	30
Hankkeet	0	1	1	2	2	3
Avustukset	7	3	4	3	3	3
Kulttuuripalkinnot	1	1	2	1	1	1

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvion muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	132.900		132.900	55.155,90	77.744,10
Toimintamenot	-195.200		-195.200	-219.966,41	24.766,41
Toimintakate	-62.300		-62.300	-164.810,51	102.510,51

3.7.5 Nuorisotoimi

TOIMINNAN YLEISKUVAUS

Nuorisoyön tavoitteena on tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistamista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja.

Nuorisolain mukaan nuorisotyö ja nuorisopolitiikka kuuluvat kunnan tehtäviin.

Perusnuorisotyö koostuu Ähtärissä monipuolisesta harrastus- ja leiritoiminnasta tapahtumista ja kulttuurisesta nuorisotyöstä.

Erityisnuorisotyö ja etsivänuorisotyö tavoittaa ne nuoret, jotka tarvitsevat yksilöllisempää ohjausta ja tukea. Työpajatoiminta tukee myös tätä tavoitetta.

Verkkonuorisotyö tehdään nuorisotiedotuksen kautta. Nuorisotiedotuksen sisältöjä kehitetään palvelemaan vielä paremmin nuoria.

Valmiudet työelämään koulutusjakso järjestetään nuorille.

Lasten kesäleirejä tulee 3-4 kpl.

Kehitetään omaa nuorten vaikuttamiskanavaa.

Tuetaan nuorisovaltuuston työtä.

Järjestetään nuorille matkoja valtakunnallisiin tapahtumiin (kuten konsertteihin, nuorten taidetapahtumiin jne.)

Pidetään nuorisotiloja avoinna ja järjestetään niihin toimintaa

LAATUTAVOITTEET

Mitataan toiminnan

1. Taloudellisuutta (tulosta)
2. Asiakastyytyväisyyttä
3. Sisäisten toimintojen toimivuutta (kehittämistä)
4. Henkilöstön oppimista, uudistumista ja hyvinvointia

TOTETUMINEN

Toimintaa toteutettiin suunnitelman mukaan. Toiminnan järjestämistä loppuvuodesta vaikeutti raju säästövaade, joka kohdistui nuorisopuolelle.

Ähtärin kaupunki haki mukaan Perusta, vakiinnuta ja vahvista -hankkeeseen. Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto pyrkii vastaamaan uuden kuntalain tuomiin velvoitteisiin nuorisovaltuustojen osalta ja auttaa kuntia perustamaan, vakiinnuttamaan ja vahvistamaan nuorisovaltuustotoimintaansa jo kuntalain siirtymäaikana. Ähtärin nuvalaisten kanssa suunnitellaan, miten kunnan muut nuoret saadaan käyttämään nuvaa vaikuttamiskanavana ja kehitetään nuorisovaltuutettujen vaikuttamistaitoja.

TULOARVIO JA MÄÄRÄRAHAT

	Alkuperäinen talousarvio	Talous- arvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	9.500		9.500	4.691,62	4.808,38
Toimintamenot	-112.900		-112.900	-90.842,33	-22.057,67
Toimintakate	-103.400		-103.400	-86.150,71	-17.249,29

3.7.6 Liikuntatoimi

TOIMINNAN YLEISKUVAUS

Uusi liikuntalaki on tullut voimaan 1.1.2015 ja siinä säädetään liikunnan ja huippu-urheilun edistämisestä sekä valtionhallinnon ja kunnan vastuusta ja yhteistyöstä, valtion hallintoelimistä ja valtionrahoituksesta liikunnan toimialalla.

TAVOITTEET

Lain tavoite on edistää:

- 1) eri väestöryhmien mahdollisuuksia liikkua ja harrastaa liikuntaa;
- 2) väestön hyvinvointia ja terveyttä;
- 3) fyysisen toimintakyvyn ylläpitämistä ja parantamista;
- 4) lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä;
- 5) liikunnan kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta;
- 6) huippu-urheilua;
- 7) liikunnan ja huippu-urheilun rehellisyyttä ja eettisiä periaatteita; sekä
- 8) eriarvoisuuden vähentämistä liikunnassa.

Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat tasa-arvo, yhdenvertaisuus, yhteisöllisyys, monikulttuurisuus, terveet elämäntavat sekä ympäristön kunnioittaminen ja kestävä kehitys.

TOTEUTUMINEN

- latujen ja luistelupaikkojen kunnossapito onnistui edellisvuotta paremmin
- Mesikämmen kylpylän turvallisuusasiakirja on päivitetty 8.4.2016 ja samalla on toimitettu vuosiraportti Seinäjoen alueen ympäristöterveydenhuoltoon
- matkailualueen tenniskentät varausjärjestelmineen on laitettu kuntoon keväällä
- urheilukentän katsomoremontti on saatu valmiiksi
- urheilukentälle on tunkua, esim. KieHa on joutunut kesällä lyhentämään 1,5 tunnin harjoitusvuorot 1 tuntiin, jotta kaikki joukkueet pääsevät harjoittelemaan
- Mustikkavuoren ja matkailualueen pururatojen kunnostus kalliomurskeella syksyllä 2015 onnistui, radat ovat olleet erinomaisessa kunnossa läpi kesän
- Mustikkavuoren frisbeegolf-rata on ollut ensimmäistä kesää käytössä ja heittäjiä on käynyt todella paljon
- ratsastajille merkittiin siirtymäväylä tallilta Mustikkavuoren takamaastoon keväällä, eri lajien harrastajat ovat toimineet sopuisasti alueella
- uimavesi on ollut läpi kesän puhdasta tutkituilla rannoilla, kaupungintalon ranta, leirintäalue ja Kalliolampi Myllymäellä
- liikuntatoimi, liikuntajärjestöt ja muu vapaa-aika on ollut esillä Erä- ja vapaa-aikamessuilla ja Riikun markkinoilla
- Ikäihmisten aktivointikysely ja purku (yhteistyössä kotihoidon ja palvelutalojen sekä vapaaehtoisten pyörittämien ikäihmisten kerhojen kanssa)
- Nuorten vapaa-aikakysely, purku ja tuloksista tiedottaminen nuorisotoimeen, NUVA:lle ja tekniseen toimeen
- Parkour- ja taidepajan suunnittelu yhteistyössä nuorisotoimen kanssa (ei toteudu suunnitellulla aikataululla, mutta toivottavasti myöhemmin)
- Elämäntaidot esiin! -kampanjan suunnittelu ja pajapäivien toteutus palvelutaloissa maalis-huhtikuussa yhteistyössä SPR:n, Veljeskodin ja Mäntyrinteen kanssa (Mäntyrinne, Veljeskoti, Ostolanhovi, yht. 6 pajaa), Ikäinstituutti mukana
- Elämäntaiteilija! -hankkeen taidepajat samoissa paikoissa (rahoitus Hyvinvointia kuntiin ilman rajoja -hankkeesta, Etelä-Pohjanmaan Liitto)
- Joka askel on hauska askel! -aforismikirjan suunnittelu ja painatus sekä julkistamistilaisuus
- Kulttuuribussi 4x toukokuussa teemalla ”liikunnan riemua” (lajeina frisbeegolf ja pihapelit)
- 10.5 Unelmien liikuntapäivän suunnittelu ja toteutus sekä tiedotus ja ilmoitteluvastuu, yhteistyössä kolmannen sektorin (usea sosiaali- ja terveysalan yhdistys, ÄhtU, Ähtärin voimistelijat) ja liikuntatoimen kanssa
- Taitaja2016-kisaan graafisen suunnittelun finaaliin materiaali ja ohjeistus, Seinäjoki Areena (frisbeegolf)
- Frisbeegolf-demojen vetäminen (mm. oppilaitokset, partiolaiset, Paja66)
- Unelmien liikuntakuukauden suunnittelu yhteistyössä urheiluseurojen kanssa
- Unelmien liikuntakuukauden, syyskuu, tapahtumat: Ähtäri Cooper, UKK kävelytesti, suunnistuksen rogaining, frisbeegolf, tikkakiset, sauvakävelyt maanantaisin, melonta, lentopallopäivä, voimistelu, koulujen liikuntapäivä
- Mesikämmen kylpylän ilmettä kohennettiin väreillä, verhoilla ja valoilla
- Ice Skating Tour -jääliikuntatapahtuma järjestettiin marraskuussa jäähallissa nuorisotoimen ja koulutoimen kanssa
- suunnistuskartta tehtiin Myllymäen koululle
- keskustan pururata kunnostettiin kalliomurskeella syksyllä

- Ähtäri-hallin ollessa kulttuurin käytössä, korvaavana liikuntatilana käytettiin Tuomarniemen salia
- Mustikkavuoren sauna liitettiin kunnalliseen viemäriverkostoon ja saunan sisätiloja saneerattiin
- Liikuntapaikkojen perustamishankkeisiin haettiin valtion rahoitusta 31.12.2016 mennessä, rahoitussuunnitelmaan esitettiin:
Ähtärin liikuntahalli 2017, tarveselvitys ja hankesuunnitelma tehty 15.12.2011 ja suunnitelmat saatiin valmiiksi syksyllä
Uimahallin perusparannus ja laajennus 2019-2020, tarveselvitys ja hankesuunnitelma tehty 28.12.2011

MÄÄRÄTAVOITTEET

Mesikämmen kylpylä	2013	2014	2015	2016
- kävijämäärät	34.731	33.772	36.348	35.375

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	119.000		119.000	114.525,71	4.474,29
Toimintamenot	-206.100		-206.100	-211.380,90	5.280,90
Toimintakate	-87.100		-87.100	-96.855,19	9.755,19

3.7.7 Aamu- ja iltapäivätoiminta

TOIMINNAN YLEISKUVAUS

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta järjestetään Otsonkoulun uusituissa tiloissa ja tarvittaessa Myllymäen koulun yhteydessä opetushallituksen suositusten mukaisesti osana kaupungin sivistyspalveluja. Näin voidaan tiloja, henkilöstöä ja oheispalveluja (välipalat, materiaalihankinnat) sovittaa joustavasti yhteen muiden opetustoimen palvelujen kanssa. Toimintaan saadaan valtionosuutta toteutuneiden laskennallisten ohjaustuntimäärien mukaan. Reppulassa on yhteensä n. 40 paikkaa, johon kuuluvat 1.-2. vuosiluokkien oppilaat sekä kaikkien vuosiluokkien erityistä tukea tarvitsevat oppilaat.

TOTEUTUMINEN

Reppulan toiminta muutti tammikuun alusta 2016 Otsonkoulun ns.väistötiloista takaisin koulun matalaan sivurakennukseen, jossa on remontoitua, valoisia ja tarkoituksenmukaiset tilat Ollinkulman päiväkodille ja Reppulan aamu- ja iltapäivätoiminnalle.

Ohjaajien järjestäminen aamu- ja iltapäivätoimintaan edellytti tiiviimpää yhteistyötä Ollinkulman päivähoidon kanssa.

Tammikuun alusta 2016 (osittain jo joulukuussa 2015) aamu- ja iltapäivätoimintaa tarvitsevat pienluokan oppilaat integroituvat Reppulan tiloihin ja toimintaan ns. Rivari-Reppulan jäädessä

pienluokan oppilaiden aamu- ja iltapäivätoiminnan käytöstä pois. Tilat ovat esteettömät ja palvelevat hyvin myös liikuntarajoitteisia.

Myllymäen iltapäivätoiminta jatkuu lv 2016-2017 - viimelukuvuoden tavoin. Nykyiset tilat löytyvät koulun alakerrasta esikoululaisten tilasta.

Reppulan tilat toimivat muutaman kuukauden Otsonkoulun parin koululuokan väistötilana. Sivistyslautakunta korotti aamu- ja iltapäivätoiminnan maksuja 1.8.2016 alkaen.

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	25.000		25.000	35.439,58	-10.439,58
Toimintamenot	-78.900		-78.900	-72.733,66	-6.166,34
Toimintakate	-53.900		-53.900	-37.294,08	-16.605,92

3.7.8 Varhaiskasvatus

Tulosalueeseen kuuluvat seuraavat yksiköt:

1. Päiväkodit
2. Perhepäivähoito
3. Ryhmäperhepäivähoito
4. Lasten kotihoidontuki

TOIMINNAN YLEISKUVAUS

Varhaiskasvatuksen palveluina tarjotaan kaikille päivähoitoiässä oleville lapsille hoitopaikka joko perhepäivähoidosta tai päiväkodista. Perhepäivähoito tapahtuu joko hoitajan kotona tai ryhmäperhepäiväkodissa. Päiväkodeissa järjestetään sekä päivähoitoa että esiopetusta. Lasten kotihoidon tuki on vaihtoehto kunnalliselle päivähoidolle. Kotihoidon tuen tarkoituksena on antaa alle 3-vuotiden lasten vanhemmille mahdollisuuden taloudellisen tuen turvin hoitaa lasta kotona tai yksityisessä päivähoidossa.

Päiväkotien esiopetuksesta vastaa Ollinkulman päiväkotit. Ollinkulma siirtyy yhteisiin tiloihin Reppulan kanssa. Vilikkilän päiväkotit vastaa vuoropäivähoidosta. Ryhmäperhepäiväkoteja on toimintavuonna 2015-2016 kaksi: Rentukka ja Sinikello. Molemmat ryhmäperhekodit toimivat vuokratiloissa. Perhepäiväkoteja (kotona tapahtuva päivähoito) on 20 (11/2015). Uusia perhepäiväkotien (hoitajien) tarve on jatkuva.

Hoitopaikka järjestetään oikein kohdennettuna kysynnän ja tarpeen mukaan. Otetaan huomioon varhaiskasvatuslain voimaan tulemisesta ja kotihoidon tuen (myöntämisen perusteita) muutoksista johtuvat rakenteelliset vaikutukset.

Varhaiskasvatuspalvelut tarjoavat laadukasta esiopetusta ja päivähoitoa. Kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma (strategia) päivitetään osallistamalla varhaiskasvatuksen työntekijät ja vanhemmat. Jokaiselle lapselle tehdään oma varhaiskasvatussuunnitelma yhteistyössä vanhempien kanssa.

TOTEUTUMINEN

Päivähoitopaikkojen kysyntä pysyi tasaisena koko alkuvuoden. Keväällä ja alkukesällä kausityöstä ja työntekijöiden lomista johtuen päivähoidon järjestäminen ”ruuhkaantui”.

Ryhmäperhepäiväkodit jatkavat toimintaansa myös uudelle toimintakaudelle 2016-2017. Sinikellon ilmanvaihtoa on tehostettu tuloilmalaitteiden asennuksella.

Kesäajan toiminta keskitettiin lähes kokonaan Vilikkilään, Ollinkulma oli suljettuna 9 viikkoa, Sinikello 7 viikkoa, Rentukka 4 viikkoa. Suurin osa työntekijöiden lomista keskittyi kesäheinäkuulle.

Perhepäivähoitajien koulutus aloitettiin yhdessä Etelä-Pohjanmaan Opiston kanssa toukokuussa. Työntekijöiden määrä: vuoropäivähoitoa varten tarvittiin yksi työntekijä lisää.

Paikallinen varhaiskasvatussuunnitelman työstäminen käynnistettiin varhaiskasvatuslain mukaisesti.

1.8.2016 voimaan tulleiden varhaiskasvatuslain muutosten (ryhmäkoasetus, subjektiivinen päivähoito-oikeuden rajaaminen) vaikutus jäi melko vähäiseksi.

Opetushallitus myönsi varhaiskasvatuksen kehittämiseen hankerahaa 8/2016-12/2017. Varhaiskasvatuksen kehittämishanke käynnistettiin. Uuden 60- paikkaisen päiväkodin rakentamisesta tehtiin päätös. Suunniteltiin ja valmisteltiin sähköisen palvelun hankintaa. Loppuvuodesta päivähoitopaikkojen tarpeesta johtuen kartoitettiin uusia päivähoitopaikkoja ja valmisteltiin varaperhepäivähoitopaikan Punatähkän muuttamista ryhmäperhepäiväkodiksi.

MÄÄRÄTAVOITTEET JA TOTEUTUMINEN

	TP 2015	TA 2016	TP 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Päiväkotipaikat	106	106	106	109	109	109
Perhepäivähoitopaikat	92	84	77	81	81	81
Ryhmäperhe- päivähoitopaikat	30	20	22	20	20	20
Päiväkotihoido- päivä/euroa	57	-	66	-	-	-
Perhepäivähoi- topäivä/euroa	54	-	53	-	-	-
Ryhmäperhe- päivähoitopäivät/ euroa	66	-	80	-	-	-
Lasten kotihoitontukea saaneet perheet	124	-	127	-	-	-
Tuki keskimäärin /euroa/perhe/v	2577	-	2396	-	-	-

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	276.000		276.000	237.847,36	38.152,64
Toimintamenot	-2.225.900		-2.225.900	-2.037.794,40	-188.105,60
Toimintakate	-1.949.900		-1.949.900	-1.799.947,04	-149.952,96

3.7.9 Joukkoliikenne

Ähtärin kaupunki tekee yhteistyötä Ely-keskuksen kanssa. Ely-keskus kilpailutti joukkoliikenteen.

Tulosalueeseen kuuluvat kustannuspaikat:

- kaupungin ostama liikenne

Kaupungin ostama joukkoliikenne lv:nna 2015-2016, ajetaan koulupäivisin:

- klo 07.10 Lehtimäki – Ähtäri
- klo 07.15 Myllymäki – Ähtäri
- klo 15.00 Ähtäri - Kukkeen kylä - Inhantehtaat – Myllymäki /
- klo 15.00 Ähtäri - Ähtärinranta
- klo 16.10 Ähtäri - Myllymäki / Rämälä / tarv. Vehulle
- klo 8.00 Killinkoski – Ähtäri (Itä-Peränteentien kautta)
- paluu klo 13.00 ja klo 15.00
- klo 7.45 Keskusta / Ähtäri – Peränne – Ähtäri
- paluu klo 13.00 ja klo 15.00

TULOARVIO JA MÄÄRÄRAHAT

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot					
Toimintamenot	-180.000		-180.000	-175.000,00	-5.000,00
Toimintakate	-180.000		-180.000	-175.000,00	-5.000,00

3.8 Tekninen toimi

3.8.1 Teknisen hallinto

Kaupunkistrategia huomioidaan teknisen lautakunnan eri tulosalueilla

- teknisen hallinto
- rakentamis- ja tekniset palvelut
- maankäyttöpalvelut
- tilapalvelu
- ympäristöpalvelut
- palo- ja pelastustoimi
- ruokapalvelut

seuraavien taulukoiden mukaisesti:

TALOUS

Strateginen päämäärä: Hyvä kuntatalous

Kriittiset menestystekijät: Talouden hallinta, tehokas omistajapolitiikka

MITTARIT	TAVOITETASO	TOIMENPITEET	TOTEUTUMINEN
Puitelain tunnusluvut • Vuosikate/as. • Lainat €/as. • Kumulatiivinen alijäämä € • Tulovero % • Omavaraisuusaste • Suhteellinen velkaantuneisuus	Puitelain tunnuslukumittareiden arvot paranevat. Paremmat kuin kunnilla keskimäärin	Teknisessä toimessa tehdään kaikki, jotta myös tulevilla tilikaudella pysytään annetussa raamissa. Edesautetaan omalla toiminnalla myönteisten lukujen saavuttamista.	Tekninen toimi pysyy annetuissa kokonaisraameissa ja auttaa kaikin tavoin toiminnallaan saavuttamaan positiivisen tuloksen
Toimialojen tavoitteet • Toimintatuottojen osuus käyttömenoista • palkkakulujen suhteellinen muutos • toimintakate • kustannusten vertailu verrokkikuntiin • talouden tasapainottamisohjelman tavoitteet	Vuosittain talousarviossa asetettavat tavoitteet.	Talouden tasapainottamisohjelmaa noudatetaan tulevilla tilikaudella tehtävissä päätöksissä. Toteutetaan oman hallintokunnan osalta.	Noudattaa tasapainottamisohjelmaa tilikauden päätöksissä sekä toteutetaan oman hallintokunnan osalta.
Taloulosaamisen ja talouden ennustettavuus	Talouden koulutuksen suunnitelma laadittu ja toteutettu koko henkilöstölle.	Talouden koulutuksen suunnittelu toteutetaan yhteistyössä toimialueiden	Taloudellista ohjausta taloushallinnon kanssa toteutetaan toimialapäälliköiden osalta.

	Sisäinen valvontaprosessi kuvattu ja toteutettu prosessin mukaisesti. Sähköisen hyvinvointikertomuksen käyttäminen. Talousarvion tavoitteiden toteutuminen, paraneminen ja pitkäjänteinen suunnittelu. Budjetin joustavuus.	päälliköiden ja taloushallinnon kanssa. Kehitetään sisäistä valvontaa. Talousarvion seuranta jatkuu ja raportointi neljännesvuosittain.	Kehitetään resurssien puitteissa sisäistä valvontaa Tekniselle lautakunnalle annetaan talousarvion seurantatietoja tiedoksi.
Pääoman ja omaisuuden tehokas käyttöpääomien vapauttaminen ja uudelleen kohdistaminen paremmin tuottavasti – kehittävästi	Omistajapoliittisten linjausten tekeminen, seuraaminen ja raportointi vuosittain.	Rakennuskantaluettelon päivittäminen ja tavoitteiden asettaminen vuosittain.	Rakennuskantaluetteloa päivitetään. Pyritään realisoimaan käytöstä poistettuja rakennuksia
Omistajaohjauksen tuloksellisuus	Konserniohjausprosessi toteutuu ohjeiden mukaisesti. Tavoitteet asetetaan vuosittain talousarviossa.	Ohjeiden huomioonottaminen konserniyhtiön toimintaa suunniteltaessa. Seuranta.	Huomioidaan konserniyhtiön ohjeita toiminnan suunnittelussa
Kiinteistöjen käyttöaste	Käyttöaste-% määritellään budjetissa.	Seuranta ja tarvittaessa jatkotoimenpiteisiin ryhtyminen.	Tarkistetaan kolmannesvuosittain.
Konsernitase Kaupungin antamat takaukset -riskitaso	Konsernin tulot kattavat kulut, mukaan lukien lainanhoitokulut Riskitaso mahdollisimman matala.	Kulutusmaksujen ajan tasalla pito.	

HENKILÖSTÖ

Strateginen päämäärä: Hyvä työnantaja

Kriittiset menestystekijät: Osaava, motivoitunut ja vastuullinen henkilöstö, ammattimainen ja innostava esimiestyö, positiivinen työilmapiiri

MITTARIT	TAVOITETASO	TOIMENPITEET	TOTEUTUMINEN
Joka neljäs vuosi toteutettu henkilöstökysely	Henkilöstökysely toteutetaan joka neljäs vuosi. Sen tulosten pohjalta laaditaan suunnitelma henkilöstön ja työyhteisön kehittämiseksi	Henkilöstökysely toteutetaan valtuustokauden viimeisenä vuonna.	Henkilöstökysely on tehty maalishuhtikuussa.
Henkilöstön osaamistason paraneminen ja paremmat mahdollisuudet vaikuttaa omaan työhön ja kehittämiseen	Kyselyn tulokset henkilöstön omasta osaamisesta, työssä kehittymisestä omaan työhön vaikuttamisesta sekä koulutuksesta osoittavat myönteistä suuntaa.	Mahdollisuus osallistua ammattialaa vahvistavaan koulutukseen / kurssitukseen. Toteutetaan kysely yhteistyössä henkilöstöhallinnon kanssa.	Budjetti varaukset, leikkautuivat säästötoimenpiteiden yhteydessä. Henkilöstö osallistui lähinnä maksuttomiin tilaisuuksiin.
Henkilöstösuunnitelma	Henkilöstösuunnitelmasta tehdään strateginen, osaamisen ja työyhteisön kehittymistä linjaava dokumentti	Määritellään työtehtävät / työnkuvat palkkatarkistuksineen aina tilanteiden muuttuessa. Toteutetaan yhteistyössä henkilöstöhallinnon kanssa.	Työntekijöiden työtehtävät/työkuvat palkkatarkistuksineen käsiteltiin kehityskeskustelujen yhteydessä, tarvittavat palkankorotukset toteutettiin yhteistyössä henkilöstöhallinnan kanssa.
Sairauspoissaolojen seuraaminen	Sairauspoissaolojen määrän kehittyminen osoittaa myönteistä suuntaa.	Toistuvien sairauspoissaolojen selvittäminen/keskustelu.	Sairaslomia seurataan työsuojelutoimikunnassa ja yhteistyöelimessä.
Tyky- ja tyhy-toiminnan vaikuttavuus	Henkilöstökyselyn henkilöstön työhyvinvointia koskevat tulokset osoittavat myönteistä suuntaa.	Kehitetään tyky- ja tyhy-toimintaa mm. henkilöstökyselyistä saaduilla toteuttamisen arvoisilla toimenpide-ehdotuksilla	Tyky-toiminnan vaikuttavuus tulee esille työhyvinvointikyselyn kautta. Teknisen toimen osalta tulokset kokonaisuutena laskevia.
Keskeisten johtamisen välineiden säännöllinen ja systemaattinen käyttö Osaamiskartoitus Kehityskeskustelut	Kehityskeskustelut toteutetaan vuosittain työyksiköissä. Esimiestyön arviointi toteutetaan	Keskusteluissa esiin tulleet epäkohdat korjataan.	Kehityskeskustelut pidetään henkilöstölle vuosittain

Vuorovaikutus, viestintä, avoimuus Esimiesvalmennus Kannustinjärjestelmä	kehityskeskustelun yhteydessä.		
	Henkilöstökyselyn osaamisen vahvistumista, viestintää ja vuorovaikutusta koskevat kysymykset osoittavat myönteistä suuntaa.	Toteutetaan vuosittain.	
	Esimiesvalmennusta järjestetään lähiesimiesportaalle.		
	Uusia kannustinjärjestelmiä koko henkilöstölle otettu käyttöön - kannustavat terveellisiin elämäntapoihin - lisäävät työmotivaatiota. Toiminnan seurantajärjestelmän käyttöönotto.	Kannustinjärjestelmän laatiminen aloitetaan yhdessä muiden osastojen kanssa.	

PALVELUIDEN JÄRJESTÄMINEN JA TUOTANTOTAVAT

Strateginen päämäärä: Asiakaslähtöiset ja kustannustehokkaat palvelut

Kriittiset menestystekijät: Innovatiivinen palveluiden järjestäminen, tuottavuuden parantaminen, hallintokuntien välinen yhteistyö

MITTARIT	TAVOITETASO	TOIMENPITEET	TOTEUTUMINEN
Peruspalvelut järjestetään ja tuotetaan - Ähtärin kaupunki - Seudullinen - Maakunnallinen - Yksityinen	Laadukas ja kustannustehokas palvelujen järjestäminen - Ähtärin kaupunki - Seudullinen - Maakunnallinen - Yksityinen	Sidosryhmien välinen yhteistoiminta riittäväksi.	Palvelujen suunnittelussa sekä kehittämisessä hyödynnetään eri sidostyhmien kannanottoja.
Prosessien kuvaaminen ja kehittäminen	Hallintokuntien välisen yhteistyön lisääminen. Tarkastellaan olemassa olevaa palvelurakennetta, poistetaan päällekkäisyydet	Hallintokuntien yhteinen palvelurakennetarkastel upalaveri 1-2 kertaa/v. Huolehditaan oman osaston prosessien ja palvelurakenteiden ajanmukaisuudesta.	Toiminnassa kehitetään ja toteutetaan hallintokuntien välistä yhteistyötä, sekä järjestetään henkilöstön yhteisiä palavereita.

Vertailu verrokkikuntiin; aiempiin vuosiin: sähköinen hyvinvointikertomus	Kustannustehokas ja laadukas palvelutaso.	Henkilökunnan kouluttaminen.	Toteutettu osittain sähköinen hyvinvointikertomus.
Sähköisten järjestelmien hyödyntäminen	Sähköisten järjestelmien ja palveluiden tehokas hyödyntäminen vuosittaisten tavoitteiden mukaisesti. Parhaiden käytäntöjen käyttöönotto.	Panostaminen järjestelmien toimivuuteen ja tuntemukseen. Siirytään kunnallisesti ja seutukunnallisesti samanlaisten järjestelmien ja ohjelmistojen käyttöön.	Ruokapalvelun tuotannonohjausjärjestelmän (Aivo) lisäkoulutus ja ohjelman käytön kehittäminen.
Asiakaspalaute	Käyttäjäkyselyn tulokset osoittavat myönteistä suuntaa	Käyttäjäkysely palveluiden järjestämisestä ja vaikuttavuudesta yhteenveto valtuustokauden viimeisenä vuonna.	Ruokapalvelu toteutti asiakaskyselyn keväällä 2016

ASUKKAIDEN OSALLISUUS JA HYVINVOINTI

Strateginen päämäärä: Tyytyväinen asiakas ja käyttäjä, hyvinvoiva kuntalainen ja yhteisö

Kriittiset menestystekijät: Käyttäjälähtöiset, laadukkaat palvelut, terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, ennaltaehkäisevien palveluiden vahvistaminen, positiivinen väestönkehitys, kaupungin elinvoimaisuuden lisääminen

MITTARIT	TAVOITETASO	TOIMENPITEET	TOTEUTUMINEN
Järjestetyt osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet sekä foorumit.	Määrällinen tavoite asetetaan talousarviossa.	Osallistuminen yrittäjätapamiin ja kesäasukastilaisuuteen.	Osallistuttiin yrittäjä aamiaiseen- ja iltaan.
Asiakastyytyväisyysmittaukset	Asiakastyytyväisyysmitauksien pääsuunta kehittyy myönteiseen suuntaan	Asiakastyytyväisyyskysely suoritetaan valtuustokauden viimeisenä vuonna. Ruokapalvelut suorittaa koulujen asiakastyytyväisyyskyselyn joka toinen vuosi.	Ruokapalvelu toteutti asiakastyytyväisyyskysely kouluihin keväällä 2016 ja sen tuoman toiveet käsitellään Ruokalistatoimikunnassa.
Sähköisten palvelujen määrä ja niiden käyttökelpoisuus	Sähköiset palvelukonseptit lisääntyvät ja käyttäjäystävällisyys parantuu	Lomakkeiden täyttö nettiversioilla (rakennustarkastus, ympäristönsuojelu...)	Käytetään niissä toiminnossa mitkä ovat mahdollisia.

		Tontinvarausilmoitukset netissä yms.	
Kulttuurin ja liikunnan harrastajien määrän arviointi, käytön vaikuttavuuden arviointi	Harrastajien määrä kasvaa, asukkaiden hyvinvointi lisääntyy. Aktiiviset järjestöt jatkavat toimintaa.	Kulttuuri- ja liikuntapaikkojen ylläpito korkeatasoiseksi.	Kulttuuri- ja liikuntapaikkojen ylläpito on laadukasta
Sosiaali- ja terveystalouden vaikutusten arviointi	Sosiaali- ja terveystalouden vaikutukset näkyvät asukkaissa ja kustannusten pienenemisenä.		Työterveyspalvelujen toiminta on takkuista ja päivystys on ainoastaan Alavudella.
Koulutuksen ja opiskelijoiden määrä	Koulutuksen ja opiskelijoiden määrä on nouseva.	Koulurakennukset ovat laadukkaassa kunnossa.	Kouluille on tehty sisäilmatutkimuksia. Ja niiden perusteella on käynnistetty ilmanvaihtojärjestelmien päivitys ja rakenteiden korjauksia.
Varhaisen tuen määrän jatkuva arviointi	Erikois- ja erityispalveluiden tarve vähenee.		
Moniammatillisen työn määrän arviointi	Hallintokuntien välinen yhteistyö lisääntyy.		Monialaisuutta on hyödynnetty kausiluontoisissa ja projektiluontoisissa tehtävissä
Kaupungin imago vetovoimaisena asuinpaikkana	Asukasmäärä lisääntyy.	Tekninen osasto panostaa ympäristön ja alueiden ylläpitoon ja siisteyteen sekä rakennusten terveellisyyteen ja turvallisuuteen.	Toimintaa on toteutettu määrärahojen puitteissa.

YMPÄRISTÖN HYVINVOINTI

Strateginen päämäärä: Kestävä kehitys

Kriittiset menestystekijät: Ekologinen ja elävä kaupunki luonnon äärellä

MITTARIT	TAVOITETASO	TOIMENPITEET	TOTEUTUMINEN
Vesistöjen hyödyntäminen	Ympäristön ja vesistön kestävä virkistyskäyttö.	Vesistöjen kunnostuksia projektirahoituksin. Vaikuttaminen Ähtärin järvien pintojen korkeuksiin.	Ähtärin- ja pihlajaveden reitin vesistön neuvottelukunta kokoontui keväällä.

		Ympäristönsuojelulain ja Vesilain mukaisten toimenpiteiden valvonta.	
Keskustan ja matkailualueen kehittäminen	Vetovoimaisten asuinalueiden kaavoittaminen Monipuolinen tonttitarjonta	Riittävä tonttitarjonta teollisuudelle, palveluille ja asumiselle. Erikokoisia tontteja, viheralueita. Seurataan tonttivarantoa/tonttipörssi. Kaavoitetaan etupainotteisesti.	Ähtärissä on hyvä tonttitarjonta. Tonteista on tehty varauksia.
Asukkaiden, vapaa-ajan asukkaiden ja matkailijoiden viihtyminen puhtaassa ympäristössä	Toimivat lähipalvelut. Asukkaiden, vapaa-ajan asukkaiden ja matkailijoiden määrä kasvaa	Moksun matkailualueella panostetaan tienvarsi-informoinnin tehokkuuteen. Viheralueiden hoito ja kunnostus viihtyvyyden lisäämiseksi.	Rakennettujen alueiden kunnossapito on tehty niin hyvin kuin resurssit ovat antaneet mahdollisuuden.
Puhdas luonto ja vesistöt -vedenlaadun mittarit	Säilytetään puhdas luonto ja vesistöt.	Vesistöjen tarkkailu säännösten edellyttämällä tavalla: näytteet, mittaukset, valvonta. Vesistöä saastuttavien toimenpiteiden tarkkailu: turvenevat, maa- ja metsätalouden ojitukset ja ympäristölupaa edellyttävät toiminnot.	Vesistöjen tarkkailu on toteutettu säännösten edellyttämällä tavalla
Ympäristöystävälliset energiamuodot	Uusiutuvan energian lisääminen.	Bio-, tuuli-, aurinko-, maa- ja vesien energian käytön edistäminen.	
Jäteaseman käyttö	Jätteen määrän väheneminen.	Tiedotuksen lisääminen hyötyjätteiden lajittelusta.	Keskitetty jätehuolto ohjaa asukkaita.

YRITYSTEN JA YHTEISÖJEN HYVINVOINTI JA KILPAILUKYKY

Strateginen päämäärä: Elinvoimainen kaupunki

Kriittisen menestystekijät: Hyvä maine, elinkeinoelämän vahvistuminen ja monipuolistuminen, kansainvälistyminen, yhteistyö

MITTARIT	TAVOITETASO	TOIMENPITEET	TOTEUTUMINEN
Matkailutoimintojen monipuolistaminen ja syveneminen	Ähtärin asema paranee valtakunnallisissa tutkimuksissa.	Laadukas toiminta. Oheispalveluiden saaminen.	Kehittämistä toteutetaan kaavoituksessa sekä keskustan ja Moksun rannan hankkiessa.
Kotimaisten ja ulkomaisten matkailijoiden ja myynnin volyymin kasvu.	Matkailijoiden määrä lisääntyy ja he käyttävät alueen palveluita, viipymä pitenee.	Laadukas palvelu.	Kehitetään yhteistyössä Moksun alueen toimijoiden kanssa
Matkailua tukevat tuotteet ja palvelut kehittyvät	Tarjotaan tuotteita ja palveluita, jotka houkuttelevat turisteja kotimaasta ja ulkomailta.	Mainonta.	Kaupungin sivuilla on yhteismainontaa.
Mainetutkimukset	Imago on hyvä. Made in Ähtäri-sloganin vahvistaminen ja laaja käyttöönotto.	Alueen palveluja kehitetään.	
Monipuolinen kulttuuri- ja vapaa-aika palvelujen tarjonta.	Tapahtumien ja kävijöiden määrä kasvaa, Ähtäri tunnetaan tasokkaasta kulttuuritarjonnasta.	Erilaisiin tapahtumiin panostaminen.	Pirkanpohjan ja Ähtäri-halli luo mahdollisuuden monipuolisille kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelujen tarjonnalle
Viestinnän kehittäminen	Ähtäri-brändin rakentamista tukevan viestintäohjelman toteuttaminen - ähtäriläisyys esille!	Osallistutaan yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa.	Toteutetaan yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa
Metalliteollisuuskeskittymän kasvaminen ja yritystoimintaa tukevien alihankintaketjujen löytäminen ja rakentaminen.	Uusia yrityksiä syntyy. Maaseutu pysyy asuttuna, viljeltynä ja tuottajat toimivina.	Tuetaan kaavoituksella. Hanketoiminta.	Teollisuustontteja on tarjolla.
Maa- ja metsätalouden kehittyminen	Raaka-aineiden jalostusaste on nouseva.		
Kauppa- ja matkakeskus toteutuu.	Uusien toimijoiden lisääntyminen.	Kaavoituksen toteuttaminen ja	Kaavoitus on meneillään maakuntakaavan,

		toimintaedellytysten edesauttaminen.	yleiskaavan sekä asemakaavan sektoreilla
Ostolantien kehittäminen	Tori-hanke onnistuu	Ollaan yhteydessä mahdollisiin toimijoihin uusien tapahtumien saamiseksi torille.	Toiminnalla tuetaan ja kehitetään yhteistyötä hankkeiden toteutuksessa
Työpaikkojen määrä	Työpaikkojen lisääntyminen ja olemassa olevien työpaikkojen säilyttäminen.	Edesautetaan suunnitelmallisella ja määrätietoisella työllä. Investointituet ja niistä informoiminen.	
Yhteistoiminnan määrän lisääminen kaupungin ulkopuolisten yhteisöjen kanssa.	Aktiivinen ja molemmin puoleinen vuorovaikutus yrittäjien, yritysten, yhteisöjen ja kaupungin välille.	Osallistutaan yhteistoiminnan lisäämiseen yhdessä muiden hallintokuntien kanssa. Yrittäjä – aamiainen 2 krt/v. Elinkeinoryhmä. Uusien yrittäjien aamukahvitilaisuudet. Uusien yrittäjien tervehdyskäynnit. Yrityskäynnit toimiviin yrityksiin. ”Elinkeinopäällikkö tiedottaa” – tiedotteet. Koulutustilaisuudet.	Yrittäjätapaamisia toteutetaan yhdessä muiden hallintokuntien kanssa.
Toimivat liikennejärjestelyt - Teiden kunto - Riittävä julkinen liikenne	Valtatie 18 valmiiksi. Junaliikennöinnin lisääntyminen. Tiet hyvässä kunnossa. Riittävästi julkisia kulkuneuvoja.	Kunnossapidon tehostaminen ja tiestön peruskunnostus. Suunnitelmallinen, määrätietoinen ja yhteistyöhakuinen toiminta.	Teiden kunnostusta toteutetaan määrärahojen puitteissa.

TEKNINEN HALLINTO

TOIMINNAN YLEISKUVAUS

Teknisen hallinnon vastuualue käsittää luottamushenkilöhallinnon (tekninen lautakunta) ja toimistopalvelut. Tehtävinä on huolehtia teknisessä lautakunnassa käsiteltävien asioiden valmistelusta, päätösten täytäntöön panosta sekä tiedottamisesta. Tehtäviin kuuluu myös teknisen toimen arkistotoimen hoito ja kirjaaminen, postitus yms. toimistotyöt.

Teknisen hallinnon vastuualueeseen kuulunut asuntotoimi on siirretty tilapalvelun tulosityksiköksi. Talouden tasapainottamistyöryhmän esityksen mukaisesti tekninen johtaja toimii myös Ähtärin Energia ja Vesi Oy:n toimitusjohtajana.

Metsä-, maa- ja vesialueet käsittävät kaupungin omistamien metsien hoidon ja metsän myyntitulot sekä maa- ja vesialueiden vuokrauksen sekä maa-alueiden myynnin.

LAATUTAVOITTEET

Lautakuntakäsittelyä edellyttävät asiat saatetaan käsittelyyn kuuden viikon kuluessa ja viranhaltijapäätöstä edellyttävät asiat kahden viikon kuluessa niiden vireille tulosta.

TOTEUTUMINEN

Tekninen lautakunta on kokoontunut 12 kertaa ja käsitellyt 127 pykälää.

Kaupungin ja Seurakunnan sekä kaupungin ja urheiluautoilijoiden väliset maakaupat ovat toteutuneet suunnitelman mukaisesti.

Kaupungin valtuusto on myöntänyt ylitysoikeuden, tilille Metsäalueet 7020, koskien Halkokaaressa suoritettua tonttien ja yleisten alueiden raivausta ja energiapuun ajoa. Alue on haluttu siistiä tonttimyynnin edistämiseksi. Tarkoitukseen käytetyt varat arvioidaan saatavan lähes täysimääräisesti takaisin energiapuun myyntituloina. Kustannuspaikan menot ylittyvät 15000 €. Nettoylitys n. 2000 €.

Sekä tilille 7001 koskien Palvelimen päivitystä: SQL-Serverin tietokanta on päivitetty etuajassa. Lisenssimaksusta ja asennustöistä Ähtärin kaupungin osuus on puolet laskusta toinen puoli Kuortaneen kunnan osuutta. Ko. toimenpiteeseen ei ole budjetin 2016 laadinnan yhteydessä varauduttu.

MÄÄRÄTAVOITTEET JA TOTEUTUMINEN

	TP 2015	TA 2016	TP 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Asuntotoimi/ myönnetyt avustukset	12	12	12	12	12	12
Asuntotoimi/ vuokra-asuntoja						
-lukumäärä	11	11	11	11	11	11
-huoneistoja	42	42	12	42	42	42
Metsäalueet						
-talousmetsää ha	470	470	470	470	470	470
-puistometsää ha	140	140	140	140	140	140
-peltoa ha						
Metsän myyn- tituotot/menot	1,57	1,84	1,75			

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	541.500		541.500	413.689,48	127.810,52
Toimintamenot	-416.300	-19.000	-435.300	-415.756,13	-19.543,87
Toimintakate	125.200	-19.000	106.200	-2.066,65	108.266,65
Poistot ja arvonalentumiset				-4.165,83	4.165,83
Tilikauden tulos	125.200	-19.000	106.200	-6.232,48	112.432,48

3.8.2 Rakentamis- ja tekniset palvelut

TOIMINNAN YLEISKUVAUS

Rakentamis- ja teknisten palvelujen vastuualue käsittää kaavateiden ylläpidon, varikkotoiminnan, puistojen, uimarantojen sekä muiden yleisten alueiden hoidon. Varikon toimialaa ovat kaupungin eri sektoreita koskevat huolto- ja korjaustoimet, erilaiset metallityöt sekä varastotoimintojen hoito. Kaavateiden talvi- ja kesäkunnossapito on ulkoistettu.

LAATUTAVOITTEET

Jalkakäytävien ja kevyenliikenteen väylien sekä suojateiden talvikunnossapito hoidetaan niin, että liikkuminen niillä on turvallista. Puistojen, uimarantojen venesatamien sekä muiden yleisten alueiden hoito ja ylläpito siten, että ne tarjoavat viihtyisät ja virikkeitä tarjoavat puitteet asumiseen ja vapaa-aikaan.

MÄÄRÄTAVOITTEET

	TP 15	TA 16	TP16	TA 17	TS 18	TS 19
Rakennuskaavateitä yht.	54615	54615	55808	55800	55800	55800
Päällysteaste 60,2 %	67,62 %	67,62 %	66,29 %	66,29 %	66,29 %	66,29 %
Kev.liikenteen väylät	15000	15000	16310	16300	16300	16300
Päällysteaste 74 %	80 %	80 %	77 %	77 %	77 %	77 %
Puistoja:						
-hoitoluokka AI	0 ha	0 ha	0 ha	0 ha	0 ha	0 ha
-hoitoluokka AII	18 ha	18 ha	18 ha	18 ha	18 ha	18 ha
-hoitoluokka AIII	6,2 ha	6,2 ha	6,2 ha	6,2 ha	6,2 ha	6,2 ha
Leikkipaikkoja	9 kpl	10 kpl	10 kpl	10 kpl	10 kpl	10 kpl

Kaavat ja kevyenl. väylät hoitokust. €/m	2,42	2,29	2,44	2,29	2,29	2,29
Puistojen hoitokust. €/m ²	0,10	0,10	0,11	0,10	0,10	0,10

TOTEUTUMINEN

Kaavateiden kunnossapidon kulut ylittyivät lisämäärärahan lisäksi vielä noin 6000 eurolla. Tämä johtui osittain palkkakustannusten ylittymisestä (4500 €) ja osittain urakkaan alkukesästä maksetulle indeksille, joka oli jäänyt huomioimatta talousarvion tekovaiheessa.

Kaavateiden varustus menokohdasta tehdään tieympäristöön liittyviä töitä (tienvarsien siisteys, liikennemerkkit, tienvarsien niitot ym). Menojen ylitys johtuu siitä, että talven 2015-2016 ensimmäiset lumet satoivat täysin sulaan maahan, joten niiden aurauksesta tuli paljon vaurioita. Niitä korjattiin keväällä 2016.

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	153.800		153.800	183.646,04	-29.846,04
Toimintamenot	-733.800	-10.600	-744.400	-844.506,56	100.106,56
Toimintakate	-580.000	-10.600	-590.600	-660.860,52	70.260,52
Poistot ja arvonalentumiset				-213.966,95	213.966,95
Tilikauden tulos	-580.000	-10.600	-590.600	-874.827,47	284.227,47

3.8.3 Maankäyttöpalvelut

TOIMINNAN YLEISKUVAUS

Maankäyttöpalvelujen vastuualue käsittää kaavoituksen ja kaavoitusta tukevan mittaustoimen. Mittaustoimeen kuuluu edelleen keskustan kaava-alueen pohjakartan ylläpito sekä lohkomistoimitusten valmistelu.

Kaavoitus luo edellytykset asuin ympäristön ja elinkeinojen kehittymiselle sekä ohjaa yhdyskuntarakentamista siten, että saadaan aikaan tarkoituksen mukainen, omaleimainen ja viihtyisä elinympäristö. Meneillään on asemakaavamuutokset keskustan alueella, teollisuusalueella sekä matkailualueella.

LAATUTAVOITTEET

Tavoitteena on jokaisen kaavahankkeen yhteydessä:

- turvata jokaisen kuntalaisen osallistumismahdollisuus asioiden valmisteluun
- varmistaa suunnittelun laatu ja asiantuntemuksen monipuolisuus
- huolehtia avoimesta tiedottamisesta käsiteltävinä olevissa asioissa

MÄÄRÄTAVOITTEET

	TP 15	TA 16	TP 16	TA 17	TS 18	TS 19
Valt. hyv. uudet kaavat	0	6	3	6	6	6
Valt. hyv. muutetut kaav Uutta pohjakarttaa	1	6	0	6	6	6

TOTEUTUMINEN

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt seuraavat kaavat ja ne ovat lainvoimaisia: Asemakaavan muuttaminen kortteleissa 70 ja 71 hautausmaan laajennus ja asemakaavan muutos osakortteleissa 3 ja 13, sahan alue sekä vt 18 yleiskaavan. Vireillä on kaavamuutos korttelissa 5 (matkakeskus), ja korttelissa 6 (ent. Shell), teollisuusalueella korttelissa 1006, Moksunniemellä Moksuntien varren pysäköintipaikka sekä vt 18 ja Karhunkierroksen välinen alue. Vireillepanoa asemakaavan muuttamiseksi suunnitellaan Moksunniemen matkailualueen ja keskustan Ouluveden ranta-alueille.

TALOUDELLISUUSTAVOITTEET

tilanne 31.12.2016

Toteuma 1.1. - 31.12.2016 mennessä.

Asemakaavat	2kpl
Yleiskaavat	1kpl
Pohjakartta (uutta)	0 ha
Pohjakarttatäydennyksiä	n. 55 ha

Muuta huomioitavaa:

Käytössä olevien maastomittaus- ja karttaohjelmien lisenssi- ja päivitysmaksut tulevat pääsääntöisesti alkuvuonna. Nämä on aikaisemmin budjetoitu Toimisto- ja asiantuntija palveluihin ja nyt sille luotu uusi menokohta (ICT-palvelut 4341).

Toimisto- ja asiantuntija palvelujen (4340) ylitykset ovat 1500€. Ylityskulut ovat syntyneet mm. pakollisista ohjelmistopäivityksistä ja laitteiston vaihdon yhteydessä syntyneitä kuluista, joka selittää osittain ICT-palvelujen ylityksen.

Opaskartta-aineiston digitaalisen päivityksen takia budjetti ylittyi (7215), koska karttapalveluiden tarjoaja ei enää päivittänyt vanhanmallista sähköistä osoite- ja opaskarttaa. Mikäli sopimus olisi katkaistu, olisi sen uusiminen tullut moninkertaisesti kalliimmaksi. Määrärahan ylitys on tästä syystä 1680€.

Koulutukset ja muut tarvikkeet ovat pääosin hankittu ja käytetty vuodelle 2016. Kaavoituskustannukset pysyivät annetussa raamissa, jos uusia kaavoja ei vireille laiteta tänä

vuonna. Korttelin 5 (torin alue) kaavoitusta ei tänä vuonna nähtävästi jatketa korttelin 3 ja 13 lisäkustannusten takia ylityksen osoittamalta osin.

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1.900		1.900	430,98	1.469,02
Toimintamenot	-112.200	-25.000	-137.200	-94.567,20	-42.632,80
Toimintakate	-110.300	-25.000	-135.300	-94.136,22	-41.163,78
Poistot ja arvonalennukset				-905,92	905,92
Tilikauden tulos	-110.300	-25.000	-135.300	-95.042,14	-40.257,86

3.8.4 Tilapalvelut

TOIMINNAN YLEISKUVAUS

Tilapalvelu luo edellytykset muille toiminnoille ylläpitämällä ja kehittämällä toimitiloja ja asuinkiinteistöjä sekä hoitamalla kiinteää omaisuutta siten, että kiinteistöjen arvo säilyy.

LAATUTAVOITTEET

Tilapalvelun ammattitaitoisen henkilöstön tavoitteena on hoitaa kiinteistöjä niin, että ne olisivat henkilöstölle / asiakkaille terveellisiä ja turvallisia käyttää ja että asiakastyytyväisyys näiltä osin täyttyisi.

TOTEUTUMINEN

Kiinteistöillä on suoritettu terveellisyyteen ja turvallisuuteen tähtääviä toimenpiteitä budjettivarojen puitteissa.

Tilapalvelu on suorittanut onnistuneesti korjaavia toimenpiteitä mm. kouluilla.

Kohteissa, jotka odottavat sisäilman parantamiseen tähtääviä toimenpiteitä, on käytössä sisäilmapuhdistimia.

Ilmoitettuihin sisäilmahäiriöihin on reagoitu välittömästi käymällä paikanpäällä ja käynnistämällä tarvittavia tutkimuksia, myös sisäilmaryhmä on kokoontunut ongelmakohteissa.

MÄÄRÄTAVOITTEET JA TOTEUTUMINEN

	TP 2015	TA 2016	TP 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Asuinrakennukset						
määrä kpl	18	18	18	18	18	18
tilavuus	22963	22963	22963	22963	22963	22963
Hoitoalan rakennukset						
määrä kpl	14	14	14	14	14	14
tilavuus	9376	9376	9376	9376	9376	9376
Tsto ja hallintorakennukset						

määrä kpl	1	1	1	1	1	1
tilavuus	8991	8991	8991	8991	8991	8991
Kokoontumisrakennukset						
määrä kpl	10	10	10	10	10	10
tilavuus	29798	29798	29798	29798	29798	29798
Opetusrakennukset						
määrä kpl	8	8	7	7	7	7
tilavuus	59643	59643	57123	57123	57123	57123
Teollisuusrakennukset						
määrä kpl	6	6	5	5	5	5
tilavuus	22898	22898	16208	16208	16208	16208
Varastorakennukset						
määrä kpl	0	0	0	0	0	0
tilavuus	0	0	0	0	0	0
Muut rakennukset						
määrä kpl	21	19	19	19	19	19
tilavuus	24349	24119	24119	24119	24119	24119
Yhteensä	182806	177788	168578	168578	168578	168578

TALOUDELLISUUSTAVOITTEET

	TP 15	TA 16	TP 16	TA 17	TS 18	TS 19
Rakennusten kunnossa pitomenot €/m3	13,28	14,51	14,80	14,84	14,84	14,84

KIINTEISTÖKAUPAT JA MUUTOKSET

Huikurin koulun myynti on vahvistunut.

Otsonkoululla tehtiin sisäilman parantamiseen tähtääviä toimenpiteitä.

B-siiven ikkunat uusittiin, kartoituksen mukaiset vauriopaikat korjattiin, tiivistettiin ja pinnoitettiin, ilmanvaihtokanavat nuohottiin ja ilmamäärät säädettiin.

D-siiven ilmanvaihtokoneet uusittiin ja rakennettiin uusia tulo- ja poistoilmakanavia, kanavia nuohottiin ja ilmamäärät säädettiin. Kartoituksen mukaiset vauriopaikat korjattiin, tiivistettiin ja pinnoitettiin.

Yhteiskoululla vanha ilmanvaihtokone poistui käytöstä. Molempiin kerroksiin asennettiin omat ilmanvaihtokoneikot. Kartoituksen mukaiset vauriopaikat korjattiin, tiivistettiin ja pinnoitettiin.

Lukiolla vanhoja luokkakohtaisia ilmanvaihtolaitteita vaihdettiin uusiin (kaksi/luokka).

Kartoituksen mukaiset vauriopaikat luokissa korjattiin, tiivistettiin ja pinnoitettiin.

KEHITTÄMINEN

Tilapalvelun kiinteistönhoitoa on kehitetty mm. automaatiota parantamalla ja keskittämällä (mm. kouluilla suoritettut IV automaatiot).

Suunnitelmakauden aikana siirrytään lähes kokonaan kevyen polttoöljyn käytöstä kaukolämmön, kotimaisen kiinteän polttoaineen tai aurinkolämmön (maa-, ilma-, vesilämpö) käyttöön.

Kiinteistöstrategiaa päivitetään.

TOTEUTUMINEN

Suunnitelmakauden aikana on siirrytty lähes kokonaan kevyen polttoöljyn käytöstä kaukolämmön, kotimaisen kiinteän polttoaineen tai aurinkolämmön (maa-, ilma-, vesilämpö) käyttöön. Öljyllä lämpiäviä kohteita ovat enää Myllymäen koulu/-rivitalo, Myllymäen terveysasema, Okt Lehtimäentie sekä kesäaikana ent. Alastaipaleen koulu (lämmin käyttövesi kesäaikana).

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1.486.200	678.300	2.164.500	2.393.625,18	-225.125,18
Toimintamenot	-2.692.900	-687.200	-3.380.100	-3.143.311,47	-236.788,53
Toimintakate	-1.206.700	-8.900	-1.215.600	-749.686,29	-465.913,71
Poistot ja arvonalentumiset				-736.555,38	736.555,38
Tilikauden tulos	-1.206.700	-8.900	-1.215.600	-1.486.241,67	270.641,67

3.8.5 Ympäristöpalvelut

TOIMINNAN YLEISKUVAUS

Ympäristöpalvelujen vastuualueeseen kuuluvat rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu.

Rakennusvalvonta pyrkii toiminnallaan ohjaamaan kunnan rakennustoimintaa niin, että luotaisiin kuntalaisille mahdollisimman viihtyisä, turvallinen, terveellinen ja tarkoituksenmukainen asuinympäristö. Ympäristönsuojelun tehtävänä on edistää kestävä kehityksen huomioimista kaikissa toiminnoissa kaupungin alueella, säilyttää ympäristö viihtyisänä ja edesauttaa ympäristön kunnostushankkeiden toteutumista.

LAATUTAVOITTEET

Lautakunnan käsittelyä edellyttävät asiat saatetaan käsittelyyn kuuden viikon kuluessa ja viranhaltijapäätöstä edellyttävät asiat kahden viikon kuluessa niiden vireille tulosta.

TOTEUTUMINEN

Lautakunnan käsittelyä edellyttävät asiat on pääsääntöisesti saatu käsittelyyn kuuden viikon kuluessa ja viranhaltijapäätökset kahden viikon kuluessa asioiden vireille tulosta.

RAKENNUSVALVONTA JA YMPÄRISTÖNSUOJELU

MÄÄRÄTAVOITTEET JA TOTEUTUMINEN

	TP 2015	TA 2016	TP 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Myönnettyt rakennusluvat	104	110	80	110	110	110
Ilmoitus- ja toimenpideluvat	74	80	68	80	80	80
Valmistuneet rakennukset	90	100	134	100	100	100
Katselmukset	278	415	397	415	415	415
Maa-ainesvalvonnat	16	15	14	15	15	15
Ympäristöluvat	4	5	0	5	5	5
- ilmoitusluvat	18		20			
Vesitutkimukset	20	40	40	40	40	40
Ympäristötarkastukset	28	100	52	100	100	100
Ympäristölupavalvonta	6	25	8	25	25	25

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	77.700		77.700	53.472,89	24.227,11
Toimintamenot	-149.400		-149.400	-137.754,54	-11.645,46
Toimintakate	-71.700		-71.700	-84.281,65	12.581,65

3.8.6 Yksityistiet

Kaupungin kunnossapitoavustuksia myönnetään 86 eri tielle, joiden kokonaispituus on yhteensä 291,85 km. Avustettavan tien pituus on yhteensä 245,64 km. Kunnossapitoluokitus otettiin käyttöön vuonna 1999. Perusparannushankkeiden avustismäärärahat ovat sidoksissa valtion hyväksymiin avustismäärärahoihin. Kaupungille osoitetut perusparannusavustushakemukset käsitellään erikseen anomalla kaupunginhallitukselta/-valtuustosta ylitysoikeutta.

LAATUTAVOITTEET

Yksityisteiden kohtuullinen kunnossapito. Tavoitteena mahdollisimman hyvät kulkuyhteydet haja-asutusalueille, mikä omalta osaltaan pyrkii säilyttämään maaseudun asuttuna.

TOTEUTUMINEN

Kunnossapitoavustukset on maksettu tiekunnille osallistumalla teiden sora- ja suolalaskujen maksamiseen tai maksamalla avustus suoraan tiekuntien tileille kunnossapitoluokitusten perusteella.

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot					
Toimintamenot	-105.000		-105.000	-103.434,11	-1.565,89
Toimintakate	-105.000		105.000	-103.434,11	-1.565,89

3.8.7 Palo- ja pelastustoimi

TOIMINNAN YLEISKUVAUS

Pelastustoimi on liittynyt 01.10.2004 Etelä- Pohjanmaan pelastuslaitokseen.
Pelastustoimen järjestämisestä vastaa Seinäjoen kaupunki

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot					
Toimintamenot	-565.400		-565.400	-513.512,52	-51.887,48
Toimintakate	-565.400		-565.400	-513.512,52	-51.887,48

3.8.8 Ruokapalvelut

Tulosalueeseen kuuluvat:

Aluekeittiö

kyläkoulu/keittiöt

TOIMINNAN YLEISKUVAUS

Vuoden 2000 alusta alkaen on sivistyslautakunnan alaisuuteen tullut Ähtärin sairaalassa toimiva keittiö, jonka toiminta on vakiinnutettu Ähtärin kaupungin toiminnaksi vuoden 2005 alusta lukien.

1.8.2010 lukien siirryttiin yhteen valmistuskeittiöön, Aluekeittiöön. Inhankosken kyläkoulu lakkautettiin 31.8.2016, jolloin Myllymäen koulun keittiö jatkaa omana tulosityksikkönään. Heinäkuun 2010 loppuun saakka sivistyslautakunta hallinnoi ruokapalveluita ja 1.8.2010 lukien tekninen lautakunta.

Ruokapalvelujen vastuualueeseen kuuluvat 1.8.2010 alkaen Aluekeittiö, Otson koulun pieni ja iso jakelukeittiö, yläaste/lukion jakelukeittiö, Myllymäen koulun keittiö (31.8.2016 asti) sekä Vilikkilän päiväkodin jakelukeittiö. Aluekeittiö toimittaa ruokapalveluja kaupungin eri toimipisteisiin, terveyskeskuksen vuodeosastolle sekä henkilöstölle. Aluekeittiö toimii vuoden jokaisena päivänä.

Vuoden 2015 alusta Mäntyrinteen keittiötoiminnot siirtyivät Ähtärin kaupungin teknisen toimen alaisuuteen. Mäntyrinteellä toimi valmistuskeittiö 28.7.2015 asti, tämän jälkeen siirryttiin palvelukeittiötoimintaan. Mäntyrinteelle toimitetaan lounas Aluekeittiöltä.

Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin toiminta lakkasi 10.6.2016. Tämä vaikutti myös ruokapalvelujen myyntiin.

LAATUTAVOITTEET

Ruokapalveluiden tavoitteena on tarjota eri asiakasryhmille ravitsemuksellisesti laadukasta ruokaa taloudellisuusnäkökulmat huomioon ottaen.

Määrätavoitteet/aluekeittiö	Tot.
Suoritteiden määrä 2011	251 841
Suoritteiden määrä 2012	259 562
Suoritteiden määrä 2013	303 703
Suoritteiden määrä 2014	307 593*
Suoritteiden määrä 2015	338 563
Suoritteiden määrä 2016	329 276

*Suoritteiden kertoimet ja toiminnot tarkistettiin vuoden 2013 alusta. Vuoden 2014 suoritteiden määrä on arvioitu uusien kertoimien ja toimintojen mukaan.

TALOUDELLISUUSTAVOITTEET

Ruokapalvelut tarjoavat aterioita kustannustehokkaasti. Elintarvikehankinnoissa käytetään Etelä-Pohjanmaan Sairaanhoitopiirin elintarvikkeiden hankintarengasta. Muut hankinnat kilpailutetaan. Kaikissa hankinnoissa edellytetään huomioitavaksi hankintalain mahdollistavat laadulliset ja ympäristövaikutuksiin liittyvät kriteerit. Ähtärin kaupunki edellyttää, että hankinnoissa otetaan huomioon myös lähiruoan tarjonta.

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1.335.600		1.335.600	1.512.241,18	-176.641,18
Toimintamenot	-1.265.700		-1.265.700	-1.315.198,42	49.498,42
Toimintakate	69.900		69.900	197.042,76	-127.142,76
Poistot ja arvonalentumiset				-2.811,15	2.811,15
Tilikauden tulos	69.900		69.900	194.231,61	-124.331,61

4 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot					
Myyntituotot	2.564.700	14.200	2.578.900	2.848.820,71	-269.920,71
Maksutuotot	706.700		706.700	362.260,50	344.439,50
Tuet ja avustukset	130.700		130.700	331.822,13	-201.122,13
Muut toimintatuotot	1.515.200	678.300	2.193.500	2.459.522,12	-266.022,12
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-10.671.500		-10.671.500	-10.150.430,83	-521.069,17
Palvelujen ostot	-28.541.600	799.300	-27.742.300	-27.688.015,65	-54.284,35
Aineet, tarvikkeet ja	-1.871.700	-272.000	-1.871.700	-1.838.329,82	-33.370,18
tavarat	-561.600		-516.600	-520.609,52	40.990,48
Avustukset muille	-1.161.400	-935.300	-2.096.700	-2.060.923,68	-35.776,32
Muut toimintakulut					
Toimintakate	-37.890.500	556.500	-37.334.000	-36.255.884,04	-1.078.115,96
Verotulot	21.154.000		21.154.000	20.635.530,12	518.469,88
Valtionosuudet	17.966.000		17.966.000	18.224.969,00	-258.969,00
Rahoitustuotot ja - kulut:					
Korkotuotot	37.500		37.500	38.706,75	-1.206,75
Muut rahoitustuotot	368.000		368.000	371.381,98	-3.381,98
Korkokulut	-120.000		-120.000	730,45	-120.730,45
Muut rahoituskulut				-33.122,52	33.122,52
Vuosikate	1.515.000	556.500	2.071.500	2.982.311,74	-910.811,74
Poistot					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1.010.000		-1.010.000	-980.286,50	-29.713,50
Tilikauden tulos	505.000	556.500	1.061.500	2.002.025,24	-940.525,24
Tilikauden yli jäämä (alijäämä)	505.000	556.500	1.061.500	2.002.025,24	-940.525,24

4.1 Valtiotulojen erittely

Verotulot esitetään eriteltyinä kunnan tuloveroon, osuuteen yhteisöveron tuotosta, kiinteistöveroon ja muihin verotuloihin.

Verotulot	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama
Kunnan verotulo	18.074.000	-	18.074.000	17.460.820,28	613.179,72
Osuus yhteisöveron tuotosta	1.035.000	-	1.035.000	1.146.747,37	-111.747,37
Kiinteistövero	2.045.000	-	2.045.000	2.027.962,47	17.037,53
Muut verotulot	-	-	-	-	-

Kunnan tuloveron määräytymisen perusteista esitetään verotettava tulo, sen muutos sekä tuloveroprosentti edellisiltä vuosilta. Myös kiinteistöveroprosentit esitetään tuloveroja täydentävänä informaationa.

Vuosi	Tuloveroprosentti	Tulovero, milj. €	Muutos
2006	19,75	14.421	+3,5 %
2007	20,75	15.856	+9,9 %
2008	20,75	16.947	+6,9 %
2009	20,75	16.349	-3,5 %
2010	20,75	15.993	-2,2 %
2011	20,75	16.197	+1,3 %
2012	20,75	16.237	+0,3 %
2013	21,25	17.563	+8,2 %
2014	21,25	17.437	-0,7 %
2015	21,25	17.635	+1,1%
2016	22,0	17.461	-1,0%

4.2 Valtionosuuksien erittely

Käyttötalouden valtionosuuksista esitetään erittely kuntien yleiseen valtionosuuteen, sosiaali- ja terveystoimen valtionosuuteen, opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuteen ja harkinnanvaraiseen rahoitusavustukseen.

Valtionosuudet	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	18.633.220	-	18.633.220	18.892.189	-258.969
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-667.220	-	-667.220	-667.220	-
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	-	-	-	-	-

4.3 Investointien toteutuminen

		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 2016	Poikkeama
9021 Maan osto/myynti	-menot	-230.000		-230.000	-239.090,84	9.090,84
	-tulot	20.000		20.000	193.554,45	-173.554,45
	-netto	-210.000		-210.000	-45.536,39	-164.463,61
9022 Rakennusten osto/myynti	-menot				251.749,94	-251.749,94
	-tulot				251.749,94	-251.749,94
	-netto					
9031 Osakkeiden osto/myynti	-menot	-100.000		-100.000	-93.133,34	-6.866,66
	-tulot					
	-netto	-100.000		-100.000	-93.133,34	-6.866,66
9108 Naava Chalet kalusteet	-menot	-30.000		-30.000		
	-tulot	20.000		20.000		
	-netto	-10.000		-10.000		
9204 Otsonkoulun kalusto	-menot	-20.000		-20.000	-19.888,55	-111,45
	-tulot					
	-netto	-20.000		-20.000	-19.888,55	-111,45
9206 Otsonkoulun opetusteknologia	-menot	-10.000		-10.000	-7.308,90	-2.691,10
	-tulot					
	-netto	-10.000		-10.000	-7.308,90	-2.691,10
9207 Yhteiskoulu/Lukio opetusteknologia	-menot	-10.000		-10.000	-11.666,45	1.666,45
	-tulot					
	-netto	-10.000		-10.000	-11.666,45	1.666,45
9209 Reppulan kalusto	-menot	-30.000		-30.000	-27.176,29	-2.823,71
	-tulot					
	-netto	-30.000		-30.000	-27.176,29	-2.823,71
9305 Puutarhan monitoimityökalut	-menot	-15.000		-15.000	-14.987,21	-12,79
	-tulot					
	-netto	-15.000		-15.000	-14.987,21	-12,79
9433 Myllymäen koulu	-menot	-15.000	-16.000	-31.000	-26.774,24	-4.225,76
	-tulot					
	-netto	-15.000	-16.000	-31.000	-26.774,24	-4.225,76
9435 Yläaste-lukio pp	-menot	-75.000	-346.400	-421.400	-396.763,46	-24.636,54
	-tulot					
	-netto	-75.000	-346.400	-421.400	-396.763,46	-24.636,54

		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 2016	Poikkeama
9436 Otsonkoulun piha- alue	-menot	-35.000		-35.000	-34.728,71	-271,29
	-tulot -netto	-35.000		-35.000	-34.728,71	-271,29
9437 Otsonkoulu ilmastointi	-menot		-410.000	-410.000	-355.114,94	-54.885,06
	-tulot -netto		-410.000	-410.000	-355.114,94	-54.885,06
9440 Uimahalli	-menot	-35.000		-35.000	-38.369,57	3.369,57
	-tulot -netto	-35.000		-35.000	-38.369,57	3.369,57
9441 Pirkanlinna	-menot		-43.000	-43.000	-43.051,02	51,02
	-tulot -netto		-43.000	-43.000	-43.051,02	51,02
9442 Ähtärihallin pp	-menot	-15.000	-15.000	-30.000	-29.334,40	-665,60
	-tulot -netto	-15.000	-15.000	-30.000	-29.334,40	-665,60
9443 Liikuntahalli	-menot	-100.000		-100.000	-63.121,13	-36.878,87
	-tulot -netto	-100.000		-100.000	-63.121,13	-36.878,87
9460 Ammattikoulun asuntola	-menot	-40.000	30.000	-10.000	-3.884,69	-6.115,31
	-tulot -netto	-40.000	30.000	-10.000	-3.884,69	-6.115,31
9462 Mustikkavuoren sauna	-menot	-25.000		-25.000	-21.777,77	-3.222,23
	-tulot -netto	-25.000		-25.000	-21.777,77	-3.222,23
9463 Paloasema	-menot	-20.000		-20.000	-22.243,84	2.243,84
	-tulot -netto	-20.000		-20.000	-22.243,84	2.243,84
9468 Varasto	-menot	-15.000	-6.000	-21.000	-20.649,69	-350,31
	-tulot -netto	-15.000	-6.000	-21.000	-20.649,69	-350,31
9469 Eläinlääkäritalo	-menot	-15.000		-15.000	-10.632,25	-4.367,75
	-tulot -netto	-15.000		-15.000	-10.632,25	-4.367,75
9471 Teollisuushalli 15	-menot	-30.000		-30.000	-26.472,00	-3.528,00
	-tulot -netto	-30.000		-30.000	-26.472,00	-3.528,00

		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 2016	Poikkeama
9474 Shell-kiinteistö	-menot	-35.000		-35.000		-35.000,00
	-tulot					
	-netto	-35.000		-35.000		-35.000,00
9476 IV Otson-Yhteis- ja Myllymäen koulu	-menot	-40.000	40.000			
	-tulot		40.000			
	-netto	-40.000	40.000			
9477 Reppula piha-alue	-menot	-30.000		-30.000	-30.118,36	118,36
	-tulot					
	-netto	-30.000		-30.000	-30.118,36	118,36
9478 Yläaste-lukio lisäluokat	-menot	-40.000	40.000			
	-tulot		40.000			
	-netto	-40.000	40.000			
9479 Pirkanpohja turvajärjestelmä	-menot		-31.000	-31.000	-28.355,79	-2.644,21
	-tulot					
	-netto		-31.000	-31.000	-28.355,79	-2.644,21
9480 Kotikumpu	-menot		-45.000	-45.000		-45.000
	-tulot					
	-netto		-45.000	-45.000		-45.000
9501 Kaavateiden rakentaminen	-menot	-145.000		-145.000	-160.151,93	15.151,93
	-tulot					
	-netto	-145.000		-145.000	-160.151,93	15.151,93
9502 Kaavateiden päällystäminen	-menot	-140.000		-140.000	-132.837,24	-7.162,76
	-tulot					
	-netto	-140.000		-140.000	-132.837,24	-7.162,76
9609 Pururatojen peruskunnostus	-menot	-15.000		-15.000	-15.978,88	978,88
	-tulot					
	-netto	-15.000		-15.000	-15.978,88	978,88
9610 Kaava-alueen rantautumisal.	-menot	-10.000		-10.000	-10.665,78	665,78
	-tulot					
	-netto	-10.000		-10.000	-10.665,78	665,78
9611 Urheilukentän katsomo	-menot	-15.000		-15.000	-15.254,03	254,03
	-tulot					
	-netto	-15.000		-15.000	-15.254,03	254,03
9612 Hömmön leikkipuisto	-menot	-30.000		-30.000	-29.525,87	-474,13
	-tulot					
	-netto	-30.000		-30.000	-29.525,87	-474,13

		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 2016	Poikkeama
9613 Leikkipuistojen perusparannus	-menot	-20.000		-20.000	-19.258,69	-741,31
	-tulot					
	-netto	-20.000		-20.000	-19.258,69	-741,31
9615 Keskustan puistot	-menot	-25.000		-25.000	-24.394,16	-605,84
	-tulot					
	-netto	-25.000		-25.000	-24.394,16	-605,84
9616 Ostolantie	-menot	-25.000		-25.000	-25.117,96	117,96
	-tulot					
	-netto	-25.000		-25.000	-25.117,96	117,96
9617 Kaatopaikka	-menot	-50.000		-50.000	-17.946,72	-32.053,28
	-tulot					
	-netto	-50.000		-50.000	-17.946,72	-32.053,28
9650 Mainostaulut	-menot	-70.000	-15.000	-85.000	-35.000,00	-50.000
	-tulot	41.900		41.900		41.900
	-netto	-28.100	-15.000	-43.100	-35.000,00	-8.100,00

4.4 Rahoitusosan toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio -muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	1.515.000	556.500	2.071.500	2.982.311,74	-910.811,74
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korj.erät	21.500		21.500	-117.693,11	139.193,11
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-1.555.000	-817.400	-2.372.400	-2.050.774,70	-321.625,30
Rahoitusosuudet invest. menoihin	61.900		61.900		61.900,00
Pysyvien vast. hyödykk. luovutusvoitot	-1.500		-1.500	562.997,50	-564.497,50
Toiminta ja investoinnit, netto	41.900	-260.900	-219.000	1.376.841,43	-1.595.841,43
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset muille					
Antolainasaamisten vähenn. muilta	173.000		173.000	240.053,76	-67.053,76
Lainakannan muutokset					
Pitkäaik. lainojen vähen.	-214.900		-214.900		-214.900,00
Lyhytaik. lainojen muutos				900.000,00	-900.000,00
Oman pääoman muutokset					
Vaikutus maksuvalmiuteen				-2.516.895,19	

4.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvion toteutumisesta

		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama
Keskusvaali- lautakunta	-tulot -menot -netto					
Tarkastus- lautakunta	-tulot -menot -netto	-16.800 -16.800		-16.800 -16.800	-14.800,65 -14.800,65	-1.999,35 -1.999,35
Kaupungin- valtuusto	-tulot -menot -netto	-34.400 -34.400		-34.400 -34.400	-37.588,20 -37.588,20	3.188,20 3.188,20
Kaupungin- hallitus	-tulot -menot -netto	207.600 -1.986.900 -1.779.300		207.600 -1.986.900 -1.779.300	297.419,00 -1.875.234,99 -1.577.815,99	-89.819,00 -111.665,01 -201.484,01
Maaseututoimi	-tulot -menot -netto	-59.800 -59.800		-59.800 -59.800	-53.551,22 -53.551,22	-6.248,78 -6.248,78
Perusturva- lautakunta	-tulot -menot -netto	401.700 -25.469.700 -25.068.000	14.200 -605.800 620.000	415.900 -24.863.900 -24.448.000	414.518,02 -24.911.498,81 -24.496.980,79	1.381,98 47.598,81 48.980,79
Sivistys- lautakunta	-tulot -menot -netto	711.300 -9.304.500 -8.593.200		711.300 -9.304.500 -8.593.200	733.382,69 -8.901.028,79 -8.167.646,10	-22.082,69 -403.471,21 -425.553,90
Tekninen lautakunta	-tulot -menot -netto	3.596.700 -5.935.700 -2.339.200	678.300 -741.800 -63.500	4.275.000 -6.677.500 -2.402.500	4.557.105,75 -6.464.606,84 -1.907.501,09	-282.105,75 -212.893,16 -494.998,91
1. Käyttötalous	-tulot -menot -netto	4.917.300 -42.807.800 -37.890.500	692.500 -136.000 556.500	5.609.800 -42.943.800 -37.334.000	6.002.425,46 -42.258.309,50 -36.255.884,04	-392.625,46 -685.490,50 -1.078.115,96
2. Investoinnit	-tulot -menot -netto	81.900 -1.576.500 -1.494.600	-817.400 -817.400	81.900 -2.393.900 -2.312.000	445.304,39 -2.050.774,70 -1.605.470,31	-363.404,39 -343.125,30 -706.529,69
3. Rahoitus	-tulot -menot -netto	39.525.500 -120.000 39.405.500		39.525.500 -120.000 39.405.500	40.410.641,61 -32.392,07 39.238.195,78	-885.141,62 -87.607,93 -972.749,54
YHTEENSÄ	-tulot -menot -netto	44.524.700 -44.504.300 20.400	692.500 -953.400 -260.900	45.217.200 -45.457.700 -240.500	46.858.371,46 -44.341.476,27 2.516.895,19	-1.641.171,46 -1.116.223,73 -2.757.395,19

4.6 Tilinpäätöslaskelmat

TULOSLASKELMA

	1.1.-31.12.2016	1.1.-31.12.2015
Toimintatuotot		
Myyntituotot	2.031.763,82	1.211.522,58
Maksutuotot	360.676,50	2.427.133,16
Tuet ja avustukset	331.822,13	564.406,85
Muut toimintatuotot	1.592.297,32	1.570.498,82
Toimintatuotot yhteensä	4.316.560,32	5.773.561,41
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-7.576.004,71	-12.700.860,16
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-2.262.563,23	-3.391.630,11
Muut henkilösivukulut	-311.862,89	-689.671,25
Henkilöstökulut yhteensä	-10.150.430,83	-16.782.161,52
Palvelujen ostot	-26.933.438,36	-21.449.930,76
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1.819.712,28	-1.992.451,84
Avustukset	-479.720,06	-2.155.309,33
Muut toimintakulut	-1.189.142,83	-1.034.116,35
Toimintakulut yhteensä	-40.572.444,36	-43.413.969,80
TOIMINTAKATE	-36.255.884,04	-37.640.408,39
Verotulot	20.635.530,12	20.717.440,98
Valtionosuudet	18.224.969,00	17.008.995,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	38.706,75	50.406,36
Muut rahoitustuotot	371.381,98	255.592,93
Korkokulut	730,45	-105.057,69
Muut rahoituskulut	-33.122,52	-185.566,20
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	377.696,66	15.375,40
VUOSIKATE	2.982.311,74	101.402,99
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-980.286,50	-972.712,77
Poistot ja arvonalentumiset	-980.286,50	-972.712,77
TILIKAUDEN TULOS	2.002.025,24	-871.309,78
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	2.002.025,24	-871.309,78

RAHOITUSLASKELMA (1000 €)

	2016		2015	
Toiminnan rahavirta				
Tulorahoitus				
Vuosikate	+2.982		+101	
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjauserät	-117	+2.865	-221	-120
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-2.051		-2.775	
Rahoitusosuus investointimenoihin			+133	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	+563	-1.488	+260	-2.381
Toiminnan ja investointien rahavirta		+1.377		-2.501
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys			-5	
Antolainasaamisten vähennykset	+240		+403	+398
Lainakannat muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys				
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+900	+1.140	+1.100	+1.100
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muut.	-18		+14	
Vaihto-omaisuuden muutos	-9			
Saamisten muutos	-666		+141	
Korottomien velkojen muutos	-1.820	-2.513	+379	+534
Rahoituksen rahavirta		-1.373		+2.032
Rahavarojen muutos		+4		-469
Rahavarojen muutos				
Kassavarat 31.12. (1.000 €)		321		318
Kassavarat 1.1. (1.000 €)		<u>317</u>		<u>787</u>
		+4		-469

TASE 31.12.2016

VASTAAVAA	2016	2015	VASTATTAVAA	2016	2015
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	24.279.762,68	4.279.762,68
Aineettomat oikeudet			Edell. tilik. yli-/alijäämä	-6.012.057,19	-5.140.747,41
Muut pitkäv. menot	<u>194.981,33</u>	<u>219.727,43</u>	Tilikauden yli-/alijäämä	<u>2.002.025,24</u>	<u>-871.309,78</u>
	194.981,33	219.727,43		20.269.730,73	8.267.705,49
Aineelliset hyödykkeet			TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Maa- ja vesialueet	3.555.466,48	3.509.930,09	Valtion toim.annot		824,11
Rakennukset	14.021.597,43	10.805.951,79	Lahj.rah. pääomat	30.652,25	30.631,58
Kiint. rakent. ja laitteet	1.494.050,18	1.131.604,34	Muut toimeksiant. pääomat	<u>168.067,13</u>	<u>185.732,23</u>
Koneet ja kalusto	255.338,41	277.114,83		198.719,38	217.187,92
Muut aineell. hyödyk.	34.349,05	34.349,05			
Ennakkomaksut ja keskenener. hankinnat	<u>2.695.043,94</u>	<u>5.646.965,48</u>	VIERAS PÄÄOMA		
	22.055.845,49	21.405.915,58	Pitkäaikainen		
Sijoitukset			Muut velat	<u>299.735,59</u>	<u>299.735,59</u>
Osakkeet ja osuudet	12.413.203,38	12.413.203,38		299.735,59	299.735,59
Muut lainasaamiset	2.080.423,13	2.320.476,89			
Muut saamiset	<u>7.484,36</u>	<u>7.484,36</u>	Lyhytaikainen		
	14.501.110,87	14.741.164,63	Lainat rahoit. ja vak.laitoks	16.200.000,00	15.300.000,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			Saadut ennakot	14.791,69	92.711,27
Valtion toimeksiannot		824,11	Ostovelat	1.501.424,11	2.118.526,48
Lahj.rah.erityiskatt	<u>30.652,25</u>	<u>30.631,58</u>	Muut velat	168.609,11	303.308,66
	30.652,25	31.455,69	Siirtovelat	<u>1.199.040,71</u>	<u>2.188.972,46</u>
Vaihto-omaisuus				19.383.601,21	20.003.518,87
Muu vaihto-omaisuus	<u>9.616,13</u>				
	9.616,13				
Saamiset					
Lyhytaikaiset saamiset					
Myyntisaamiset	499.957,61	1.601.385,32			
Lainasaamiset	1.663.836,30	249.300,35			
Muut saamiset	542.197,84	187.725,50			
Siirtosaamiset	<u>32.490,79</u>	<u>34.012,59</u>			
	2.738.482,54	2.072.423,76			
RAHOITUSARVOPAPERIT					
Osakkeet ja osuudet	1.989,60	1.082,40			
RAHAT JA PANKKI-SAAMISET	319.373,11	316.378,38			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	39.852.051,32	38.788.147,87	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	39.852.051,32	38.788.147,87

4.7 Konsernituloslaskelma

		2016	2015
Toimintatuotot		44.362	34.511
Toimintakulut		-79.196	-70.904
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)		<u>14</u>	<u>25</u>
Toimintakate		-34.820	-36.368
Verotulot		20.636	20.718
Valtionosuudet		20.408	19.240
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	17		28
Muut rahoitustuotot	177		211
Korkokulut	-252		- 413
Muut rahoituskulut	<u>-71</u>	<u>-129</u>	<u>-273</u>
Vuosikate		6.095	3.143
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-3.578		- 3.622
Tilikauden yli- ja alipariarvot			
Arvonalentumiset	<u> </u>	<u>-3.578</u>	<u>-3.622</u>
Satunnaiset erät			
Tilikauden tulos		2.517	-479
Tilinpäätössiirrot		22	-14
Tilikauden verot		-9	-32
Laskennalliset verot		-36	-8
Vähemmistöosuudet		<u>-27</u>	<u>-23</u>
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		2.467	-556

Vuoden 2015 ja 2016 tiedot eivät ole keskenään vertailukelpoisia, koska konserniin on vuoden 2016 aikana yhdistynyt Hotelli Mesikämmen Oy, Moksunniemi Oy sekä Kiinteistö Oy Ähtärin Blue Building.

4.8 Konsernin rahoituslaskelma

	2016		2015	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	6.072		3.143	
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjauserät	-23	6.049	-278	2.865
Investointien rahavirta				
Investointimenot	- 6.599		- 5.926	
Rahoitusosuudet investointimenoihin			138	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>641</u>	<u>-5.958</u>	<u>263</u>	<u>-5.525</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta		91		-2.660
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	430		-6	
Antolainasaamisten vähennykset	<u>246</u>	-184	<u>409</u>	403
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3.063		1.520	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1.604		-1.797	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	<u>1.778</u>	3.237	<u>1.119</u>	842
Oman pääoman muutokset	136	136	39	39
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	2		17	
Vaihto-omaisuuden muutos	-24		-31	
Saamisten muutokset	-793		-31	
Korottomien velkojen muutokset	<u>-2.508</u>	<u>-3.323</u>	<u>1.248</u>	<u>1.203</u>
Rahoituksen rahavirta		-134		2.488
Rahavarojen muutos		-43		-172
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12		3.589		3.644
Rahavarat 1.1.		<u>3.632</u>		<u>3.816</u>
		-43		-172

4.9 Konsernitase (1000 €)

VASTAAVAA	2016 <i>1 000€</i>	2015 <i>1 000€</i>	VASTATTAVAA	2016 <i>1 000€</i>	2015 <i>1 000€</i>
PYSYVÄT VASTAAVAT	66.271	61.791	OMA PÄÄOMA	16.372	14.039
Aineettomat hyödykkeet	847	767	Peruspääoma	24.280	24.280
Aineettomat oikeudet	510	461	Arvonkorotusrahasto	347	448
Muut pitkäv. menot	337	306	Muut omat rahastot	532	190
Aineelliset hyödykkeet	61.950	57.263	Edell. tilik. yli-/alijäämä	-11.254	-10.322
Maa- ja vesialueet	4.597	4.358	Tilikauden yli-/alijäämä	2.467	-556
Rakennukset	40.736	35.639			
Kiint. rakent. ja laitteet	1.770	1.436	VÄHEMMISTÖOSUUKSET	201	109
Koneet ja kalusto	1.915	1.936			
Muut aineell. hyödyk.	7.588	7.641	PAKOLLISET VARAUKSET	652	544
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	5.344	6.253	Muut pakolliset varaukset	652	544
Sijoitukset	3.474	3.761	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Osakkuusyhteisöt	2.144	2.487	Pääomat	325	330
Osakkeet ja osuudet	850	851			
Muut lainasaamiset	469	412	VIERAS PÄÄOMA	57.743	55.531
Muut saamiset	11	11			
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	128	135	Pitkäaikainen korollinen	28.138	25.389
			Pitkäaikainen koroton	2.656	2.616
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8.894	8.627	Lyhytaikainen korollinen	18.362	17.734
Vaihto-omaisuus	749	693	Lyhytaikainen koroton	8.587	9.792
Saamiset	4.556	4.290	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	75.293	70.553
Pitkäaikaiset saamiset	13	2			
Lyhytaikaiset saamiset	4.542	4.288			
Rahoitusarvopaperit	490	519			
Rahat ja pankkisaamiset	3.099	3.125			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	75.293	70.553			

Vuoden 2015 ja 2016 tiedot eivät ole keskenään vertailukelpoisia, koska konserniin on vuoden 2016 aikana yhdistynyt Hotelli Mesikämmen Oy, Moksunniemi Oy sekä Kiinteistö Oy Ähtärin Blue Building.

5 Liitetiedot

5.1 Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja – menetelmät sekä jaksotusperiaatteet

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisilla poistoilla. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty liitetiedoissa kohdassa poistosuunnitelma.

Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

5.2 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt lukuun ottamatta Ähtärin Matkailu Oy:tä, jolla ei ole ollut toimintaa v. 2016 ja jolla ei ole omaisuutta.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on tehty nimellis- eli pariarviomenetelmällä.

Sisäiset liiketapahtumat

Sisäiset velat ja saamiset ja muut sisäiset liiketapahtumat on vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta eliminoitu. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskennassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitasossa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen ja säätiöiden aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisöjen oikaisuksi ja aiemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on vuonna 2016 jaettu uuden ohjeen mukaisesti konsernituloslaskelmassa laskennallisten verojen muutoksen ja tilikauden yli- ja alijäämän sekä konsernitaseessa omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

6 Toimintatuottojen erittely

Toimintatuotot tehtäväalueittain				
	Konserni		Kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
Yleishallinto	391	317	276	200
Sosiaali- ja terveystoimen palvelut	30.656	24.744	9	2.842
Opetus- ja kulttuuripalvelut	1.578	1.269	724	671
Yhdyskuntapalvelut	7.168	5.803	3.308	2.061
Muut palvelut	4.569	2.379		
Toimintatuotot yhteensä	44.362	34.512	4.317	5.774

7 Verotulojen erittely

Verotulojen erittely		
	2016	2015
Kunnan verotulo	17.460.820,28	17.635.394,92
Osuus yhteisöveron tuotosta	1.146.747,37	1.282.269,45
Kiinteistövero	2.027.962,47	1.799.776,61
Muut verotulot		
Verotulot yhteensä	20.635.530,12	20.717.440,98

8 Valtionosuuksien erittely

Valtionosuuksien erittely				
	Konserni		Kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasausta)	14.512.815	13.434.982	14.512.815	13.434.982
Verotuloihin perustuvat valtionosuuksien tasaus	4.282.877	4.278.757	4.282.877	4.278.757
Järjestelmämuutoksen tasaus	96.497	96.497	96.497	96.497
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-667.220	-801.241	-667.220	-801.241
Harkinnanvarainen valtionosuus	-	-	-	-
Yksikköhintarah. muk. valt. osuus	2.182.938	2.231.315		
Valtionosuudet yhteensä	20.407.907	19.240.310	18.224.969	17.008.995

9 Palvelujen ostojen erittely

	Kaupunki	
	2016	2015
Asiakaspalvelujen ostot	23.715.926,57	17.830.961,15
Muiden palvelujen ostot	3.217.511,79	3.618.969,61
Palvelujen ostot yhteensä	26.933.438,36	21.449.930,76

ÄHTÄRIN KAUPUNKI

Käyttöomaisuuslajit ja niiden poistoajat 1.1.2004 alkaen

	Tasapoisto	Menojäännöspoisto	Tasapoisto vuosia/ Menojäännöspoisto
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet	5 v	ei suositella	4 v
Muut pitkävaikutteiset menot			
Perustamis- ja järjestelymenot	3 – 5 v	ei suositella	5 v
Tutkimus- ja kehittämismenot	3 – 5 v	ei suositella	5 v
Konserniliikearvio	5 v	ei suositella	5 v
Liikearvo	5 v	ei suositella	5 v
Atk-ohjelmistot	2 – 5 v	ei suositella	4 v
Muut	3 – 5 v	ei suositella	5 v
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa		ei poistoaikaa
Rakennukset ja rakennelmat			
Hallinto- ja laitosrakennukset	30 – 50 v	5 % - 10 %	kivi 45 v, puu 35 v
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 – 30 v	10 % - 15 %	kivi 30 v, puu 20 v
Talousrakennukset	15 – 20 v	15 % - 20 %	kivi 20 v, puu 15 v
Vapaa-ajan rakennukset	20 – 30 v	10 % - 15 %	kivi 30 v, puu 20 v
Asuinrakennukset	30 – 50 v	5 % - 10 %	kivi 45 v, puu 35 v
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 – 20 v	15 % - 20 %	17 % tai 18 v
Sillat, laiturit ja uimalat	10 – 30 v	10 % - 25 %	17 % tai 18 v
Muut maa- ja vesirakenteet	15 – 30 v	10 % - 20 %	15 %
Vedenjakeluverkosto	30 – 40 v	7 % - 10 %	8 %
Viemäriverkko	30 – 40 v	7 % - 10 %	8 %
Kaukolämpöverkko	20 – 30 v	10 % - 15 %	12 %
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulko- valaistuslaitteet	15 – 20 v	15 % - 20 %	17 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	10 – 12 v	20 % - 22 %	21 %
Maakaasuverkko	20 - 25 v	12 % - 15 %	13 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 – 20 v	15 % - 20 %	17 % tai 18 v
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitos- koneet ja laitteet	10 – 20 v	15 % - 25 %	20 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 – 20 v	15 % - 20 %	17 %
Liikenteen ohjauslaitteet	10 – 15 v	20 % - 25 %	22 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 – 15 v	20 % - 25 %	22 %
Koneet ja kalusto			
Rautaiset alukset	15 – 20 v	15 % - 20 %	17 %
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8 – 15 v	20 % - 27 %	24 %
Muut kuljetusvälineet	5 – 10 v	25 % - 30 %	27 %
Muut liikkuvat työkoneet	5 – 10 v	25 % - 30 %	27 %
Muut raskaat koneet	10 – 15 v	20 % - 25 %	22 %
Muut kevyet koneet	5 – 10 v	25 % - 30 %	27 %
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5 – 15 v	20 % - 30 %	25 %
Atk-laitteet	3 – 5 v	30 % - 40 %	4 v
Muut laitteet ja kalusteet	3 – 5 v	30 % - 40 %	35 %
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto		
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoa		
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoa		
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	ei poistoa		
Hyödykkeiden aktivointiraja 10.000 €			
Poistosuunnitelmasta poikkeavat poistoajat:			
Hotellin iv-saneeraustyöt (sopimus 31.5.2005), sovellettava poistoaika 7 v			

ÄHTÄRIN KAUPUNKI

Käyttöomaisuuslajit ja niiden poistoaajat 1.1.2013 alkaen

PYSYVÄT VASTAAVAT	Tasapoisto	Menojäännös-poisto	Ähtäri
Aineettomat hyödykkeet			
Kehittämismenot	2 – 5 v *	ei suositella	4 vuotta
Aineettomat oikeudet	5 – 20 v *	ei suositella	14 vuotta
Liikearvo	2 – 5 v *	ei suositella	4 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot			
Atk-ohjelmistot	2 – 5 v *	ei suositella	4 vuotta
Muut	2 – 5 v *	ei suositella	5 vuotta
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa		
Rakennukset ja rakennelmat			
Hallinto- ja laitosrakennukset	20 – 50 v	5 % - 10 %	kivi 45 v, puu 35 v
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 – 30 v	10 % - 15 %	kivi 30 v, puu 20 v
Talousrakennukset	10 – 20 v	15 % - 20 %	kivi 20 v, puu 15 v
Vapaa-ajan rakennukset	20 – 30 v	10 % - 15 %	kivi 30 v, puu 20 v
Asuinrakennukset	30 – 50 v	5 % - 10 %	kivi 45 v, puu 35 v
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 – 20 v	15 % - 20 %	17 %
Sillat, laiturit, uimalat	10 – 30 v	10 % - 25 %	15 %
Muut maa- ja vesirakenteet	15 – 30 v	10 % - 20 %	15 %
Vedenjakeluverkosto	30 – 40 v	7 % - 10 %	8 %
Viemäriverkko	30 – 40 v	7 % - 10 %	8 %
Kaukolämpöverkko	20 – 30 v	10 % - 15 %	12 %
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulko- valaistuslaitteet	15 – 20 v	15 % - 20 %	17 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	10 – 12 v	20 % - 22 %	21 %
Maakaasuverkko	20 - 25 v	12 % - 15 %	13 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 – 20 v	15 % - 20 %	17 %
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitos- koneet ja laitteet	10 – 20 v	15 % - 25 %	20 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 – 20 v	15 % - 20 %	17 %
Liikenteen ohjauslaitteet	10 – 15 v	20 % - 25 %	22 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 – 15 v	20 % - 25 %	22 %
Koneet ja kalusto			
Rautaiset alukset	15 – 20 v	15 % - 20 %	17 %
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8 – 15 v	20 % - 27 %	23 %
Muut kuljetusvälineet	4 – 7 v	25 % - 30 %	27 %
Muut liikkuvat työkoneet	5 – 10 v	25 % - 30 %	27 %
Muut raskaat koneet	10 – 15 v	20 % - 25 %	22 %
Muut kevyet koneet	5 – 10 v	25 % - 30 %	27 %
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5 – 15 v	20 % - 30 %	25 %
Atk-laitteet	3 – 5 v	30 % - 40 %	5 v
Muut laitteet ja kalusteet	3 – 5 v	30 % - 40 %	35 %
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto		
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa		
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	ei poistoaikaa		
Pysyvien vastaavien sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa		

*) erityisestä syystä voi olla enintään 20 vuotta

10 Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1. (ky)	544	536		
Lisäykset tilikaudella	55	8		
Vähennykset tilikaudella				
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12. (ky)	599	544		
Vuokravastuut käyttämättömistä tiloista 1.1.	-	-		
Lisäykset tilikaudella	53	-		
Vuokravastuut käyttämättömistä tiloista 31.12. (ky)	53	-		
Pakolliset varaukset yhteensä	652	544		

11 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja –tappiot

	Kaupunki	
	2016	2015
Myyntituotot		
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	37.582,32	313.157,12
Rakennusten myyntivoitot	263.879,50	
Koneet ja kalusto myyntiv.		847,84
Osakkeiden myyntivoitot		
Myyntivoitot yhteensä	301.461,82	314.004,96
Muut toimintakulut		
Maan myyntitappio	166.139,27	92.650,00
Kiinteistön myyntitappio	17.624,44	-
Osakkeiden myyntitappio	-	-
Myyntitappiot yhteensä	183.763,71	92.650,00

12 Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	2016	2015
Osinkotuotot muista yhteisöistä	79.670,62	79.428,96
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	31.529,50	32.269,50
Yhteensä	111.200,12	111.698,46

13 Arvonkorotukset

	Konserni		Kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	61	61	-	-
Arvonkorotukset				
Arvonkorotusten purku			-	-
Arvo 31.12	61	61	-	-
Rakennukset				
Arvo 1.1.	380	380	-	-
Arvonkorotusten purku	94		-	-
Arvo 31.12.	286	380	-	-
Arvonkorotukset yhteensä 31.12.	347	441	-	-

14 Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	Aineettomat hyödykkeet				Aineelliset hyödykkeet						
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakko-maksut	Yhteensä	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakko-maksut ja kesk.er.h	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.		219.727,43		219.727,43	3.509.930,09	10.805.951,79	1.131.604,34	277.114,83	34.349,05	5.646.965,48	21.405.915,58
Lisäykset tilikauden aikana		28.355,79		28.355,79	239.090,84	507.754,64	353.747,95	69.875,76		851.949,72	2.022.418,91
Rahoitusosuudet tilikaudella											
Vähennykset tilikauden aikana					193.554,45	251.749,94					445.304,39
Siirrot erien välillä						3.596.281,46	207.589,80			3.803.871,26	
Tilikauden poisto		53.101,89		53.101,89	-	636.640,52	198.891,91	91.652,18	-		927.184,61
Arvonlennukset ja niiden palautukset											
Poistamaton hankintameno 31.12.		194.981,33		194.981,33	3.555.466,48	14.021.597,43	1.494.050,18	255.338,41	34.349,05	2.695.043,94	22.055.845,49
Arvonkorotukset											
Kirjanpitoarvo		194.981,33		194.981,33	3.555.466,48	14.021.597,43	1.494.050,18	255.338,41	34.349,05	2.695.043,94	22.055.845,49
Olennot lisäpoistot											
Erittely olennaisista lisäpoistoista											

15 Maa- ja vesialueet erittely

	Konserni		Kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
Maa- ja vesialueet				
Maa- ja vesialueet	4.597.399,14	4.358.348,15	3.555.466,48	3.509.930,09
Maa- ja vesialueet yhteensä	4.597.399,14	4.358.348,15	3.555.466,48	3.509.930,09

16 Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet					Asuntolainat, Jvk, muut laina- ja muut saamiset				
	Osakkeet konserni- yhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kunta- yhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Jvk- laina- saamiset	Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset kunta- yhtymät	Saamiset Muut yhteisöt	Yhteensä
Hankinta- meno	4.946.837,27	1.300.222,36	5.340.820,47	825.323,28	12.413.203,38	-	1.930.906,79	-	397.054,46	2.327.961,25
Lisäykset						-		-		
Vähennykset						-	16.818,79	-	223.234,97	240.053,76
Siirto erien välillä						-		-		
Hankinta- meno 31.12.	4.946.837,27	1.300.222,36	5.340.820,47	825.323,28	12.413.203,38	-	1.914.088,00	-		
Arvonalen- nukset						-		-		
Arvonkoro- tukset						-		-		
Kirjanpito- arvo 31.12.	4.946.837,27	1.300.222,36	5.340.820,47	825.323,28	12.413.203,38	-	1.914.088,00	-	173.819,49	2.087.907,49

17 Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

Nimi	Koti- paikka	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				omasta pääoma- sta	vieraas- ta pää- omasta	tilikau- den voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
Ähtärin teollisuuskiinteistöt Oy	Ähtäri	100 %	100 %	1	1419	7
Kiinteistö Oy Ähtärin Vuokratalot	Ähtäri	100 %	100 %	2	5363	-39
Ähtäri Energia ja Vesi	Ähtäri	100 %	100 %	583	16045	15
Ähtärin Eläinpuisto Oy	Ähtäri	99 %	99 %	-196	3215	50
Kiinteistö Oy Ouluvesi	Ähtäri	100 %	100 %	51	958	-41
Ähtärin Liikunnan Tuki Oy	Ähtäri	90,2 %	90,2 %	-69	433	5
Pirkanpohjasäätiö	Ähtäri	Jäsen	Jäsen	-	-	-
Ähtärin Zoo Resort Oy	Ähtäri	89,42%	89,42%	34	66	19
Hotelli Mesikämmen Oy	Ähtäri	99%	99%	170	1896	-181
Moksunniemi Oy	Ähtäri	99,24%	99,24%	2438	90	13
Kiint. Oy Ähtärin Blue Building	Ähtäri	100%	100%	3	1259	0
Yhdistelemättömät tytäryhteisöt						
Ähtärin Matkailu Oy	Ähtäri	68,75 %	84,22 %	-	-	-
Kuntayhtymät						
Eskoon sosiaalipalvelujen ky	Seinäjoki	3,96 %	3,96 %	314	442	4
Etelä-Pohjanmaan Liitto	Seinäjoki	3,82 %	3,82 %	55	22	11
Etelä-Pohjanmaan sh-piiri	Seinäjoki	5,61 %	5,61 %	3386	9305	238
Kuusiokuntien terveyskuntayhtymä	Ähtäri	19,33 %	19,33 %	316	991	0
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä	Seinäjoki	4,61 %	4,61 %	3064	511	9
Osakkuusyhteisöt						
As. Oy Alataival	Ähtäri	32,40 %	32,40 %	69	1	0
Kiint, Oy Ähtärin Sairaalanmäki	Ähtäri	29,00 %	35,76 %	1111	370	8
Ähtärin Linja-autoasema	Ähtäri	10,40 %	10,40 %	18	0	0

18 Saamisten erittely

	2016		2015	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		136.462,75		594.734,68
Lainasaamiset		1.663.836,50		249.300,35
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä		1.800.299,25		844.035,03
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		15.199,01		97.809,96
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		31.529,50		31.529,50
Yhteensä		46.728,51		129.339,46
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset		115,00		96,00
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä		115,00		96,00
Saamiset yhteensä		1.847.142,76		973.470,49

19 Rahoitusarvopaperit

	2016	2015
Osakkeet ja osuudet Jälleenhankintahinta Kirjanpitoarvo Erotus	1989,60	1.082,40
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin Jälleenhankintahinta Kirjanpitoarvo Erotus		
Joukkovelkakirjalainasaamiset Jälleenhankintahinta Kirjanpitoarvo Erotus		
Muut arvopaperit Jälleenhankintahinta Kirjanpitoarvo Erotus		
Yhteensä rahoitusarvopaperit	1989,60	1.082,40

20 Oman pääoman erittely

	Kaupunki	
	2016	2015
Peruspääoma 1.1. Lisäykset Vähennykset Peruspääoma 31.12.	24.279.762,68 24.279.762,68	24.279.762,68 24.279.762,68
Arvonkorotusrahoisto 1.1. Lisäykset Vähennykset Arvonkorotusrahoisto 31.12.		
Muut rahastot Vahinkorahaston pääoma 1.1. Siirrot rahastoon Siirrot rahastosta Vahinkorahaston pääoma 31.12. Muut rahastot yhteensä 31.12.		
Edellisten tilikausien alijäämä 1.1. Siirto vahinkorahastoon Edellisen tilikauden virheen oikaisu Edellisten tilikausien alijäämä 31.12.	-6.012.057,19 6.012.057,19	-5.140.747,41 -5.140.747,41
Tilikausien ylijäämä/alijäämä	2.002.025,24	-871.309,78
Oma pääoma yhteensä	20.269.730,73	18.267.705,49

21 Pitkäaikaiset velat

5. v jälkeen erääntyvät		
	2016	2015
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat	299.735,59	299.735,59
Siirtovelat		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	299.735,59	299.735,59

22 Joukkovelkakirjalainat

	2016	2015
Joukkovelkakirjalainat		
Danske Bank	10.000.000,00	
Korko -0,08%		
Erääntyy 31.1.2017		
Danske Bank		
Korko -0,11%		
Erääntyy 31.1.2017	6.200.000,00	
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	16.200.000,00	

23 Pakolliset varaukset (1000 €)

	Konserni		Kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovakuutukset	559	544		
Takuuvaraus				
Vahingonkorvausvaraus				
Vuokravastuut käyttämättömistä tiloista	53	0	0	0
Ympäristövastuut				
Muut pakolliset varaukset yhteensä	652	544	0	0

24 Vieras pääoma

	2016		2015	
	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot		3		
Ostovelat		112		133
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä				133
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		44		1.161
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä				1.161
Velka osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		97		
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä				
Vieras pääoma yhteensä		256		1.294

25 Muiden velkojen erittely

	Kaupunki	
	2016	2015
Muut velat		
Liittymismaksut	299.735,59	299.735,59
Muut velat		
Muut velat yhteensä	299.735,59	299.735,59

26 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Kaupunki	
	2016	2015
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Tuloennakot		
Menojäämät		
Siirtyvät korot	1.273,15	
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	949.617,48	1.825.055,76
Valtionosuusennakot	94.890,50	-
Muut siirtovelat	153.259,58	363.916,70
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	1.199.040,71	2.188.972,46
Siirtovelat yhteensä	1.199.040,71	2.188.972,46

27 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Kaupungilla ei ole annettuja vakuuksia.

28 Leasingvastuiden yhteismäärä

	Konserni		Kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
Yhteensä	204	219	74	125
Leasingsopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuista.				

29 Vastuusitoumukset

Järjestelyn luonne ja liiketoiminnallinen peruste	Konserni		Kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma				
Jäljellä oleva pääoma	-	-	18.254	18.973
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma				
Jäljellä oleva pääoma	-	-	3.477	4570
Lisäksi kaupunki on myöntänyt omavelkaisen takauksen Ähtärin Energia ja Vesi Oy:n lainojen korkosuojaukseen.				

30 Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	2016	2015
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	29.260	29.462
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		0
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	22	21

31 Muut taloudelliset vastuut

	Konserni		Kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
Arvonlisäveron palautusvastuu	1.253	1.036	287	107
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	589	897	589	897
Kiinteistö Oy Mesikuja Naava Chalet -osake	-	93		93
Kiinteistö Kaksoiset (Shell) Maa-aineksen kunnostamisarvio	281		281	
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 31.12.			148	148

Kuntayhtymän taseessa oleva alijäämä on ollut taseessa jo kuntayhtymän alusta alkaen niin, että nykyisen kuntayhtymän aloittavaan taseeseen 1.1.2006 siirrettiin entisten yhdistyvien kuntayhtymien alijäämiä, joita siirtyi Alavuden seudun terveydenhuollon kuntayhtymästä yhteensä 65 669,02 euroa ja Ähtärinjärven kansanterveystyön kuntayhtymästä yhteensä 702 197,26 euroa. Aloittavassa taseessa 1.1.2006 oli siis alijäämiä yhteensä 767 866,28 euroa. Alijäämistä on toiminnasta syntynyttä alijäämää yhteensä 287 180,52 euroa ja loppu 480 685,76 euroa on syntynyt jo entisen Ähtärinjärven kansanterveystyön kuntayhtymän taseeseen silloin, kun kuntayhtymä on mennyt osakkaaksi vuonna 2000 perustettuun Kiinteistö Oy Ähtärin Sairaalanmäkeen. Yhtiön perustamisessa sen osakkaaksi tulleet silloinen kuntayhtymä, Ähtärin kaupunki ja Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä ovat merkinneet osakepääomansa apportina luovuttamalla yhtiölle sairaalarakennuksia ja muuta kiinteää omaisuutta. Ähtärinjärven kansanterveystyön kuntayhtymän omaisuus on siirretty yhtiön osakepääomaan alemmalla arvolla kuin se oli kuntayhtymän taseessa ja näin syntynyt erotus oli kirjattu myyntitappioksi kuntayhtymän kirjanpidossa. Kyseinen myyntitappio oli juuri edellä mainitun 480 685,76 euron suuruinen.

32 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Koronvaihtosopimus

Ähtärin kaupunki on 5.7.2011 solminut Pohjola Pankki Oyj:n kanssa OTC koronvaihtosopimuksen 10.000.000 euron pääomalle ajalle 29.9.2011-29.9.2018.

Hallintojohtajan päätöksellä 26.9.2014 § 63 on solmittu Pohjola Pankki Oyj:n kanssa 25.9.2014 päivätyn esityksen mukainen korkojohdannaissopimus.

Järjestelyn tarkoitus	Konserni		Kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
Pohjola Pankki Oyj:n kanssa on 24.3.2016 tehty koronvaihtosopimus, joka on voimassa 2019-2023 ja kynnyksellinen koronvaihtosopimus ajalle v. 2023-2045. Kassavirtoja koronvaihtosopimuksista Pohjola Pankin kanssa ei ole ennen vuotta 2019. Ratkaisu sisältää break clause -lausekkeen, joka oikeuttaa molemmat osapuolet irtisanomaan sopimuksen 10 vuoden päästä sopimuksen tekohetkestä, ja tämän jälkeen 5 vuoden välein. Asiakkaalla on kuitenkin oikeus purkaa sopimus vallitsevaan markkina-arvoon milloin tahansa. Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua.				
Koronvaihtosopimus				
Nimellisarvo	10 000 000		10 000 000	
Markkina-arvo sop.tekopäivä 29.3.2016	110 611		110 611	
Markkina-arvo sop.tekopäivä 31.3.2019	-376 329		-376 329	
Kynnyksellinen koronvaihtosopimus				
Nimellisarvo	10 000 000		10 000 000	
Markkina-arvo	-2 523 635		-2 523 635	

33 Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	2016	2015
Yleishallinto	18	17
Sosiaali- ja terveystoimi	18	165
Opetus- ja kulttuuritoimi	142	141
Yhdyskuntapalvelut	75	72
Muut palvelut		
Liiketoiminta		
Yhteensä	253	395

34 Henkilöstökulut

	2016	2015
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	10.150.430,83	16.782.161,52
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	113.396,87	65.183,29
Henkilöstökulut yhteensä	10.263.827,70	16.847.344,81

35 Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2016	2015
Keskusta	4029,80	4.710,00
Kokoomus	901,40	971,15
Kristillisdemokraatit	331,15	392,40
SDP	1489,21	1.778,06
Perussuomalaiset	0	10,90
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	6.751,56	7.862,51

36 Tilintarkastajan palkkiot

	2016	2015
Tilintarkastuspalkkiot	9801,14	11.606,00
Tilintarkastajan lausunnot	600,00	190,00
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät		
Muut palkkiot	406,65	
Palkkiot yhteensä	10.807,79	11.796,00

37 Luettelot ja selvitykset

Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositteiden lajeista

Käytetyt tositesarjat

001	Muistiot	1-1646
008	Oikaisut tilinavaussaldoihin	1-1
010	Tiliotetositteet	1-738
101	Ostoreskontran suoritukset	1-720
151	Myyntireskontran suoritukset	1-757
301	Palkat	1-219
401	Ostoreskontra	1-6953
601	Aravat 28.2. ja 31.8.	1-2
603	Hallinto-osasto	1-418
604	Taloussosasto/kertalaskutus	1-49
605	Sairaalan keittiö	1-105
606	Sivistysosasto	1-878
607	Ala-aste/Sekalaiset	1-5
613	Antolainat/kk	1-31
614	Antolainat/v	1-45
615	Asuntojen vuokrat	1-137
616	Teollisuushallien vuokrat	1-195
617	Maanvuokrat	1-34
618	Takausprovisiot	1-12
620	Rakennusvalvonta	1-125
621	Tilapalvelu	1-166
622	Puistot	1-210
623	Tekninen/Sekalaiset	1-68
654	Päivähoito	1-1342
999	Konversiosuoritukset	1-1

Allekirjoitukset ja merkinnät

Tilinpäätöksen säilytys

Ähtärin kaupungin tasekirja vuodelta 2016 säilytetään pysyvästi. Tase-erittelyt, pää- ja peruskirjat säilytetään vähintään 10 vuotta tilikauden päättymisestä. Tilikauden tositteet ja liiketapahtumia koskeva kirjanpito ja muu kirjanpitoaineisto on säilytettävä vähintään kuusi vuotta tilikauden päättymisestä.

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista

ATK-tulosteina:

- pääkirja
- päiväkirja
- ostoreskontra
- palkkakirjanpito
- talousarvion toteutumisvertailu
- käyttöomaisuuskirjanpito

Tasekirja sidottuna

Muut tilinpäätösasiakirjat sidottuna:

- tase-erittely
- tilikartta

ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Tilinpäätöksen allekirjoitus

Ähtärissä 3. päivänä huhtikuuta 2017

Ähtärin kaupunginhallitus

Risto Harju

Esa Eloranta

Helena Hautakangas

Kari Kivinummi

Jari Lind

Seppo Luoma

Pirkko Oikari

Elina Pusaa

Tanja Ylä-Pöntinen

Jarmo Pienimäki

Tilinpäätösmerkinnät

Suoritetussa tarkastuksesta on tänään annettu erillinen tilintarkastuskertomus.

Kokkolassa2017

Elina Pesonen
Tilintarkastaja, KHT, JHTT
KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy

